yeni
ÇAĞ
AYLIK TEORİK DERGİ

3
HAZİRAN
1980

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: C. Ali ADIR • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Cad. Özaydın İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu-İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: ÜRÜN, PK. 41, Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sokak, Bayoğlu Han, No: 5/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Dizgi - Baskı: BAŞARAN MATBAASI • Kapak Filmleri: TAB GRAFİK • Kapak Baskı: TAB OFSET • **Yurtiçi Abone Koşulları:** Altıaylık 300, Biryıllık 600 Lira • **Yurtdışı Abone Koşulları:** F. Almanya - 40 DM, Hollanda - 40 Fl, Belçika - 700 Fr, İngiltere - 10 £, Fransa - 100 Fr. İsviçre - 40 Fr, İsveç - 100 Kron, ABD - 25 $.

ABD'ye ve NATO'ya egemen çevreler soğuk savaş dönemine geri dönmek, silahlanma yarışını alabildiğine hızlandırmak, askersel dengeyi NATO'dan yana değiştirmek için çabalarını alabildiğine yoğunlaştırdılar. Bu çevrelerin bu stratejisi, saldırgan emelleri, planları dünya barışını ciddi olarak tehdit ediyor.

Çağ'ın elinizdeki bu üçüncü sayısını, ağırlıklı olarak ABD'ne, NATO'ya egemen çevrelerin silahlanma yarışında yeni bir tur başlatma girişimlerinin sergilenmesine, barış savaşımının günümüzdeki somut hedeflerine, görevlerine ayırdık.

Geçtiğimiz Nisan ayının sonunda Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Paris'te bir barış forumu topladılar ve tüm barışsever güçleri, Avrupa halklarını barış ve silahsızlanma için eylem birliğine çağırdılar. Çağ'ın elinizdeki üçüncü sayısının başında işte bu "Çağrı" yer alıyor.

"Barış Hareketi Güçlensin" başlıklı yazı, soğuk savaş dönemine dönme, silahlanma yarışını tırmandırma stratejisinde Türkiye'nin oynadığı rolü ele alıyor. Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin "Barış Çağrısı"nı en geniş yığınlar arasında yaymak ,emperyalizmin barış düşmanı yüzünü açığa çıkartmak, ABD atom roketlerine, ülkemizde silahlanmaya, militarizme, topraklarımızdaki ABD ve NATO üslerine, ikili kölelik anlaşmasına karşı savaşı güçlendirmek, tüm barış güçlerinin önünde temel görev olarak duruyor. Yazı bu görevi ele alıyor.

Üçüncü yazı, SBKP Politik Bürosu aday üyesi ve MK sekreteri Boris Ponomaryov'un Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin forumunda yaptığı konuşmanın çok az kısaltılmış bir özetidir.

14 Mayıs'ta Varşova Paktı 25. yılını doldurdu. Bu yıldönümünde Varşova Antlaşması üyelerinin Politik Danışma Komitesi toplanarak bir deklarasyon yayımladı. Bu deklarasyon NATO'nun saldırgan karakteri ile Varşova Paktı'nın barışı savunan işlevini, bu iki örgüt arasındaki temelli farkı tüm dünya kamuoyunun gözlerinin önüne bir kez daha serdi. Dördüncü yazı bu deklarasyondan bir özettir.

İşçi sınıfının eylem birliği ve politik birlik sorunu günümüzde işçi hareketi içinde yoğun bir tartışma konusudur. Günümüz koşullarında eylem birliğini yeni bir aşamaya yükseltmenin somut biçimi olarak, birleşik, legal, yığınsal bir işçi partisi olanağı öne çıkıyor. H. Engin, "Eylem Birliği ve Politik Birlik" başlıklı yazısında, işçi hareketinde eylem birliğini kalıcılaştırma, politik birliği özgül koşullara göre gerçekleştirme sorununu ele alıyor.

Çin'deki son gelişmeler, Pekin üst yönetiminin daha da tehlikeli, saldırgan ve emperyalist politikalar izlemekte olduğunu göstermiştir. En gerici emperyalist çevrelerle elbirliği eden Pekin, dünyada yumuşamayı yoketme ve dünyayı yeni bir evrensel savaşa sürükleme çabasını daha açıkça sürdürüyor. Sovyetler Birliği'nden ve bir dizi sosyalist ülkeden Sinologların, Çin'in bugünkü durumuyla ve özellikle Pekin yönetiminin izlediği iç ve dış politikayla ilgili olarak yaptıkları yuvarlakmasa toplantısının sonuçlarını özetleyen yazının Türkçe çevirisini sunuyoruz.

"Komünist ve İşçi Partileri'nden Haberler" bölümünde, İran Halk Partisi (TUDEH) MK Birinci Sekreteri N. Kiyanuri'nin **Horizont** dergisiyle İran devrimi'nin bugünkü aşaması, ulusal azınlıklar ve Anayasa sorunları, TUDEH'in görevleri konusunda yaptığı söyleşiyi yayımlıyoruz. Bu bölümde daha sonra, Salvador'lu sol güçlerin ortak bildirisini ve en geniş sol güçlerin üzerinde birleştikleri, Devrim Hükümeti Programı'nın ana noktalarını sunuyoruz.

ÇAĞ

Barış ve Silahsızlanmaya Çağrı

• 28-29 Nisan 1980 tarihlerinde Paris'te, Fransız Komünist Partisi'nin ve Polonya Birleşik İşçi Partisi'nin girişimiyle Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin "Barış ve Silahsızlanma" konulu bir toplantısı yapıldı. Bu toplantıya şu partilerin delegasyonları katıldı :

Alman Komünist Partisi, Almanya Sosyalist Birlik Partisi, Avusturya Komünist Partisi, Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi, Bulgaristan Komünist Partisi, Çekoslovakya Komünist Partisi, Danimarka Komünist Partisi, Finlandiya Komünist Partisi, Fransız Komünist Partisi, İrlanda Komünist Partisi, Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL), Lüksemburg Komünist Partisi, Macaristan Sosyalist İşçi Partisi, Malta Komünist Partisi, Norveç Komünist Partisi, Polonya Birleşik İşçi Partisi, Portekiz Komünist Partisi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Yunanistan Komünist Partisi. Bunların dışında Belçika Komünist Partisi ve İsviçre İşçi Partisi de toplantıda gözlemci bulundurdular.

Toplantıya katılan bütün delegasyonların temsilcileri söz aldılar.
"Komünistlerin Avrupa Ülkelerinin Halklarına Çağrısı", toplantıya katılanların oybirliğiyle yayımlandı. Bu Çağrı'nın tam metni şöyledir : •

Silahlanma yarışının çılgınca hızlandırılması bizi kaygılandırıyor.

Avrupa halkları, uyanık olmakta haklısınız.

Nüfus yoğunluğu böylesine yüksek olan anakaramızın kırım ve ölüm araçlarının yığınağı ve hedefi haline gelmesi, hepimizin geleceği için büyük bir tehlikedir. Sizler de biliyorsunuz: Bu korkunç bir israftır. Halk yığınlarının gereksinimini karşılamak ve Avrupa halklarının daha da gelişmesini sağlamak için vazgeçilmezcesine gerekli olan maddesel olanakların sokağa atılmasına izin verilemez. Son zamanlarda dünyayı yeniden soğuk savaşın girdabına çekmek için alabildiğine körüklenen savaş psikozu, barış ve yumuşama davasına büyük zararlar verdi.

Avrupa'nın göbeğine yeni atom cephanelikleri yerleştirilmek, yumuşamanın başarıları yokedilmek isteniyor. İmzalanmış olan anlaşmaların içi boşaltılıyor. Görüşmeler ve gerçekleştirilmiş olan ekonomik, kültürel, sportif ve insanlararası ilişkiler kesiliyor.

Barışın, dostluğun, dürüst ve sürekli işbirliğinin gerçek değerini öğrenmek anakaramızın halklarına pahalıya maloldu. Hitler faşizmine karşı utkunun 35. yıldönümünde barışın ne denli vazgeçilmez bir değer olduğunu daha da iyi anlıyoruz.

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşamı biçimlendiren bizler, hepimiz, bugünkü tehlikeli tırmanışın sonucunda herşeyi yitirebiliriz. Önemli nüfus ve ekonomi potansiyeli tüm insanlık için gerekli olan dünyanın bu bölgesinin bir çöle çevrilmesi olasılığını yokedelim ve insanlık tarihinin bir parçası olan Avrupa'nın kültürel ve tarihsel zenginliğini koruyalım.

Kim olursak olalım, Avrupa'nın neresinde yaşarsak yaşayalım, varolan sorunların görüşmeler yoluyla çözülmesinden olsa olsa kazançlı çıkarız. Bütün devletlerin ve ulusların eşitlik ve güvenlik gereksinimini karşılayan silahların ve silahlı güçlerin azaltılmasından ve silahsızlanmanın ilerlemesinden olsa olsa kazançlı çıkarız.

Bunu başaracak güçler vardır.

Biz komünistler, barışın savunucularıyız. Biz, silahsızlanma, halklar arasında işbirliği ve dostluk istiyoruz. Onun için de diyoruz ki: Barış bizim ortak davamızdır ve bizim ortak eylemlerimiz bu davayı utkuya götürecektir.

• NATO'nun yeni ABD roketleri üretme ve bunları Avrupa'ya yerleştirme kararının kaldırılması ya da eşitlik ve eşit güvenlik koşulları altında orta menzilli roketler konusunda verimli görüşmeleri başlatmak üzere bu kararın fiilen ertelenmesi için birlikte çalışalım.

• SALT-2 anlaşmasının en kısa zamanda onaylanması ve stratejik silahların daha da sınırlandırılması görüşmelerinin sürdürülmesi için birlikte çalışalım.

• Viyana görüşmelerinde kararlı bir ilerleme sağlamak için, silahlı güçlerin ve silahların azaltılması için birlikte savaşalım. Bu yöndeki tüm kısmi önlemleri, bu arada anakaramızda kimsenin kendisine karşı atom silahı kullanmayacağı güvencesi altında atom silahından arındırılmış bölgeler oluşturmak önlemini destekleyelim.

• 1980'de Madrit'te, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın toplanması için birlikte savaşalım. Helsinki Sonuç Belgesi'nin tüm maddelerinin tüm devletlerce uygulanmasını, herşeyden önce politik yumuşamanın askersel yumuşamayla güvence altına alınması yönündeki yeni adımlar atılmasını ortak amaç edinelim.

• Varşova'da, anakaramızda askersel yumuşama ve silahsızlanma konulu bir Avrupa Konferansı'nın toplanması için birlikte çalışalım.

• Birleşmiş Milletler Örgütü'nün silahsızlanma konulu özel oturumunun kararlarının yaşama geçirilmesini birlikte isteyelim.

• Böylece serbest kalacak maddesel olanakların, bağlantısız devletlerin önerdikleri gibi, gelişme uğrunda ve açlığa karşı savaş uğrunda kullanılması için birlikte çalışalım. Bu, tüm insanlığın çıkarlarıyla uyumludur.

Evet, silahsızlanma için savaş, günümüzün en yakıcı görevidir!

Bizler, tüm Avrupa ülkelerinin komünistleri, barış ve silahsızlanma sözkonusu oldu mu, her tür diyaloğa, görüşmeye ve ortak eyleme hazırız. Barıştan yana tüm güçlerin bu amaçla birleşmelerini istiyoruz. Milliyetimiz, yaşam biçimimiz ne olursa olsun, hangi inanca sahip olursak olalım, herkese, komünistlere, sosyalistlere, sosyal demokratlara, hristiyanlara, başka dinlere bağlı olanlara sesleniyoruz :

"Barış hepimizin ortak malıdır!"

Bu toplantıda biraraya gelmiş olan bizler, en geniş temelde temasları ve diyaloğu olanaklı kılacak bir girişimin gerçekleştirilmesi yönünde çaba harcamaya hazır olduğumuzu duyururuz. Anakaramızda yumuşama ve silahları azaltmak için Helsinki ruhunda ve Madrit Konferansı'na yönelik çalışmaya kararlı olan Avrupa'nın tüm güçleriyle, herkesin benimseyebileceği biçimlerde, görüşmelere ve görüş değiştokuşuna hazırız.

İyiniyetli tüm insanlar, her ülkede ve tüm Avrupa'da birlikte hareket edelim.

İlerleme, mutluluk ve barış davası birlik içinde utkuya ulaşacaktır.

★

«ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE EGEMEN OLAN EĞİLİM BUGÜN DE POLİTİK YUMUŞAMA EĞİLİMİDİR. TÜM İNSANLIĞIN YAŞAMINI DERİNDEN ETKİLEYEN, KAPİTALİST ÜLKELERDEKİ SINIF SAVAŞLARI İÇİN DAHA ELVERİŞLİ KOŞULLAR YARATAN BU SÜREÇ BAŞTA SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN, SOSYALİST ÜLKELER TOPLULUĞUNUN LENİNCİ ARDICIL BARIŞ POLİTİKASI SONUNDA EGEMEN OLDU. "SAVAŞ MI?-BARIŞ MI?" SORUNUNDA ULUSLARARASI ALANDA BELİRLEYİCİ OLAN ETKEN GÜNÜMÜZDE REEL SOSYALİZMDİR.»

★

Barış Hareketi Güçlensin

H. BARIŞ

Hem uluslararası planda, hem de ulusal planda, ortaya çıkan yeni bir durum söz konusudur. Uluslararası planda bu yeni durum, emperyalizmin, özellikle ABD emperyalizminin ve NATO'ya egemen çevrelerin yumuşama sürecini baltalamak, uluslararası gerginliği artırmak, bir soğuk savaş dönemini geri getirmek için olağanüstü çabalar harcamalarıyla belirleniyor.

Türkiye'de ise, bir avuç işbirlikçi tekelci burjuvazi, egemen gerici güçler işçi sınıfının, emekçi halkın her türlü demokratik haklarına, kazanımlarına amansızca saldırıyor. Yarı-askersel bir zorbalık rejimi oturtulmak isteniyor. Anayasa değişiklikleriyle, başkanlık sistemine gidilmekle bu rejim yasallaştırılmak isteniyor. Askersel bir dikta, faşist bir darbe tehlikesi büyüyor.

Yurt içindeki bu gelişmelerin, emperyalizmin uluslararası planda yumuşamayı baltalama, bölgemiz ve ülkemiz üzerinde baskılarını artırma girişimleriyle iç içe geçmesi raslantı değildir. Uluslararası ve ulusal durumda ortaya çıkan bu yeni gelişmeleri, bunlar arasındaki kopmaz bağı hesaba katmak, politikayı, taktikleri ona göre ayarlamak utkunun temel koşullarındandır.

Uluslararası İlişkilerde Yeni Evre

Başta yayılıcı ABD emperyalizmi olmak üzere, NATO'ya egemen güçler barış, bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm savaşımının olanaklarını sürekli genişleten, emperyalizmin, gericiliğin konumlarını sürekli sarsan barış ve yumuşama sürecini baltalama eylemlerinden hiçbir zaman geri durmamışlardır. Bununla birlikte, 1960'ların sonlarında ve 1970'lerin başlarında ABD'nin yönetici çevreleri, başvurdukları bütün engellemelere, manevralara karşın, barış içinde bir arada yaşama ilkeleri doğrultusunda bir politika izlemeye yatkın görünüyorlardı. Şimdi, yumuşama politikası, yerini hızla silahlanma yarışını tırmandırma ve soğuk savaş dönemini geri getirme, yumuşama düşmanlığı politikasına bırakıyor. Silahsızlanma görüşmeleri engelleniyor. Sosyalist ülkelerle diyalog kurma, karşılıklı yarara dayanan işbirliğine girme, tarafların karşılıklı çıkarlarına saygı, ye-

rini sosyalist ülkelerle çatışmaya bırakıyor. "ABD'nin egemenliği"nden, "sosyalist ülkelere karşı zor kullanmak"tan, "garantilenmiş üstünlük"ten söz ediliyor. Bu hegemonyacılığın, şovenizmin, soğuk savaş günlerinin dilidir. Uluslararası ilişkilerde yeni evre, işte ABD yönetici çevrelerinin, NATO elebaşılarının yumuşama sürecini tehdit eden bu yeni politik yönelimleriyle belirleniyor.

Ama uluslararası gericiliğin şimdi silahlanma yarışına hız vermek, soğuk savaş dönemini geri getirmek için yoğunlaşan çabaları, provokasyonları, politik yumuşama sürecinin durduğu, bu eğilimin tersine döndüğü anlamına gelmiyor. Uluslararası ilişkilerde egemen olan eğilim, bugün de politik yumuşama eğilimidir. Öyledir, çünkü bu süreç başta Sovyetler Birliği'nin, sosyalist ülkeler topluluğunun yaşamın her alanında durmadan büyüyen gücü, komünizm ve sosyalizm kuruculuğundaki dev başarıları, onların izleyegeldikleri Leninci ardıcıl barış politikası sonucunda egemen oldu. Günümüzde kapitalist sistem ekonomik, politik, toplumsal, ideolojik, her alanda derin bir bunalım içinde kıvranırken, bu bunalım her gün daha da derinleşirken, sosyalist sistemin gücü daha da artıyor. ABD emperyalizminin, NATO'ya egemen güçlerin bütün çabalarına karşın uluslararası ilişkilere egemen olan eğilimin bugün de yumuşama eğilimi olmasının temelinde en başta bu yatıyor. "Savaş mı? Barış mı?" sorununda uluslararası alanda belirleyici olan başlıca etken reel sosyalizmdir. Sonra, dünya komünist ve işçi hareketi, ulusal kurtuluş hareketi güçleniyor, yeni yeni utkular kazanıyor. Halklar ulusal bağımsızlık, demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm yolunu seçiyor. İran'da şahlık rejiminin yıkılması, Nikaragua'da Somoza diktatörlüğünün yıkılması, Afganistan devriminin yeni bir aşamaya yükselmesi, Vietnam'da Pekin saldırganlarının geri püskürtülmesi, Zimbabwe'nin bağımsızlığına kavuşması bu gelişmeyi gösteren birkaç örnektir. Dünyadaki tüm barıştan yana güçlerin savaşımı büyüyor, hergün daha geniş yığınları kucaklıyor. Emperyalizmin, gericiliğin uluslararası yumuşamaya karşı yönelecek çabalarını sonuçsuz bırakacak olan güçler bunlardır.

Ama bu, tüm insanlığı felakete sürükleyecek bir dünya savaşı tehlikesinin ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. Barış ancak onun uğrunda savaşılarak kazanılır. ABD emperyalizminin, NATO'cuların, onların dolaysız bağlaşığı Pekin'in soğuk savaşı geri getirme, silahlanma yarışını tırmandırma yönünde yoğunlaşan çabaları, dünya barışını, yeni yeni ülkelerin devrim yoluna, sosyalizm yoluna girmelerini ciddi bir biçimde tehdit ediyor. Kapitalist sistemin genel bunalımı derinleştikçe, emperyalizmin başka ülkeler üzerindeki egemenlik alanları daraldıkça saldırganlığı da alabildiğine artıyor. Uluslararası ilişkilerin şimdi yeni bir evreye girmesinin temelinde bu yatıyor.

Askersel Üstünlük

ABD'nin, NATO'ya egemen çevrelerin gerçek amaçları, hedefleri nedir? Bunu ABD Savunma Bakanı Brown açıkça söyledi: Amaç, NATO'ya Varşova paktı karşısında askersel üstünlük sağlamaktır; dünyadaki askersel güç dengesini değiştirmektir. Son zamanlarda ABD'nin egemen çevreleri Sovyetler Birliği'ndeki stratejik hedeflere karşı ani bir saldırıdan bile sözediyorlar. ABD'nin önde gelen sözcüleri, «Şimdi gezegenimizin tümü NATO'nun çıkar alanı içindedir» diyorlar. "Sınırlı bir nükleer savaş"tan, "nükleer silahların kullanılabileceği"nden söz ediyorlar. Carter'ın danışmanı Brzezinski açıkça şöyle diyor: «Nükleer silahların kullanılmasının insanlığın sonu demek olacağını düşünmek yanlıştır. Bir nükleer savaş halinde ölüm oranı insanlığın % 10'unu geçmez.» Bütün bunların ardında, Sovyetler Birliği'ne, onun bağlaşıklarına karşı bir savaşı başlatma planları, gerici çevrelerin yayılmacı ve hegemonyacı politikaları yatıyor. Ve onlar tüm insanlığı felakete sürükleyebilecek bu amaçlarını gizlemek için "Sovyet tehdidi" masalına sarılıyorlar. Afganistan olaylarını bahane ederek antisovyetizmi körüklüyorlar. Avrupa'daki bağlaşıklarını Sovyetler Birliği'ne karşı ekonomik ambargo önlemleri almak, Moskova olimpiyatlarını boykot etmek gibi girişimlere zorlamakla uluslararası havayı zehirliyorlar.

"Sovyet tehdidi" masalıyla ABD'nin silah tekellerinin, ölüm tüccarlarının kasaları dolduruluyor. ABD'nin deniz kuvvetlerine yeni füzelerle donatılmış stratejik denizaltılar katılıyor. 2.600 kilometre menzilli Cruise füzeleri, kıtalararası yeni nükleer füzeler, yığınsal kırım silahları geliştiriliyor. NATO'nun Avrupa'daki 3 milyonluk askersel gücü daha da artırılıyor. ABD'nin Japonya'daki askersel varlığı daha da büyüyor. NATO, Çin'i modern silahlarla donatma planları yapıyor ve Pekin'in komşularına karşı yönelik askersel hazırlıklarına destek oluyor. ABD Senatosu 1980 silahlanma bütçesini 3 milyar 200 milyon dolar daha artırdı. 1981 ve 1982 bütçelerini de, her yıl için % 4,5 artırmayı kararlaştırdı. 1981'de ABD'nin silahlanma bütçesinin 162 milyar dolara ulaşması öngörülüyor. Silah tekellerinin kasalarını dolduracak bu akılalmaz büyüklükteki harcamaların tüm yükü ABD halkının, NATO üyesi ülkelerin halklarının, ABD emperyalizminin güdümündeki ülke halklarının omuzlarındadır. "Sovyet tehdidi" masallarıyla soğuk savaş dönemini geri getirme çabalarının ardında yatan budur.

Carter yönetimi son yıllarda soğuk savaş politikasına dönüş doğrultusunda bir dizi adımlar attı. 1978 yılında Washington'da yapılan NATO tepe toplantısında NATO üyesi devletlere silahlanma bütçelerini 2000 yılına kadar her yıl % 3 oranında artırma-

larını kabul ettirdi. Stratejik Silahların Sınırlandırılması Antlaşması'nın (SALT-2) onaylanmasını torpilledi. 1979 yılının sonunda da, Batı Avrupa'ya Sovyetler Birliği'nin stratejik hedeflerini vuracak 600 kadar ölüm füzesinin yerleştirilmesini, Avrupa'nın nükleer bir cephaneliğe döndürülmesini kabul ettirdi. Washington, şimdi bunlarla da yetinmiyor; NATO'nun askersel gücünün daha da artırılması amacıyla, silahlanma yarışını durmadan körüklüyor, yeni yeni serüvenlere yöneliyor.

Gerilim Odakları

Silahlanma yarışını tırmandırma yönündeki bu girişimler dünyanın değişik bölgelerinde gerilim odakları yaratma politikasıyla birlikte götürülüyor. Avrupa'ya yerleştirilen Cruise ve Pershing-2 füzeleriyle, Avrupa anakarası bu gerilim odaklarının başında geliyor. Avrupa Komünist Partileri'nin 28-29 Nisan günü Paris'te topladıkları forumun yayımladığı çağrıda belirtildiği gibi, bu füzeler dünyanın bu bölgesini bir anda çöle çevirebilir.

Yaratılan en önemli gerilim odaklarından birisi de, Türkiye'nin de içinde yer aldığı Orta ve Yakındoğu bölgesidir. Bu bölgedeki gerilimi artırmanın gerekçesi olarak emperyalizmin strateji uzmanları bir "güvensizlik yayı" masalı uydurdular. Onlara göre bu yay Hint Okyanusu'ndan başlıyor, Pakistan'ı, İran'ı, Türkiye'yi, tüm Arap dünyasını içine alıyor, Afrika'nın doğusunu içine alacak biçimde Güney Afrika'ya kadar uzanıyor. Onlar bu "yayı" İran ve Afganistan'daki gelişmelerden, CENTO'nun çökmesinden sonra çizdiler. Pentagon yurdumuzun da içinde yeraldığı bu bölgede askersel üslerden bir ağ kurmak, bölgedeki askersel konumlarını güçlendirmek, bölgenin yeraltı zenginliklerini, başta petrolü sınırsızca yağmalamak istiyor. Bu ülkelerin topraklarını Sovyetler Birliği'ne, öteki sosyalist ülkelere ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı stratejik planları için kullanmayı amaçlıyor.

"Yay", "ok", vb. masalları Carter yönetiminin bu planlarını gizlemek için uyduruluyor. Bu "güvensizlik yayı" gerekçesiyle Orta ve Yakındoğu bölgesini, ABD'nden binlerce kilometre uzaklıktaki bu bölgeyi "ABD'nin ulusal çıkar bölgesi" ilan ediyor. Çöken CENTO'nun yerini doldurmak için bölgede Mısır ve İsrail'in başını çekecekleri yeni bir askersel pakt planları yapıyor. Bölgeye müdahele için 100 bin kişilik acele ordular kuruyor. Hint okyanusu'na, Basra körfezine savaş gemileri yığıyor.

ABD'nin rehineleri bahane ederek İran'a karşı giriştiği son askersel saldırı eylemi, bu amaçlar uğruna emperyalizmin bağımsız bir ülkenin egemenlik haklarını nasıl ayaklar altına aldığını, serüvenci provokasyonlarla barış ve güvenliği nasıl tehlikeye attığını bir kez daha dünya kamuoyunun gözleri önüne serdi.

Türkiye, yayılıcı emperyalist çevrelerin bu planlarında önemli bir yer tutuyor. NATO başları, emperyalist basın, İran'daki gelişmelerden ve CENTO'nun çökmesinden sonra, NATO'nun Güneydoğu kanadında Türkiye'nin emperyalizmin ileri karakolu olarak oynadığı rolü sürekli vurguluyorlar. ABD'nin, NATO'nun Türkiye üzerindeki baskıları sürekli artıyor. ABD ile Türkiye arasında 1974 yılından başlayarak ortaya çıkmış kimi uyuşmazlıklar, şimdi emperyalizmin çıkarları doğrultusunda çözülüyor. ABD'nin Türkiye üzerindeki silah ambargosu kaldırıldı. Askersel yardım adı altında Türkiye yeni askersel harcamaların altına sokuluyor. Topraklarımızdaki 26 ABD üssü yeniden yoğun olarak çalışmaya başladı. ABD, Türkiye'yi kendisine daha da bağlamakta, onu bölgeye yönelik politikasında tam bir maşa olarak kullanabilmekte en önemli adımı şimdi Meclisler'in gündeminde duran ikili kölelik anlaşmasıyla attı. Bu anlaşma, ABD'ne, topraklarımız üzerindeki üslerini komşularımıza, Sovyetler Birliği'ne, sosyalist ülkelere, İran'a, bölgemizdeki müslüman Arap halklarına karşı bir tehdit ve saldırı aracı olarak kullanma olanağı sağlıyor; ABD'ne, Türkiye'yi bölgemizde bir sıçrama tahtası olarak kullanma olanağını veriyor.

Türkiye'nin içinde bulunduğu derin bunalım, ABD'nin, emperyalist ülkelerin yurdumuz üzerindeki baskılarını yoğunlaştırmalarına, hegemonyalarını artırmalarına geniş olanaklar veriyor. Ve bu bunalımın tüm yükünü emekçi halkın sırtına yıkmaya çalışan Türkiye'nin işbirlikçi tekelci burjuvazisi, gerici egemen güçler, onların politik partileri bu olanakları ardına kadar ABD'nin, uluslararası tekellerin önüne seriyorlar. Seriyorlar, çünkü kendi yarattıkları bunalımın altında kalmamanın, kendi erklerini korumanın yolunu emperyalizme, NATO'lara, IMF'lere, Dünya Bankaları'na daha da bağlanmakta buluyorlar.

Ülke bir yandan derin ekonomik bunalımın içinde çalkalanırken, öte yandan tekelleşme süreci daha da hızlanıyor. Az sayıda banka ve onlarla sıkı sıkıya bağlı Koç, Sabancı gibi bir avuç tekel grubu ülke ekonomisine egemen oluyor. Tekelleşmenin tırmanmasıyla devlet-tekel kapitalizmine özgü gelişmeler belirginleşiyor. Finans oligarşisi, derin bunalım koşullarında bu gelişmeyi hızlandırmak, devlet-tekel kapitalizmine geçmek, onu sistemleştirmek için her araçtan yararlanıyor. O, bu noktaya emperyalist tekellerle bütünleşerek, emperyalizme dayanarak, işbirlikçilik ederek geldi. Şimdi bu yolda daha da ilerleyebilmek için emperyalizme daha da dayanmak, daha da bağlanmak yolunu tutuyor.

Onun için halk düşmanı Demirel yönetimi, ABD'nin, emperyalizmin her dayatmasına boyun eğiyor. Bir yandan ülke ekonomisi IMF'lere, Dünya Bankaları'na, OECD'lere teslim ediliyor,

emperyalist tekellerin ülkeyi yağmalamasının önündeki bütün engeller kaldırılıyor. Öte yandan da, ABD'nin, NATO'nun elebaşılarının silahlanma yarışını tırmandırma ve soğuk savaşı geri getirme politikasını koşulsuz destekliyor. Avrupa'ya yeni füzeler yerleştirilmesi planını onaylıyor. NATO'nun "modernizasyon" adı altında dayattığı silahlanma harcamalarını kabul ediyor, bütçenin % 40'ını askersel harcamalara ayırıyor. ABD'nin son İran saldırısında olduğu gibi, ülke topraklarını ABD'nin provokasyonlarına, serüvenlerine alet ediyor. Son Brüksel toplantısında, NATO'nun ABD'nin İran politikasını destekleme yolunda aldığı kararı onaylıyor. Carter'ın emriyle Moskova olimpiyatlarını boykot ediyor.

Ekonomik bunalımın yükünü emekçilerin sırtına daha da yüklemek, ülke ekonomisini askersel raylara oturtmak, bir avuç işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarlarını güvence altına almak, ülkemizi büsbütün Amerikan emperyalizminin nükleer silah deposuna ve sıçrama tahtasına çevirmek rejimi daha da gericileştirmeden olanaksızdır. İşte, baskı yasalarıyla, "Buhran ve Savaş Hali" yasalarıyla, Anayasa değişiklikleriyle yasallaştırılmaya çalışılan yarı-askersel zorbalık rejiminin temellerinde bunlar yatıyor. Emekçilerin yaşam koşulları için, demokratik hakların korunması ve genişletilmesi için yürütülen savaş, ABD'nin soğuk savaş politikasına, silahlanma yarışına, Avrupa'ya ölüm füzeleri yerleştirilmesine, yeni ikili kölelik anlaşmalarının halkımıza dayatılmasına karşı yürütülen barış savaşımına işte böyle kopmazcasına bağlıdır.

Barış Hareketi Güçlensin

Amerikan emperyalizminin yayılmacı planlarını gemlemek, yumuşama sürecini sürdürmek, politik yumuşamayı askersel yumuşamayla bütünleştirmek, silahsızlanma yönünde somut adımlar atmak, en başta dünya çapında bir nükleer roket savaşı tehlikesini önlemek, NATO'nun Batı Avrupa'ya ABD atom roketlerini yerleştirme kararını kaldırmak dünyadaki tüm barış savaşçılarının ortak hedefidir. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist sistemin izlediği Leninci barış politikası, barış hareketinin en ön sıralarında yürüyen komünistlerin ardıcıl savaşımları her geçen gün daha geniş yığınları bu ortak hedefler etrafında bir araya getiriyor.

Nötron bombasına ve ölüm füzelerine karşı yürütülen kampanyalar, yapılan gösteriler barıştan yana çevrelerin istemlerinin soyut barış dileği olmaktan çıkıp, giderek somut ve reel hedeflere yöneldiğini gösterdi. Bu somut hedefler için savaşım, ilerici güçlerin öteki savaşlarıyla bütünleşiyor. Böylece barış savaşımının antiemperyalist niteliği daha açık ortaya çıkıyor. Halkların bu yığınsal çıkışları, aynı zamanda politik yumuşamayı sürdürme,

silahlanma yarışını durdurma ve silahsızlanmaya yönelme için verilen savaşın etki alanının genişlediğini, gücünün arttığını da gösteriyor.

SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı L. İ. Brejnev'in geçen yıl Berlin'de açıkladığı somut barış girişimi, 25 yıldır barışı savunan Varşova paktı üyelerinin yapıcı önerileri, 28-29 Nisan günleri Avrupa Komünist Partileri'nin topladıkları forumun Avrupa halklarına yaptığı çağrı Avrupa'da, tüm dünyada geniş yankılar yaptı, yapıyor. Sosyalist ülkelerin, komünistlerin bu somut önerileri, çağrıları ABD'nin, NATO egemen çevrelerinin silahlanma yarışında yeni bir tur başlatma ve soğuk savaş politikasına geri dönme manevralarını ardına gizlemeye çalıştıkları "Sovyet tehdidi", "komünist yayılması" yalanlarını yerle bir ediyor. Sovyetler Birliği'nin, Varşova Paktı'nın, Avrupa Komünist Partileri'nin bu öneri ve çağrılarını geniş bir biçimde yaymak, bu öneri ve çağrılarda ortaya konan amaçlar çevresinde tüm barış güçlerinin ortak savaşımını güçlendirmek, bu savaşı örgütlemek, onun en ön sıralarında yürümek ertelenmez bir görev olarak gündemdedir. Avrupa Komünist Partileri'nin Paris'te topladıkları forumda SBKP delegasyonunun başkanı, SBKP MK Politik Büro aday üyesi Boris Ponomaryov'un belirttiği gibi, yumuşama politikasına bağlıyız demek yetmez; eylem gerekir, girişkenlik gerekir.

Yurdumuzda toplumun giderek daha geniş kesimleri güçlerini barış hareketi içinde de birleştiriyorlar. Ücretlerin dondurulmasına, sendikal hakların boğazlanmasına, teröre, işkencelere, yasaklamalara, zorbalık yasalarına, rejimin gericileştirilmesine karşı yürütülen savaş, ölüm füzelerine, ikili kölelik anlaşmalarına, NATO'ya, ABD üslerine karşı yürütülen savaşla birleşiyor. Barış Komitesi'nin Nisan ayında yapılan son genel kurulu bunun açık bir göstergesi oldu. Birlik ve Dayanışma'cılardan TİP'e, TSİP'e, CHP sol kanat parlamenterlere, devrimci demokratlara, demokratik yığın örgütlerine kadar, artan tehlikeye karşı geniş ve güçlü bir barış cephesi oluşuyor ülkemizde. Barış hareketinin çok daha güçlenmesinin, olabilen en geniş güçleri kapsayarak tutarlı bir çizgide gelişmesinin olanakları artıyor. Barış savaşımı en geniş demokrasi güçlerinin eylem birliğini sağlamanın, güçlü bir demokrasi hareketini örgütlemenin, halkımızın karşı karşıya olduğu tehlikeleri göğüslemenin, bunalımın doğurduğu olanakları devrimci yönde değerlendirmenin, geniş yığınları devrimden yana kazanmanın somut alanlarından biri olarak öne çıkıyor.

Önümüzdeki günlerin gündeminin baş sırasında Demirel yönetiminin imzaladığı ve Meclisler'in gündemine getirdiği ikili kölelik anlaşmasının Meclis'ten geçmesini engellemek duruyor. Bu ihanet belgesi, daha ilk baştan toplumun en geniş kesimlerinin, tüm halkın protestolarına yol açtı. Grev alanlarından bu kölelik

anlaşmasına karşı belgiler yükseliyor. DİSK'e, Türk-İş'e bağlı sendikalar bu anlaşmanın onaylanmasına karşı çıkıyorlar. 51 CHP'li yurtsever parlamenter bu anlaşmaya karşı parlamentoda hareket geçtiler. Bu anlaşmanın Türkiye'yi bir nükleer mezarlık haline getirebileceğini, Ortadoğu'da çıkacak bir savaşta ülkemizdeki yangından Amerikan emperyalizmine ısınma olanağı verilmemesi gerektiğini belirterek Meclis Soruşturması açılmasını istediler. Milli Birlik Grubu'ndan senatörler bu anlaşmanın onaylanması halinde Türkiye'nin ABD'nin peşinden nasıl büyük bir serüvene sürükleneceğini halkın gözleri önüne seren açıklamalar yapıyorlar. CHP sol kanadının, MBG üyelerinin bu antiemperyalist çıkışları parlamento içinde de yankı uyandırıyor. CHP yöneticileri, kimi MSP'li parlementerler bu ikili kölelik anlaşmasının doğurduğu tehlikeleri dile getiriyorlar. Her iki partiye de oy veren emekçi yığınlar bu anlaşmanın Meclis'ten geçmesine karşıdır.

Ülkemizi bölge barışına ve güvenliğine karşı bir sıçrama tahtası haline getiren, ABD'nin silahlanma yarışını tırmandırma, soğuk savaş dönemini geri getirme doktrininin ürünü olan bu ihanet belgesi Meclis'ten geçmemelidir. Şimdi tüm ülke çapında yoğunlaştırılacak propaganda ve ajitasyonun ana hedefi, örgütlenecek yığınsal eylemlerle kölelik anlaşmasının Meclis'ten geçmesini önlemeye yönelik olmalıdır. Tüm ilerici, demokratik güçler, emekçi halkımız bu ana hedef çevresinde güçlerini birleştirmelidirler.

Parlamento dışında ve içinde tüm barış ve demokrasi güçlerinin ortak savaşımına, eylem birliğine dayanacak bu kampanyanın başarısı, demokrasi hareketini güçlendirmekte, sırtını ABD'ne, NATO'ya dayayan halk düşmanı Demirel yönetiminin, gericiliğin saldırılarını püskürtmekte, ABD'nin, emperyalizmin ülkemiz ve bölgemiz üzerindeki hegemonyacı ve yayılmacı amaçlarını boşa çıkarmakta çok önemli bir adım olacaktır.

---

* **

★ **NATO'DAN ÇIKILSIN! AMERİKAN ÜSLERİ SÖKÜLSÜN! ABD'NİN TÜRKİYE'Yİ YENİ ASKERSEL BLOKLARA SÜRÜKLEMESİNE, TÜM EMPERYALİST DAYATMALARA KARŞI SAVAŞ!**

* **

★ **ULUSAL BAĞIMSIZLIKTAN YANA TÜM GÜÇLER : ABD İLE BAĞLANAN İKİLİ KÖLELİK ANLAŞMASINA KARŞI SAVAŞIN!**

* **

Boris Ponomaryov'un Konuşması

SBKP Merkez Komitesi Politik Büro Aday üyesi
SBKP Merkez Komitesi Sekreteri

• Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin 28-29 Nisan 1980 tarihlerinde Paris'te yaptıkları Barış ve Silahsızlanma toplantısında SBKP delegasyonu başkanı Boris Ponomaryov'un yaptığı konuşmayı çok az kısaltılmış bir biçimde sunuyoruz.

I

Herşeyden önce, SBKP delegasyonu, bu toplantının ivedi ve kendini dayatan niteliğine işaret etmeyi zorunlu görmektedir. Dünya'da ve Avrupa'da çok korku verici bir durum gelişmektedir. Olayların eğilimi, şimdiki politik durum konusunda ve, hepsinden önce, Avrupa'nın ve tüm dünyanın üzerinde asılı duran savaş tehdidine karşı atılabilecek adımlar konusunda pratik ve düzenli bir tartışma yapmak için partilerimizin çabucak ve gecikmeden biraraya gelmelerini zorunlu kılmıştır.

Artan uluslararası gerginlik, bunu sorumluluklarının farkında olan bütün politik güçler için zorunlu bir görev yapmaktadır. Ve bu, özellikle, barış ve halkların güvenliği uğrundaki savaşımın herzaman en kararlı savaşçıları olagelmiş komünistler için geçerlidir. Onlar, enternasyonalistler ve yurtseverler olarak sessiz kalamazlar, yalnızca pasif gözlemciler olamazlar. Onların görevi artan tehlike konusunda halkları uyarmak, alarmı çalmak, çok geç olmadan eylem çağrısı yapmaktır. Bizim hepimizi buraya, Paris'e getiren şey budur.

Durumdaki şimdiki kötüleşme bir raslantı değildir. Bu, yalnızca bu yıl başlamamıştır. Son birkaç yıl içinde Amerika Birleşik Devletleri ve NATO, silahlarını büyük ölçülerde güçlendirmek ve genel olarak askersel hazırlıklarını hızlandırmak üzere birçok adımlar atmıştır.

Bunların en önemlileri şunlardır :

• Mayıs 1978'de NATO Konseyi'nin Washington'daki oturumunun, blokun askersel gücünü otomatik olarak artıran benzeri görülmemiş uzun dönemli programı kabul kararı;

• Carter'ın öngörülen askersel ödeneği 20 milyar dolar daha artırarak ABD'nin askersel gücünü görülmedik biçimde geliştirme planı; Trident ve MX gibi nükleer programların hızlandırılması, askersel bütçenin NATO'nun Washington oturumunun kararlaştırdığı gibi yılda %3 değil, %4,5 artırılması;

• Brüksel'deki NATO Konseyi oturumunun, yeni Amerikan orta menzilli roketlerinin üretilmesi ve Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi kararı;

• SALT-2 Anlaşması'nın sabote edilmesi ve sonra onayının belirsiz bir süre için resmen ertelenmesi.

Bütün bu kararlar ve eylemler, herkesin görebileceği kadar açık olan yumuşama düşmanı bir "öğreti" ve pratik oluşturmaya yöneliktir. (...)

Herşeyin Afganistan olaylarıyla başladığını savlayan antisovyet propaganda ulumalarıyla kamuoyu sağır edilmiştir; halkın aklı, neden ve sonuç konusunda karmakarışık edilmiştir. Ancak hemen eklemeliyim ki, Afganistan ile ilgili olayların tartışılacağı zaman ve yer burası değildir. Çünkü, herşeyden önce, bu özgür ülkeyi yöneten Demokratik Halk Partisi'nin hiçbir temsilcisi bu toplantımızda bulunmuyor. Ben yalnızca gündemimizi ilgilendiren konulardan söz edeceğim.

Amerika Birleşik Devletleri'nin ve bağlaşıklarının askersel harcamalarını uzun dönemli artırma kararları, Afganistan olaylarından **çok önce** alınmıştır. Aynı biçimde, bütün geniş ölçekli bir dizi yeni ABD askersel programlarının kararları da Afganistan'dan **önce** alınmıştır. ABD ve NATO, orta menzilli roketler üzerine görüşmeler yapılması yolundaki Sovyet önerisini Afganistan olaylarından **önce** reddetmiştir. SALT-2'nin onaylanmasının sabote edilmesi de Afganistan'dan **çok önce** başlamış ve aynı amaç güdülerek, "Küba mini krizi", benzer biçimde örgütlenmiştir. Batı, Viyana'daki görüşmeleri Afganistan'dan **önce** dondurup buzluğa koymuştur; ve Ortadoğu'da Birleşmiş Milletler'in kabul ettiği kararlar ruhunda adil ve barışçı bir çözüm doğrultusunda ortak eylemi de Afganistan'dan **önce** reddetmiştir. Amerika Birleşik Devletleri, yeni bir dünya savaşının kaçınılmazlığı konusundaki ısrarını sürdüren Pekin'li liderlerle yakınlaşmasını Afganistan olaylarından **önce**, başlatmış ve antisovyet bir temel üzerinde askersel işbirliği kurmaya hazır olduğunu gittikçe daha açık bir biçimde ortaya koymuştur.

Bunlar reddedilmez gerçeklerdir. Bunlar, yumuşama düşmanı kampanyanın çok önceleri başladığını gösteriyor.

II

Emperyalizmin, çok yüksek derecede gelişmiş modern bir endüstri temelinde ve en yeni bilimsel ve teknolojik ilerlemeleri kul-

lanarak savaş için yapmakta olduğu **maddesel hazırlık**, barışa yönelik tehlikelerin gerçek olduğunu gösteriyor.

Amerika Birleşik Devletleri'nin dünyadaki hemen hemen bütün ülkeleri sürüklemiş olduğu silahlanma yarışı görüşmemiş boyutlara ulaşmıştır. Silahlanma yarışının canavarca meyvaları, korkunç yoketme gücüne sahip silah yığınaklarının oluşturduğu gerçek dağlardır. Birleşmiş Milletler tahminlerine göre, şimdiki nükleer silah cephanelikleri, Hiroşima'ya atılan bombanın birbuçuk milyon katına yakındır. Bunların toplam gücü, 50 milyar ton "konvansiyonel" patlayıcının gücünü aşmaktadır. Bu silahlarla, yeryüzünde yaşayan her canlı 15 kezden çok yokedilebilir.

Ama emperyalizm için bu bile yeterli değildir. Amerika Birleşik Devletleri ve NATO, yeni askersel programlar başlatmışlardır. Hazırlanmakta olan şey, cephaneliklerde yeraldığında yalnızca askersel potansiyelde nicelik bakımından yeni bir artış değil aynı zamanda silahlanma yarışında nitelik bakımından yeni bir sarmal anlamına gelecek bütün bir sistemler dizisidir. Amerika'nın yeni balistik ve Cruise roketleri, savaş başlıkları ve denizaltı programlarının gerçekleşmesi stratejik dengeyi bozacak ve böylece "ilk" ve "erken" darbe tehlikesini artıracaktır. Silahların sınırlandırılması görüşmelerinin süreci daha da zorlaşacaktır, çünkü yapılabilecek herhangi bir anlaşmaya uyulup uyulmadığının denetlenmesi alanında yeni engeller ortaya çıkacaktır. Silahlanma yarışındaki yeni sarmal, ayrıca, nükleer silahların yayılması, bunların bütün dünyaya saçılması olanaklarını genişletmektedir.

Amerika Birleşik Devletleri, gezegenimizi askersel üsler ağıyla sarmıştır. O şimdi dünyada 110 ülkede 2.500 üsse sahiptir ve bunların 386 tanesi Sovyet sınırları yakınlarındadır. ABD ordusunun dörtte biri, yani yarım milyon asker Amerika Birleşik Devletleri'nden binlerce kilometre uzaktaki yerlerde yerleştirilmiştir. Bundan ayrı olarak 600.000 askerlik güce sahip bir "müdahale birliği" bulunmaktadır. Amerikalıların kendilerinin yazdığı gibi, politik durumda değişiklikler olması durumunda yabancı ülkelere müdahale etmeye ve buraları işgal etmeye niyetlidirler.

Elbette Sovyetler Birliği'nin de çok kuvvetli bir askersel güç olduğu ve onun da silahlandığı söylenebilir. Bu elbette doğrudur; ama son 35 yıllık tarihin tümü reddedilemez gerçeklere dayanarak şunu doğrulamaktadır ki, bizim savunma kapasitemizi güçlendirme önlemlerimiz herzaman Batı'nın davranışına bir yanıt olarak yapılmıştır. Atom bombası, fırlatma araçları, okyanus filoları, çok başlıklı roketler, ve ötekileri için hep aynı şey söz konusudur. «Biz» demiştir Leonid Brejnev, «savunmamızı geliştirmek zorunda bırakıldık; yineliyorum, zorunda bırakıldık, çünkü sınırsız bir silahlanma yarışı ile karşı karşıya kaldık.» (C. 6, s. 117)

Ancak, silahlı kuvvetlerimizi güçlendirmek için aldığımız önlemlerin hiçbiri savunma için gereken sınırların ötesine geçmez ve bunların yalnızca bir amacı vardır: Saldırgan güçleri bize ve bağlaşıklarımıza karşı bir savaş başlatmak yönündeki herhangi bir girişimden caydırmak, sosyalizmin kazanımlarını savunmak.

Öte yandan Amerika'nın ve NATO'nun bütün savaş potansiyeli öz bakımından, gelişme yönleri bakımından ve boyutları bakımından savunma değil saldırı karakterine sahiptir. Amerika'nın ve NATO'nun askersel-politik kurmay merkezleri, nükleer silahları ilk olarak kullanmaya hazır olduklarını gizlemiyorlar. Bütün bunlar, özellikle de Pentagon'un İngiltere'yi, Federal Alman Cumhuriyeti'ni, İtalya'yı, Belçika'yı, Hollanda'yı, Norveç'i ve diğer ülkeleri sınırsızca artan bir silahlanma yükünü omuzlamaya teşvik ederek NATO'yu askersel hazırlıklarını daha da artırmaya zorlamaya devam etmesi yüzünden, dünya çapında bir nükleer çatışma yönündeki artan tehdidi ortaya koymaktadır. Hatta şimdi, barış zamanında bile, emekçi halk yığınlarına ağır bir yük yükleyen bu anlamsız rekabette "ortak" sorumluluk paylaşmaya onları zorlamak için, gittikçe sertleşen önlemler alınmaktadır.

Avrupa'nın komünistleri, uluslararası durumun kötüleşmesinin gündeme getirdiği bir diğer dirimsel sorunu ele almamazlık edemezler. Kapitalist ülkeler emekçilerinin yıllar boyunca sürdürdükleri sınıf savaşımı sonucu elde ettikleri yaşam düzeyinin korunması sorunundan sözediyorum.

1980'ler zaten ileride önemli güçlüklere işaret etmektedir. Enflasyon ve işsizlik artmaktadır. Bunalımın görüntüleri gittikçe daha çok ortaya çıkmaktadır. Enerji, çevre korunması, para ve finansman sorunları gittikçe daha keskinleşmekte ve karmaşıklaşmaktadır. Ama eğer Amerikan emperyalizmi Avrupa'yı yeniden soğuk savaşa doğru itmeyi başarırsa, emekçilerin yaşam düzeyi hızla düşecektir. Silahlanma yarışının yoğunlaşması ve çok artmış askersel harcamaların hepsi emekçilerin zararına işler. Enflasyon oranı ve, bu nedenle, yaşam pahalılığı daha da artmaya devam edecektir. Sivil yerine askersel üretime harcanan her milyarın, varolan istihdam olanaklarını azalttığı kanıtlanmıştır. Kapitalist ülkeler ile sosyalist ülkeler arasındaki ticarette ve ekonomik bağlarda herhangi bir kesilme ya da zayıflama nedeniyle, emperyalizmin hammaddeler ve petrol bakımından zengin ülkelere karşı pervasız politikası nedeniyle, genel olarak dünya ekonomisi ve özel olarak Avrupa ekonomisi kötü bir darbe yiyecektir.

Artan gerginliğin bütün bu sonuçlarının işçilerin ve köylülerin, bütün emekçilerin yaşamsal çıkarları üzerinde çok dolaysız bir etkisi olacaktır. Ve onların bu tehlikeyi zamanında görmelerine ve karşı eyleme geçmelerine hiç kimse komünistlerden daha çok yardımcı olamaz.

Son zamanların en tehlikeli davranışı, geçen yıl sonunda NATO Konseyi'nin aldığı kararlar olmuştur. Bu kararların tehlikesi şurada yatmaktadır :

Birincisi, bu kararlar NATO'ya Varşova Antlaşması ülkelerine oranla askersel üstünlük sağlamayı, yumuşama sürecinin maddesel temellerinden biri olan dengeyi bozmayı amaçlamaktadır. Batı Avrupa'ya SSCB topraklarını nükleer savaş başlıkları ile vurabilecek yeni roketler yerleştirilmesi, Amerika'nın zaten çok büyük olan vurma yeteneklerini büyük oranda artırmaktadır. Bu, SALT-2 Anlaşması ile kurulmuş stratejik roket eşitliğini yok edecektir; çünkü Avrupa'ya yerleştirilecek Pershing-2 ve Cruise roketleri ABD'nin IBMS'lerinin vurabileceği hedeflerin aynılarını vurma yeteneğine sahip olacaktır.

İkincisi, Avrupa yeni bir silahlanma yarışı turuna sürüklenecektir. NATO oturumundan çok önceleri ve bu oturumun hemen öngünlerinde Sovyetler Birliği, orta menzilli silahlara ilişkin sorunların tümü üzerinde ısrarla görüşme önermiştir. Onun bu girişimleri reddedilmiştir. Karar, bizim gösterdiğimiz iyiniyete karşın ve Batı Avrupa kamuoyunun sayısız protestolarına karşın alınmıştır. Görüşmelerin temeli bozulmuştur. Eğer bu karar pratiğe geçirilirse bu gibi görüşmeler yapma olanağı genel olarak engellenecektir. Ve NATO'nun Aralık Oturumu'ndan beri Pentagon temsilcileri Batı Avrupa'yı tarayarak yeni silahlarını yerleştirecek arazi aramaktadırlar.

Üçüncüsü, Batı Avrupa'nın daha da çok sayıda Amerikan silahlarıyla donatılması ve bu silahların yeni karakteri, Batı Avrupa'nın Washington ve Pentagon politikasına bağımlılığını artırır. Ve bunun yanısıra, ABD yönetiminin davranışının güvenilirsizliği ve önceden tahmin edilemez oluşu, bir uçtan öbür uca koşma, histeriye yenilme, beklenmeyen ve koordine edilmemiş kararlar alma eğilimi, "sert önlemler" almayı sevmesi; bunların hepsi yakın zamanlarda yeteri kadar açıkça ortaya çıkmıştır. Kısacası, Brüksel kararı, Avrupa'nın ve Batı Avrupa'lıların yazgısını açıkça bir keyfi ya da mantıksız davranış "stratejisi"nin merhametine bırakmıştır.

Bizim görevimiz —Komünistlerin görevi— her Avrupalı'yı bu gerçeğe ikna etmektir. Son Aralık ayında alınan NATO kararlarının bir sonucu olarak barışa yönelik yakın tehdidin Avrupa'da ne denli ciddi olduğunu görmelerinde halk yığınlarına yardım edilmelidir. NATO generalleri esas operasyonlarını tam da "Avrupa sahnesi"nde yürütmeyi planlamaktadırlar; bu terim uzun zamandan beri NATO belgelerinde ve hatta basında sürekli kullanılmaktadır.

Gerçekten de, bir yüzyıldan uzun bir süredir kendi toprakları üzerinde savaş görmemiş, Atlantik'in öte yanında bulunan Amerika Birleşik Devletleri'nin egemen çevreleri, uzun zamandan

beri, diğer halkların onların savaşlarını onlar adına yapmaları politikasını benimsemiştir. Daha önceki kararlara hiç değinmeden, ben yalnızca, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı'nın 1971 Ağustosunda geleceğe ilişkin planlarını açıkladığını hatırlatacağım. Bu planların özü şudur: "Dünya çapında savaş", öne sürülen sava göre, Amerika için ağır kurbanlar demek olacağından, Sovyetler Birliği ile cepheleşmenin "bölgesel düzeyde" artırılması zorunludur. Ama böylesi "bölgesel savaş" Avrupalılar için, sahip oldukları herşeyin, ülkelerinin, uygarlıklarının, ailelerinin ve yakınlarının, kendilerinin yok olması anlamına geliyor. Amerika Birleşik Devletleri (ve NATO), Avrupa uluslarının yazgısıyla kumar oynuyorlar; onları para gibi harcıyorlar.

Avrupa'da gelişmekte olan tehlikeli askersel ve politik durumun bir başka yönü de, özellikle dikkatimizi çekiyor. Batı Almanya'ya NATO'nun "Avrupa stratejisi"nde esas vurucu güç rolü verilmiştir.

FAC zaten Avrupa'daki "Atlantik" yapısının ana halkasıdır, NATO silahlı kuvvetlerinin kıta üzerindeki temel sıçrama tahtasıdır. Onun hava kuvvetleri NATO'nun hava kuvvetlerinin %50'sini oluşturmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin, fırlatma araçları da içinde olmak üzere, temel "taktik" nükleer potansiyeli zaten Batı Almanya'da yoğunlaştırılmış bulunmaktadır. Batı Alman silahlı kuvvetlerinin saldırı bölümünün güçlendirilmesi üzerindeki vurgu, uğursuz bir işarettir. FAC'nin toprakları, ve özellikle de bunların sosyalist ülkelerin sınırlarına yakın olan bölgesi, en büyük NATO manevralarının alanı haline gelmiştir. Brüksel kararlarıyla SSCB'ni hedef alan Amerikan orta menzilli roketleri, FAC topraklarına da yerleştirilecektir. Bunun FAC'nde zaten çok etkili bir güç olan intikamcıların etkinliklerini artırmalarına yardım edeceğine kanıt gerekir mi?

Amerika Birleşik Devletleri, NATO ortaklarını, yavaş yavaş, onların ulusal çıkarlarıyla çelişen ve Avrupa'da işbirliği alanında Helsinki'den bu yana başarılmış olan herşeyi yok edecek saldırgan bir politikaya katmaktadır. ABD'nin çılgınca baskısı, yine soğukluğu ve kuşkuyu beslemekte ve kıtamızın halkları arasında kültürel, sportif ve öbür bağlara engeller yaratmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, "Atlantik dayanışması" gerekçesi altında, bağlaşıkları üzerindeki hegemonyasını tekrar kurmaya ve güçlendirmeye çalışmaktadır. Yumuşamanın ilerleme gösterdiği zamanlarda Batı Avrupa ülkelerinin politik ve ekonomik alanlardaki bağımsızlığı, kendi egemen yararlarını alma olanakları farkedilir derecede artmıştı. Şimdi ise Amerika Birleşik Devletleri, "Sovyet tehdidi" histerik çığlıklarıyla, rakip bağlaşıklarına gem vurmayı ve onların diplomasisini, dış ekonomik politikasını ve ulusal egemenliğini sıkı denetim altına almayı ummaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri, aynı zamanda, Batı Avrupa ülke-

lerini her türlü denizaşırı serüvenlere katmak, böylece NATO'nun yetki alanını, onu yaratmış olan antlaşmanın koyduğu sınırların çok daha ötesinde genişletmek istemektedir.

Ne yazık ki, Washington'un bağlaşıklarından kimileri, bu tehlikeli planın ardından giderek bunun gerektirdiği "rol paylaşımı"na ciddiyetle hazırlanmakta ve uzak bölgelere birlik aktarımı için işbirliği önermekteler; ve böylece, o uğursuz "acele müdahale orduları"nın kullanılması planlarına kendilerini bağlıyorlar. Batı Avrupa ülkeleri bu yola girdiklerinde, kendilerini "dünya polisi"nin yardımcıları rolünde bulabilirler.

Dünyanın büyük ilerici dönüşümler yaşadığı bir sırada, modern çağın çözümleyici sorununun —savaş ya da barış sorununun— bir kez daha bu kadar öne çıkmış olmasının biz komünistler için özel bir önemi vardır. Bu süreç Batı'lı egemen çevrelerin politikalarını bir kez daha gözden geçirmelerini ve yeni gerçekleri görmelerini gerektiriyor. Ama emperyalist ülkelerin egemen güçleri bu karşı konulmaz dönüşümler karşısında akla yatkın bir davranış göstermiyorlar ya da gösteremiyorlar. Onlar, ellerindeki her türlü araca, hileye, rüşvete, sabotaja ve entrikalara, hatta dolaysız silahlı kuvvet kullanmaya başvurarak geri çevrilemez toplumsal süreçleri durdurmaya çalışıyorlar.

Bu gibi girişimleri haklı çıkarabilmek için öne sürdükleri tek gerekçe "Sovyet tehdidi", "komünist yayılması", "Moskova'nın parmağı"ndan ibarettir. Emperyalizmin ideologlarının ve politikacılarının devrimci olaylar karşısındaki bütün yorumlamaların "Ana fikri" budur. Onların yöntemi aşırı derecede basittir. Angola'da bir devrim olur; ama bütün sır "Moskova'nın entrikalarında ve planlaması"nda yatmaktadır. Mozambik'de devrim olur ve bu da "Moskova'nın parmağı"dır. Etiyopya'daki devrimin ve hatta İran'daki devrimin ardında da aynı şeyi, heryerde hazır ve nazır "parmağı" aramaktadırlar.

Nükleer silah şakırdatmaya, "Amerika'nın ve hür dünyanın çıkar bölgesi" ilan edilen ülkeler ve bölgeler üzerinde yoğunlaşan baskılara yol açan şey, toplumsal ilerlemeyi durdurmak ve hatta ters çevirmek isteğidir. Amerika Birleşik Devletleri'nin gerek biçim, gerekse içerik bakımından serüvenci olan mantıksız emperyalist politikasının kaynağı budur. Bu politika yalnızca Varşova Antlaşması ülkelerini, Küba ve Vietnam'ı değil, aynı zamanda daha birçok ülkeyi hedef almaktadır. İran'a karşı saldırgan eylemler bu açıdan özellikle ibret vericidir. Amerika Birleşik Devletleri'nin en son eylemi, bütün uyarıları umursamadan egemen bir devletin topraklarına birlik indirme girişimi, ABD yönetiminin ne kadar küstahça ve pervasızca davranabileceğini göstermektedir.

Kökleri doğrudan emperyalizmin doğasında bulunan askersel tehdidi artırmanın nedenleri, en militarist çevrelerin, askersel-

sınai kompleksin Amerika Birleşik Devletleri ve öteki emperyalist ülkelerin politikası üzerindeki artan etkisi ile ayrılmaz şekilde bağlıdır. Uluslararası gerginlikteki şimdiki kötüleşme, tekellerin kârlarını tehdit edebilecek herşeyin bastırılması "hakkını" önkoşul yapan dünya egemenliği için, "liderlik" için Amerikan emperyalizminin duyduğu isteğin açık bir dirilişidir.

III

Savaş tehlikesine karşı, yumuşamayı güçlendirmek için ne yapılmalıdır?

Uçuruma doğru koşuyu durduracak, militarist güçlerin uğursuz oyunlarını bozacak olanaklar vardır. "Yumuşamanın potansiyeli" geniştir, özellikle Avrupa'da geniştir. Yumuşamanın en derin köklere sahip olduğu yer burasıdır. Tarihsel deneyim ve yığın bilincinin düzeyi açısından, barış içinde yanyana yaşama politikasının bu kadar güçlü bir temele sahip olduğu bir başka bölge yeryüzünde yoktur. Burada, savaşa karşı utkan savaşım geleneklerine sahip güçlü bir işçi sınıfı bulunmaktadır. Burada, günümüzde teknik bakımdan kalifiye tarım işçileri durumuna gelmiş milyonlarca köylü, milyonlarca kafa işçisi, etkin kültürel, bilimsel ve sanatsal güçler vardır. Burada, iyelik statüleri ne olursa olsun, politik görüşleri ve dinsel inançları bakımından savaştan nefret eden ve modern dünyanın gerçekçi bir değerlendirmesini yapabilen insanlar vardır. Hiç kuşkusuz, eğer bunlar çabalarını birleştirirler ya da birlikte davranışlarsa, saldırgan tavır alanlara, yumuşamayı torpillemeye çalışanlara sonuç alıcı bir "Hayır" diyebilirler.

Ama bunu gerçekleştirebilmek için yalnızca Washington'un stratejisinin Avrupa'ya ve genel olarak dünyaya yönelttiği tehditten sözetmek yeterli değildir. Üzüntü ve endişe dile getirmek yeterli değildir. Yumuşama politikasına bağlıyız demek yeterli değildir. Eylem gerekir, güçlü, amaçlı eylem. İnsiyatif gösterilmelidir. Bu bakımdan, Paris'te toplanmış olmamız çok önemlidir. Bunun, yumuşamanın düşmanları arasında nasıl bir telaşa yolaçtığına bakınız. Savaşın en tutarlı karşıtları olan Komünistlerin saygınlığını yoketmek için uydurdukları yalanları dinleyiniz. Komünistler, Marksizm-Leninizm, proletarya enternasyonalizmi temeli üzerinde, durumu nesnel olarak herkesten daha iyi değerlendirebilecek durumdadırlar. Onlar gerçek savaş tehlikesinin nereden geldiğini biliyorlar ve bu konudaki her aldatmacayı teşhir ediyorlar. Onlar, halkların çıkarlarını savunuyorlar; onların planları yücedir ve bencil değildir. Ve onlar, rahat bir vicdanla, açıkça ve herkesin duyabileceği şekilde, savaşa sürüklenmeyi durdurabilecek eylem çağrısı yapabilirler.

İşçi sınıfını, köylüleri ve aydınları, sendikacıları, dinsel çevreleri, kadın, gençlik ve diğer örgütleri, bilimadamlarını ve sanatçıları, parlamento üyelerini ve işadamlarını:

— NATO'nun anakaramız üzerine yeni Amerikan roketleri yerleştirme yolundaki tehlikeli planlarını bozmak;

— Tüm insanlık için felaket demek olacak yeni bir silahlanma yarışı turunu önlemek;

— Helsinki'de kabul edilmiş Sonuç Belgesi'ne saldırıları etkisizleştirmek, Avrupa'nın sosyalist ve kapitalist devletleri arasında barışçı işbirliği ortak davasının torpillenmesini engellemek;

— Bilim, kültür, eğitim ve spor alanlarında 70'lerde kurulmuş olan değiştokuş yapısını korumak; halklar arasında güven, karşılıklı anlayış ve dostluk kurulmasına karşı engelleri ortadan kaldırmak;

— Washington'un Batı Avrupa'ya, Batı Avrupalılar'ın ulusal çıkarları ile çelişen ve onları ülkelerinden uzaklarda pervasızca kumara çekmekle tehdit eden "dünya polisi"nin yardımcı rolünü dayatmasına kararlılıkla karşı çıkmak;

— Barış ve yumuşama düşmanlarının hain planlarını, bunların askersel planlarını teşhir etmek ve yığınsal haberleşme ortamını savaştan ve silahlanma yarışından muazzam kârlar elde edenlere değil, Avrupa'nın halkları arasında barış ve yakınlaşma davasına hizmet eder hale getirmek için;

her türlü çabayı harcamaya çağırmak, komünistlerin hakkıdır. Daha doğrusu bu onların görevidir.

Komünistler bu ve barış davasını ilerleten her türlü öbür amaçlar uğrundaki savaşımda kendilerini kendi dar çevrelerine hapsetmek eğiliminde değildirler. Onlar hiç de, kendi girişimlerini diğer demokratik güçlerin yaptığı önerilerin karşısına koymuyorlar. Tam tersine, onlarla diyalog arıyorlar, bütün barışsever güçlerin ortak amaçları için ortak eylem ve işbirliği yolları ve biçimleri arıyorlar. Örneğin, Sosyal Demokrat partiler tarafından, Sosyalist Enternasyonal tarafından, kısa süre önce Sosyal Demokrat liderlerin Viyana ve Lüksemburg'daki toplantılarında dile getirilen bu sorunlar üzerindeki görüşlerle ilgilenmemizin nedeni budur. Biz aynı zamanda, Sosyalist Enternasyonal'in silahsızlanma sorunları üzerine platformunu hazırlayan Çalışma Grubu'nun faaliyetlerini yakından izlemekteyiz. Doğal olarak, bu, Komünistler ile Sosyal Demokratlar arasındaki derin ideolojik farklılıkları ortadan kaldırmaz. Biz bunu Sosyal Demokratlara dolaysızca ve içtenlikle söylüyoruz; ve biz, ayrıca, onların barış davasına bağlılıklarına ilişkin açıklamaları ile erkte bulundukları devletlerin izledikleri politikanın birbirinden farklı olduğunu da söylüyoruz.

Savaş tehdidine karşı güvenilir bir engel, ancak Avrupalı-

lar'ın —sosyalist Avrupa'da yaşayanlarla onun kapitalist bölgesinde yaşayanların— birleşik çabaları ile yükseltilebilir. Barış, ulusal güvenlik ve sosyalizm bölünmezdir. Sovyetler Birliği, öbür sosyalist ülkeler, işçi sınıfını ve diğer emekçileri temsil eden politik partiler, sendikalar, savaşa karşı çıkan dinsel ve öteki toplumsal hareketler, Batı Avrupa'nın gerçekçi düşünceye sahip yönetici çevreleri: silahlanma yarışını durdurabilecek, yumuşamayı koruyup daha ilerletebilecek gerçek güçler bunlardır. Barış birlikte savunulmalıdır. Günümüzün mesajı budur.

IV

Sovyetler Birliği'ne gelince: Hiçkimsenin kuşkusu olmasın ki, şimdiki gergin ve patlamaya hazır durumda, o, geçmişte olduğu gibi bugün de görevini, barışsever bir ulusun görevini yerine getirecektir.

Buna ilişkin Sovyet görüşü, SBKP'nin görüşü, Leonid Brejnev'in ve öteki Sovyet liderlerinin son zamanlardaki açıklamalarında ve kimi resmi belgelerde özetlenmiştir. Bu görüş, Leonid Brejnev'in 22 Şubat'ta söylediği sözlerle anlatılabilir: «Sovyetler Birliği'ne hiçkimse gözdağı veremez. Bizim güçlerimiz ve potansiyellerimiz muazzamdır. Biz ve bağlaşıklarımız kendimizi savunabilecek ve herhangi bir düşmanca saldırıyı püskürtebilecek güçteyiz. Ve kimse bizi kışkırtamaz. Biz, savaş histerisine ve silahlanma yarışının tırmandırılması öğretisine, dünyada barış ve güvenliği amaçlayan tutarlı bir savaşım öğretisi ile karşı çıkıyoruz.»

Sovyetler Birliği, askersel üstünlük elde etmeye hiçbir şekilde çalışmadığını birçok kez açıklamıştır. Ama o, sosyalist ülkelere karşı hiçbir askersel üstünlüğü de hoşgörmeyecektir. Biz şuna derinden inanıyoruz ki, bu tavır bütün ulusların çıkarınadır.

Sovyetler Birliği'nin, ne nükleer, ne konvansiyonel, küçük ya da büyük hiçbir savaşa gereksinimi yoktur. Savaşlar hazırlayıp başlatmamız için hiçbir neden yoktur, çünkü askersel araçlarla elde etmek istediğimiz hiçbir amacımız yoktur. Bizim ülkemizde silahlanma yarışından kâr sağlayacak hiçbir sınıf, toplumsal tabaka ya da grup bulunmamaktadır.

Başkalarını sömürmek düşüncesi, yayılma, saldırganlık ve devrim ihracı düşüncesi bizim düşüncemize, sosyalist sistemin doğasına terstir. Ama karşıdevrim ihracına ve saldırganlığa karşı direnmemek düşüncesi de bize yabancıdır.

Bizim ülkemiz çok geniştir. Önümüzdeki yüzlerce yıl boyunca ekonomik ilerleme için gereksinim duyduğu herşeye toprakları üzerinde sahiptir. Hesap edilemeyecek kadar büyük doğal kaynaklarımızın geliştirilmesi için nefes kesecek planlarımız vardır. Ve herşey, halkın yaşamını iyileştirme, onların genliği ve çokyönlü gelişimi görevine bağlanmıştır. Ensonu, savaştan bizim halkımız kadar dehşet verici yıkıma uğramış ve güçlük çekmiş çok az halk vardır. Bizim gibi bir halk için, barışın korunup güçlendirilmesi en yaşamsal ve en önemli amaçtır.

SBKP, SSCB barıştan, kalıcı, demokratik ve adil bir barıştan yanadır. Onlar, Partimiz'in 24. ve 25. Kongreleri'nce kabul edilmiş Barış Programı'nda formüle edilen temel dış politikaları sürdüreceklerdir. Biz, sosyalist ülkelerle, dostlarımız ve bağlaşıklarımızla ve hepsinden önce —Avrupa konusu üzerinde durduğumuza göre— Varşova Antlaşması Örgütü'ne üye ülkelerle birlikte bu yola sıkıca sarılacağız.

Varşova Antlaşması Örgütü, NATO'yu dengelemek üzere, bu örgütün kurulmasından altı yıl sonra, bir savunma örgütü olarak ortaya çıkmıştır. Varolduğu 25 yıl boyunca da yalnızca böyle davranmıştır. VAÖ'nün yaptığı barış girişimlerinin tümünü sıralamak sayfalar alır. Ama, VAÖ'nün önerileri ve eylemleri ile NATO'nun kararları ve uygulamaları arasındaki basit bir karşılaştırma bize çok şey anlatacaktır. Çelişki çarpıcıdır. VAÖ'nün bütün önerileri ve eylemleri barışı koruyup güçlendirmek, anakara üzerinde nükleer bir çatışmayı ve her türlü askersel çatışmaları önlemek ve silahlanma yarışını durdurmak üzere planlanmıştır. Öte yandan NATO'nun her kararı, pratikte, silahlanma yarışını mahmuzlamak, bir cepheleşme kışkırtmak, VAÖ'nün girişimlerini ciddiyetle tartışmaktan kaçınmak, antisovyet, antisosyalist duyguları kamçılamak ve uluslararası atmosferi zehirlemek üzere planlanmıştır.

Birbirine karşı duran iki blokun ya da en azından —bir başlangıç olarak— bunların askersel örgütlerinin dağıtılması düşüncesini önesüren, Varşova Antlaşması Örgütü'dür. Ama NATO buna kulaklarını tıkıyor.

Varşova Antlaşması'nın yaklaşan yıldönümü nedeniyle yakında Politik Danışma Komitesi'nin bir oturumu yapılacaktır. Ve şu kesindir ki o, dikkatini, kollektif ve hakça paylaşılmış çabalar temelinde barışı güçlendirme ve yumuşamayı sürdürme görevi üzerine toplayacaktır.

Biz şunu demiyoruz: Bir askersel bağlaşıklığa karşı bir başka askersel bağlaşıklık politikası izlensin. Biz değişik birşey söylüyoruz: Seçim, yumuşama politikası ile bir yumuşama düşmanı politika arasındadır. İşçi sınıfı hareketi temsilcileri için, savaşın gerçek düşmanları için üçüncü bir alternatif yoktur. Bu yaklaşım, değişik ülkelerdeki koşulların çok çeşitliliğini gözardı etmez. Biz yalnızca, NATO ile VAÖ'nün aynı kefeye konulmasıyla barış ve savaş sorunlarının barıştan yana çözülebileceği yanılgısına karşı uyarıda bulunmak istiyoruz. Bu iki örgütün özleri ve doğaları birbirlerinin tam tersidir.

Halklar aldatılmalarına izin vermemelidirler; çünkü bu olduğunda savaş kaçınılmaz olur.

İkinci Dünya Savaşı'nın hazırlıklarına ve başlatılmasına ilişkin trajik deneyim asla unutulmamalıdır. O günlerde de, emperyalist ülkelerdeki en inatçı çevreler, ulusların dikkatini silahlanmanın ve silahların "modernleştirilmesinin" gerçek kışkırtıcılarından, artan savaş tehlikesinin gerçek nedenlerinden uzaklaştırmak için "bolşevik tehdidi" söylentileri yayıyorlardı. Bu yaygaranın eşliğinde, silahlı güce, yabancı toprakları gaspetmeye ve saldırganlığa yaslanan güçlere yolu açtılar. Saldırganları tek yönde, SSCB'ne karşı kanalize emdeyi hesapladılar. Günümüzde, utku gününün 35. yıldönümünün öngünlerinde bunu herkese anlatmak için sesimizi yükseltmeliyiz. Ama bu dersi öğrenmek daha da önemlidir.

Şu sıralarda ve özellikle son birkaç ay içinde, Sovyetler Birliği'nin amaçları ve motivasyonları üzerine çarpıtmalar yine inanılmaz boyutlar kazanmıştır. "Sovyet tehdidi", "yayılma" ve Moskova'nın "hegemonyacı özlemleri" uydurmaları devlet politikası haline getirilmiştir. Bunlar, emperyalizmin tüm saldırgan stratejisinin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Antisovyetizm ve antikomünizm, silahlanma yarışını hızlandırmak için bir araç haline, Batı'da kamuoyuna baskı yapmak için bir araç, yalnızca Komünistlere karşı değil, aynı zamanda bütün demokratlara, yurtseverlere, bütün savaş karşıtlarına karşı savaşım için bir araç haline getirilmiştir. Bu araç, savaşa karşı görüşleri yanıltmak, şovenist duyguları kırbaçlamak ve, terörist hareketler de içinde, her türden neofaşist hareketleri teşvik etmek için kullanılmaktadır. Sağcı ve açıkça gerici partiler, bu antisovyetizm ve antikomünizm ortamında güç kazanmaktadırlar. Ve askersel bütçeleri her yıl her türlü oranın üzerinde şişiren yeni yeni militarist programlar parlamentolardan geçirilmektedir.

Bu nedenle, yoldaşlar, burjuva propagandacıları ve politikacıları tarafından yayılan iftira ve yalanların canla başla teşhir edilmesi ciddi bir politik ve ideolojik sorundur ve bu sorun çözülmediği sürece, kalıcı barış ve silahlanma yarışını durdurma uğrundaki savaşımda başarıya ulaşmayı umamayız.

Sovyet tutumu gerçekte nedir?

Sovyetler Birliği, saldırgan gerici çevrelerin politikasından ayrı olarak, bütün devletlere, yumuşamayı uluslararası ilişkilerde baskın eğilim olarak korumak için ve askersel yumuşama alanında seksenli yıllarda gerçek ilerleme kaydetmek için çalışmalarını önermektedir.

Sovyetler Birliği, karşılıklılık ve hiçkimsenin güvenliğine zarar vermeme temelinde her tür silahı sınırlamaya ya da yasaklamaya hazırdır.

Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler, silahlanma yarışının sona erdirilmesi ve, silahsızlanma sorunu da dışarıda kalmamak üzere, bütün yönleri içeren bir önlemler sistemi önesürmüşlerdir. Yalnızca birkaçına değinecek olursak, bu önlemler ilk önce nükleer, kimyasal ve radyolojik silahsızlanma, yeni tipte yığınsal kırım silahlarının geliştirilmesinin ve üretimin yasaklanması, konvansiyonel silahların ve silahlı kuvvetlerin sınırlandırılması, güven yaratıcı önlemler ve askersel bütçelerin azaltılması sorunlarını içermektedir.

Biz, bu alanda, çeşitli uluslararası forumlarda ikili bir tabanda başlatılmış ama kesilmiş ya da ertelenmiş görüşmelerin yeniden başlatılmasını ve sürdürülmesini öneriyoruz.

SALT-2 Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi, stratejik nükleer silahların nicelik ve nitelik bakımından sınırlanması ve azaltılması için büyük bir öneme sahip olacaktır. Bu anlaşmaya yalnızca ABD ve SSCB'ni değil, bütün öbür ülkelerin de gereksinimi vardır. Başkan Carter bir yıl önce, 13 Mayıs 1979'da, şu sözleri kullanmıştı: «Eğer ABD, SALT-2 Anlaşması'nı imzaladıktan sonra onu onaylamayı reddederse, dünyadaki en yıkıcı silahlar üzerine eşitlikçi bir sınırlamaya bile katılmayı reddetmiş bir savaş tüccarı durumuna düşecektir.» Halklar bu açıklamayı hatırlamaktadırlar ve onlar gerçekten de, insanlık için yaşamsal öneme sahip bir anlaşmayı torpilleyen herkesi savaş tüccarı olarak lanetleyeceklerdir.

SSCB'nin, eşitlik ve eşit güvenlik ilkesine sıkı sıkıya bağlı kalma temelinde, Avrupa'daki orta menzilli silahlar üzerinde görüşmelere başlamaya hazır olduğunu belirtmiş olduğu iyi bilinmektedir. Ama bir başlangıç için, NATO'nun son Aralık ayındaki kararlarının bu sorun üzerinde yarattığı kilitlenmeyi kırmak gerekmektedir.

Sovyetler Birliği, orta Avrupa'da silah ve silahlı kuvvet indirimi üzerine yapılan Viyana görüşmelerindeki kördüğümü kaldırabilmek için (Batı'nın görüşmelerdeki tutumunun bu görevin başarılmasını çok güç duruma getirdiğini söylemek zorunda olsak bile) elinden gelen herşeyi hâlâ yapmaktadır.

SSCB, Madrid toplantısına en içten bir şekilde hazırlanmaktadır ve bu toplantının, Helsinki Sonuç Belgesi'nin bütün bölümleri üzerinde gerçek ilerleme ve Avrupa'da yumuşama ve silahsızlanma üzerine bir konferans toplanması ile sonuçlanmasını sağlamak için çaba harcamaktadır.

Polonya'lı yoldaşlarımızın Varşova'da toplanmasını önerdikleri bu konferansa çok büyük bir önem veriyoruz. Bu konferans, askersel yumuşamanın bütün alanlarını kapsayan sorunların tartışılmasını teşvik edebilir.

Ülkemiz, kuvvet kullanmama konusunda bütün devletler arasında bir anlaşma imzalanması ve bu doğrultuda bir ilk adım

olarak Helsinki Konferansı'na katılmış tüm devletler arasında buna uygun bir anlaşma imzalanması çağrısında bulunmaktadır.

Halklar bilmelidirler ki, "Sovyet tehdidi" diye birşey yoktur. SSCB, ne Batı Avrupa'daki ülkelere, ne de öteki ülkelere saldırmayı ne planlıyor, ne de böyle bir niyeti vardır. Tam tersine, Sovyetler Birliği, barış uğrundaki, savaş tehdidine karşı ve Avrupa'yı savaş felaketinden korumak uğrundaki tarihsel savaşımda bütün barış güçleri ile işbirliği yapmaya hazırdır.

*
**

Avrupa halkları, yeni bir savaşı önlemek, kapitalist ülkelerin egemen çevrelerini silahlanma yarışından vazgeçirerek silahlarda azaltmayı başlattırmak, yumuşamayı sürdürmek ve uluslararası ilişkilerin işbirliği ve karşılıklı anlayış ruhunda gelişmesini sağlamak için herşeyi yapabilirler ve yapmalıdırlar.

Bu toplantıda kabul edeceğimiz "Çağrı" bütün savaş düşmanı güçlerin, Komünistlerin, sosyalistlerin, sosyal demokratların, ve Hristiyan olanlar da içinde öteki politik partilerin ve toplumsal hareketlerin geniş bir şekilde birleşmesinin gerekliliğini vurguluyor. Barış bizim ortak malımızdır, ve biz, aynı şeyi yapmak isteyen herkesle bir "barış masası" çevresinde —hiçbir önkoşul ve uzun, dolambaçlı hazırlıklar olmadan— oturmaya herzaman hazır olduk ve olmaya devam ediyoruz. Leonid Brejnev'in dediği gibi, «eğer kalıcı bir barışa götürecekse, bizim için her yol kabul edilebilir ve caziptir.»

SBKP'nin görüşüne göre, bu "Çağrı", şu ya da bu nedenle temsilcileri bu toplantıda bulunmayanlar da içinde, bütün komünist partilerinin özlemlerini ve konumlarını yansıtmaktadır. Doğal olarak, her parti, varolan koşullara uygun kendi savaşım yollarını ve biçimlerini kendisi belirler. Ancak, hatırlayacaksınız ki, Berlin Konferansı sırasında bile, birçok partinin temsilcileri, gerekli olduğunda, komünist partileri arasında çok fazla hazırlığa gerek göstermeyen kısa çalışma toplantıları yapılarak, gündemdeki özellikle ivedi bir sorun üzerine kısa politik belgeler, kararlar ya da çağrılar kabul edilmesini önermişlerdi. İşte bu Paris toplantısı, bu türdendir.

Ayrıca şunu da vurgulamak isterim ki, bir barış, güvenlik ve işbirliği Avrupası uğrundaki savaşımda ne yapılması, hangi yöntemlerin kullanılması ve hangi yolun izlenmesi gerektiğini tartışan bu toplantı, tüm Avrupa'nın kardeş partilerinin yeni yeni kollektif eylemleri için olağanüstü iyi zamanlanmış, iyi bir başlangıç noktası durumuna gelebilir. Biz, savaş tehlikesine karşı savaşım, barışın savunulması ve yumuşamanın pekiştirilmesi sorunları üzerine bütün kardeş partilerin katılacağı bir konferansa ilişkin önerileri incelemeye yapıcı bir şekilde hazırız. İnsanlığın

yazgısı için çok büyük bir sorumluluk taşıyan biz komünistler, tehlike çanı çalmamız ve kendimizi barış uğrunda, savaşa karşı çıkan herkesin katılımına açık, pratik somut eylemlere bir örnek oluşturan çalışmaya adamamız gerektiği şu sırada, tartışmalarla uğraşmamalıyız.

Deneyimle öğrenmiş bulunuyoruz ki, antikomünistler, savaşa karşı savaşıma çok büyük bir katkı yapabilecek güçleri, komünistleri ve sosyalist ülkeleri, sürekli olarak yalıtlamaya çalışıyorlar. Bu, günümüzde emperyalizmin stratejisinde ana unsurlardan biridir. Partilerimizin hepsi birçok kez, uluslararası işbirliğini, dayanışmayı güçlendirme ve düşmanın saflarımızı bölme çabalarını ortaklaşa boşa çıkarma gerekliliğinden sözetmiştir. Ve bugün de aynı ruhta davranmalıyız.

Yaptığımız görüş değiştokuşunun, "Çağrı"mızın ve ortak çalışmamızın, ilerletmek için burada biraraya toplandığımız amaçlarımıza ulaşılmasına katkıda bulunacağına inancımı dile getirmeme izin veriniz.

Onbeş Günlük Gazete

★

Yazışma ve Havale Adresi : Ürün Yayıncılık PK. 41
Sirkeci-İSTANBUL

★

Abone Koşulları : Altıaylık 250 TL., Biryıllık 500 TL.

★

Türkiye Dağıtımı : Temel Dağıtım

Varşova Antlaşması Politik Danışma Komitesi'nin Deklarasyonu

(ÖZET)

- 14-16 Mayıs'ta Varşova'da, Varşova Antlaşması'na üye devletlerin Politik Danışma Komitesi'nin olağan toplantısı yapıldı. Toplantıya Bulgaristan, Macaristan, DAC, Polonya, Romanya, SSCB ve Çekoslovakya heyetleri katıldı. Aşağıda Varşova Antlaşması Politik Danışma Komitesi'nin bu toplantıdan sonra yayımladığı Deklarasyon'un özetini sunuyoruz.

Politik Danışma Komitesi'nin toplantısına katılan ülkeler, NATO blokunun kurulmasına, Avrupa'da savaş tehlikesinin büyümesine ve barışsever devletlerin güvenliğinin tehdit edilmesine bir yanıt olarak bundan 25 yıl önce Varşova'da, Dostluk, İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Anlaşması'nın imzalanmasının büyük önemine yüksek bir değer biçtiler.

Toplantıya katılanlar, devletlerinin kardeşçe dostluğunun güçlenmesi ve Marksizm-Leninizm ilkeleri, hak eşitliği, bağımsızlık, ulusal egemenlik, içişlerine karışmama, dostça yardımlaşma ve enternasyonalist dayanışma temelindeki geniş boyutlu ve çok yönlü işbirliğinin gelişmesinde sağlanan başarılara verdikleri büyük değeri dile getirdiler.

Varşova Antlaşması'nın imzalanmasından bu yana geçen 25 yılın olayları ve deneyimleri günümüz dünyasında, uluslararası güvenliğin güçlenmesi ve yumuşamanın sürdürülmesi alanındaki her ilerlemenin halkların, tüm ilerici ve demokratik güçlerin emperyalizmin kaba kuvvet ve dikta politikasına, sataşma ve sürtüşmeler yaratma, silahlanma yarışını artırma ve devletlerin içişlerine karışma politikasına karşı kararlı savaşımıyla kazanıldığını kanıtlıyor.

Son on yılların en büyük kazanımı, barışın savaşlar arasında ancak bir solukalma dönemi olması biçimindeki trajik kısır döngünün kırılması ve savaşın insanlık toplumunun yaşamından ebediyen atılması yolunda geniş çapta savaşıma yönelinmesidir. Halkların antifaşist savaştaki utkusu sonucunda ve savaş sonrası

gelişmelerle Avrupa'da oluşan sınırlar ve politik gerçekler, tüm devletlerce benimsendi. Avrupa devletleri arasındaki sınırların dokunulmazlığı kabul edildi. Avrupa'da devletlerarası ilişkilerin gelişmesi ve güçlenmesi yönünde ilerlemeler sağlandı.

Sosyalist ülkelerin girişimiyle yapılan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın, bu konferansa katılanların realist politikasının ve iyiniyetinin büyük bir başarısı, soğuk savaş yandaşları ve Avrupa ve dünya gericiliği için bir yenilgi oldu. Anlayış ve işbirliği değişik toplumsal devletlerin barış içinde yan yana yaşama ilkeleri ruhunun simgelendiği bu konferans, Helsinki Sonuç Belgesi'nin kabul edilmesiyle taçlandı. Sosyalist ülkelerin ve öteki birçok devletin çabalarıyla, emperyalist çevrelerin, bunların savaş-endüstri kompleksinin inatla karşı koyuşuna karşın, silahlanmayı sınırlamanın bazı alanlarında ileri adımlar atıldı. Stratejik silahların sınırlandırılması dolayısıyla silahlanma yarışının en tehlikeli alanının frenlenmesi yönünde ilk sonuçların elde edilmesi için yıllar boyu yoğun çaba harcanması gerekti.

Devletlerarası ilişkilerin hangi alanını ele alırsak alalım, Varşova Antlaşması üyesi ülkeler her zaman barış, yumuşama ve uluslararası işbirliği savaşımının en ön sıralarında yer aldılar, alıyorlar. Bununla birlikte, NATO bloku var oldukça ve askersel üstünlük sağlamak üzere askersel potansiyelini artırdıkça, Varşova Antlaşması üyesi devletler savunma güçlerini gereken düzeyde tutmak için tüm zorunlu önlemleri alacaklar, halklarını güvenle korumak için herzaman uyanık olacaklardır.

Varşova Antlaşması'na üye ülkeler blok politikasına yabancıdır. Bu ülkeler, NATO'nun da aynı zamanda dağılması koşuluyla, Varşova Antlaşması'nın dağıtılmasına hazır olduklarını defalarca açıkladılar. Ve ilk adım olarak bu blokların askersel örgütlerinin dağıtılmasını ve bu arada askersel aktifliklerinin karşılıklı azaltılmasına geçilmesini önerdiler. Bu öneriler bugün de geçerlidir.

Varşova Antlaşmasına üye ülkeler, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana geçen 35 yıldan sonra bugün de şuna kesinlikle inanıyorlar ki; savaşların kaldırıldığı bir dünya kurma amacı, zor da olsa, reel bir amaçtır.

Politik Danışma Komitesi toplantısına katılanlar, uluslararası durumu ve Avrupa'daki gelişmeleri, barış ve güvenlik sorunlarını ele aldılar ve şunu vurguladılar: Bir yandan halkların ve ilerici barışsever güçlerin, emperyalizmin, sömürgeciliğin ve yenisömürgeciliğin saldırı ve ezgi politikasına son verme kararlılığı güçleniyor. Barış ve yumuşama, silahlanma yarışını durdurma, özgürlük ve toplumsal ilerleme uğrunda, barışçıl uluslararası işbirliği savaşımı giderek güç kazanıyor. Öte yandan, Moskova Deklarasyonu'nda da belirtildiği gibi, emperyalizm ve gerici güçler aktifliklerini artırıyor. Bağımsız devletleri ve halkları egemen-

lik altına alma denemeleri yoğunlaşıyor. Silahlanma yarışını kamçılıyor. Devletlerin içişlerine kabaca karışıyor. Bu da, yumuşama sürecini tehlikeye sokuyor. Halkaların barış, özgürlük, bağımsızlık ve ilerleme özlemlerine ters düşüyor.

NATO'nun Batı Avrupa'ya yeni tip orta menzilli Amerikan nükleer füzeleri yerleştirme ve üretme kararı, özellikle tehlikelidir. Bu karar gerçekleşirse, Avrupa'da durum sonderece gerginleşecektir. ABD, stratejik silahların sınırlandırılmasıyla ilgili Sovyet-Amerikan SALT-2 Anlaşması'nın onaylanmasını erteledi. Bazı bağlaşıklarıyla birlikte, silahlanma yarışını önlemenin önemli alanlarındaki görüşmeleri durduruyor. İmzalanmış anlaşmaları, onaylanmış sözleşmeleri açıkça çiğneme, devletler hukukuna ve Birleşmiş Milletler yasasına göre alınan sorumluluklardan kaçma, Helsinki Konferansı Kararları'nı ve ilkelerini ayaklar altına alma girişimleri giderek sıklaşıyor. Sosyalist ülkelere karşı soğuk savaş ruhunda politika ve propaganda kampanyası yürütülüyor. ABD hükümeti, öteden beri, halklar arasında barış, işbirliği ve yakınlaşmayı simgeleyen olimpiyat hareketine eşi görülmemiş baskılar uyguluyor.

Avrupa'da barışın güçlenmesi için en önemli sorun, bu anakarada askersel yumuşama ve silahsızlanma sorunudur. Politik Danışma Komitesi toplantısına katılan devletlere göre; Avrupa'da askersel yumuşama alanında pratik çözüm yolu önünde aşılmaz engeller yoktur ve tüm taraflar bu ödevin çözümüne yönelirler ve yapıcı katkılarda bulunurlarsa ortaya aşılmaz engeller çıkamaz. Sovyetler Birliği'nin orta Avrupa'daki birliklerinin ve silahlarının bir kısmını tek yanlı olarak geri çekmesi, soruna yapıcı yaklaşımın somut bir örneğidir. Toplantıya katılan ülkeler, Sovyetler Birliği'nin bu girişimini tümüyle destekliyorlar.

Helsinki Konferansı'na katılan devletlerin elinde, Varşova Antlaşması ülkelerinin hazırladığı Avrupa'da askersel yumuşama ve silahsızlanma konferansı yapılmasını öngören bir öneri bulunmaktadır. Böylesi bir konferans, Avrupa'da barışın güçlenmesi yolunda önemli bir aşama olabilir.

Varşova Antlaşması'na üye ülkeler, diğer uluslararası sorunlarla ilgili görüş değiştokuşu sırasında, devletlerinin dünyanın hangi bölgesinde olursa olsun, anlaşmazlık sorunlarının adil bir biçimde barışçıl yollardan çözülmesi için ardıcıl bir çalışma yürüteceklerini belirtirler.

Global olsun, bölgesel olsun politik araçlarla çözülmeyecek hiçbir sorun yoktur. Ortadoğu'da kalıcı bir barış çoktan sağlanabilirdi. Toplantıya katılan ülkelerin bunun yolunu defalarca gösterdikleri iyi biliniyor. Bunun yolu, İsrail'de içinde olmak üzere, tüm yakın doğu halkları ve devletlerinin yasal çıkarlarına saygı gösterme temelinde, Filistin halkı da içinde, tüm ilgili taraftarların katılımıyla gerçekleşecek politik bir çözümdür.

Varşova Antlaşması'nın Politik Danışma Komitesi toplantısına katılanlar, Afganistan'daki durumun politik çözümü gereğini vurguladılar. Böylesi bir çözüm için, Afganistan halkına ve hükümetine karşı dıştan her türlü müdahalelere son verilmeli, bu gibi girişimlere yeniden başvurulamıyacağı yönünde güvence sağlanmalıdır. Afganistan halkına ve hükümetine karşı yönelen her çeşit müdahalelere kesinlikle sonverilmesi temelinde, Sovyetler Birliği'nin açıklamalarına uygun olarak, Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çekilmesine başlanacaktır.

Toplantıya katılanlar, yapılan görüş değiştokuşu sırasında, İran halkının dıştan hiçbir müdahalede bulunulmadan kendi yazgısını ve gelişme yolunu özgürce belirlemesine ilişkin yadsınmaz hakkını desteklediklerini vurgularlar. Ayrıca ABD'nin İran'a karşı giriştiği askersel saldırı eylemini sert bir biçimde yermekte ve bunu, bağımsız bir devletin içişlerine karışma ve egemenliğini çiğneme yolunda kuvvet kullanmanın en kaba biçimi olarak nitelerler.

Toplantıya katılanlar, Hint Okyanusu devletlerinin bu bölgenin bir barış bölgesi olması yönündeki önerisini destekler ve bu uğurda BM çerçevesinde Hint Okyanusu sorunları üstüne, 1981'de yapılması öngörülen uluslararası konferans da içinde, ortak çalışma yürütmeye hazır olduklarını bildirirler.

Toplantıya katılan ülkeler, halkların emperyalizme, sömürgeciliğe, yenisömürgeciliğe, ırkçılığa ve ezginin her biçimine karşı, her halkın yasal haklarına, kendi yazgısını eksiksiz olarak özgürce belirlemesine, ilerleme yolundan gelişmesine saygı gösterilmesi için yürüttüğü ulusal kurtuluş savaşını ardıcıl bir biçimde desteklerler.

Varşova Antlaşması'na üye ülkeler; bağımsız Zimbabwe devletinin kurulmasını selamlarlar ve bunu bu ülkenin kahraman halkının uzun yıllar ırkçı sömürge rejimine karşı özgür bir yaşam hakkı için yürüttüğü savaşın utkusu olarak nitelerler.

Toplantıya katılanlar, özgürlüğü ve bağımsızlığı için haklı bir savaş yürüten Namibya halkıyla, ırkçı rejime ve ırk ayırımına sonverilmesi için savaşan Güney Afrika halkıyla tam bir dayanışma içinde olduklarını bildirirler.

Toplantıya katılanlar, uluslararası yumuşama sürecinin dünyanın tüm bölgelerine yayılmasını isterler.

Toplantıya katılanlar, karmaşık uluslararası sorunların çözümünde bugünkü uluslararası politikada önemli bir etmen olan bağlantısız devletler hareketinin rolünün daha da arttığını belirtirler ve bağlantısız ülkelerin 1979 Havana Konferansı'nı bu anlamda değerlendirirler.

Varşova Antlaşması Politik Danışma Komitesi toplantısına katılanlar, bu örgütün kuruluşunun 25. yıldönümünde, dünya çapındaki bugünkü gelişmeleri ve tüm Avrupa ülkelerinin dünya-

nın tüm ülkelerinin gelecek için taşıdıkları sorumluluğu gözönünde bulundurarak bu ülkelere sesleniyorlar: Gelecek bugünden kurulacaktır. Halkların yarınki yaşamı, devletlerin ortak ya da tek tek güncel uluslararası sorunlarda ne gibi tutum alacaklarına bağlıdır. Kendi halkları ve dünya halkları karşısında taşıdıkları sorumluluğun bilincinde olan devlet yöneticileri, hükümetler, parlamentolar, tüm toplumsal güçler yeni bir dünya savaşının patlak vermesi olanaklarının ortadan kaldırılması ve bu tehlikenin önüne aşılmaz bir set çekilmesi için yoğun girişimlerde bulunmalıdırlar; çaba harcamalıdırlar. Günümüzdeki durumun çözümü bu çabaların şu yönde yoğunlaştırılması gereğini dayatıyor :

BİRİNCİSİ : Ortak iyiniyet eylemi olarak, anlaşmaya bağlanan ve belirli bir süreden sonra Avrupa'da hiçbir devlet ve devletler grubunun Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı Sonuç Belgesi'nde saptanan bölgelerde silahlı güçlerini artırmaması yönünde anlaşalım. Bu Avrupa'da durumun ve güvenin güçlendirilmesinin güçlü bir temeli olacaktır.

İKİNCİSİ : Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı'nın Sonuç Belgesi'ndeki tüm saptamalara titizlikle bağlı kalınmalıdır. Tüm devletler bu konferansta üzerlerine aldıkları bütün yükümlülükleri yerine getirmelidirler.

ÜÇÜNCÜSÜ : 1980 yılının sonunda toplanması kararlaştırılan Madrit toplantısının başarıyla gerçekleştirilmesi için ikili ve çokyönlü görüş değiştokuşu yoğunlaştırılmalı ve derinleştirilmelidir. Madrit toplantısının somut, olumlu sonuçlarla sona ermesi, uluslararası durumu yapıcı bir yönde etkiliyecektir.

DÖRDÜNCÜSÜ : Avrupa askersel yumuşama ve silahsızlanma konferansının hazırlıkları hızlandırılmalı somut sorunlar üzerinde ikili ve çokyönlü görüş değiştokuşuyla danışmalarla bu konferansın hazırlığı yönündeki çalışmalar yoğunlaştırılmalı, Madrit toplantısında bu konferansın ödevleri, zamanı, yeri ve çalışma yönü üstüne pratik kararlar alınmalıdır.

BEŞİNCİSİ : Silahlanmanın sınırlandırılması ve dondurulması alanlarında yürütülen görüşmelerde anlaşmaya varılması yönündeki çabalar artırılmalı ve bu alanlarda durdurulan ya da kesilen görüşmelere yeniden başlanmalıdır. Silahlanmanın durdurulmasına ilişkin pratik girişimler için önümüzdeki ödevler; SALT-2 Anlaşması'nın hemen onaylanması, nükleer silah denemelerinin kesin ve tam olarak yasaklanması, radyolojik silahların yasaklanması, kimyasal silahların yasaklanması ve varolan kimyasal silahların yokedilmesi, nükleer silahlara sahip olmayan, topraklarında bulundurmayan ülkelere karşı bu gibi silahların kullanılmaması, ve topraklarında nükleer silah olmayan ülkelere nükleer silahların yerleştirilmemesi için görüşmelerin en kısa bir zamanda başarıyla sonuçlanmasıdır.

ALTINCISI : Silahlanmaya sonverilmesi ve savaş tehlikesinin önlenmesi için güncel önlemlerin alınması yönünde yapıcı görüşmelere geçilmelidir. Kuvvet kullanmama üstüne bir uluslararası anlaşma imzalanmalıdır. Nükleer silahların üretimine sonverilmesi, varolanların kısıtlanması ve tamamen ortadan kaldırılması üstüne anlaşmaya varılmalıdır. Yeni yığınsal kırım silahlarının tiplerinin ve sistemlerinin geliştirilmesinin yasaklanması üstüne anlaşma bağlanmalıdır. En başta, önce güçlü devletlerin savunma bütçelerinde indirim yapılması üstüne anlaşmaya varılmalıdır.

YEDİNCİSİ : Barışın ve uluslararası durumun sağlamlaşması, aynı zamanda önemli uluslararası deniz yollarının güvenli ve engelsiz kullanılması için Atlantik'te, Hint Okyanusu'nda, Pasifik Okyanusu'nda, Akdeniz'de, Basra Körfezi'nde askersel aktifliğin kısıtlanmasına gidilmelidir.

Varşova Anlaşmasına üye ülkeler, dünya devletleri ve halklarının taşıdıkları büyük sorumluluktan hareket ederek, barışın korunması ve güçlendirilmesi, insanlığın özgürlük ve ilerleme çabalarının gerçekleştirilmesi için çalışacaklarına ve bu güce sahip olduklarına inanıyorlar.

Barış ve Sosyalizm Sorunları

AYLIK TEORİ ve ENFORMASYON DERGİSİ

FİYATI : 40 LİRA

Yazışma ve Havale Adresi : ÜRÜN YAYINCILIK PK: 41
Sirkeci-İSTANBUL

- **Yurtiçi Abone Koşulları** : Altıaylık 200, Biryıllık 400 Lira
- **Yurtdışı Abone Koşulları** : F. Almanya-35 DM, Hollanda-38 Fl, Belçika-600 Fr, İngiltere-9 Sterlin, Fransa-75 Fr, İsviçre-40 Fr. İsveç-75 Kron, ABD-22 $.

**
*

Türkiye Dağıtımı : **TEMEL DAĞITIM**

Eylem Birliği ve Politik Birlik

H. ENGİN

Son birkaç yıldır işçi sınıfının ve geniş yığınların savaşımı dikkat çekici özellikler göstererek gelişiyor. İşçi sınıfı, öncü sınıf olma rolünü hergün biraz daha artırıyor. Onun savaşımları değişik sınıf ve katmanların savaşımlarını dolaylı dolaysız etkiliyor, yönlendiriyor. Onların savaşımına canlılık, kararlılık ve politik öz kazandırıyor. Hükümetler bile alacakları politik kararlarda işçi sınıfımızın tepkilerini ciddi olarak hesaba katıyorlar.

Baskıların şiddetlendiği, ufkun karardığı, yılgınlık belirtilerinin yaygınlaştığı, artık yığın çıkışları beklenemez denildiği bir noktada, işçi sınıfımızın birden beliren çıkışıyla karşılaşıyoruz. Bu çıkışlar sağlam hedefli, ne yapacağını bilen çıkışlar oluyor: Somut koşullara uygun, serüvene yer vermeyen, ama sonuç alan çıkışlar; işçi sınıfının şanlı geleneklerine uygun, onun tüm özelliklerini yansıtan niteliklerde savaşım.

Bu durumu yalnızca işçi sınıfının tarihsel özelliğiyle açıklayıp geçmek yeterli olamaz. Değerlendirmeyi, ülkenin somut gelişimi içinde yapmamız gerekiyor. İşçi sınıfımızın deneyimi hızla artıyor, politik bilinci gelişiyor. Artık işçi sınıfının eylemiyle bilimsel sosyalizm ayrı ayrı yürümüyor. Birbirinin içinde, birbirini etkileyerek, birbirini güçlendirerek gelişiyor.

Bilimsel sosyalizm, işçi sınıfının bilimsel bilincidir; ve bilinç maddesel varlığa bağlıdır. İşçi sınıfının savaşımının yaygınlaştığı, bu sınıfın güçlendiği, toplumsal pratikte ağırlığını hissettirdiği, güçler dengesinde ağırlıkla yeraldığı bir ortamda, işçi sınıfının ideolojisi bilimsel sosyalizm de daha güçlenir. Örneğin bugün küçükburjuva kaynaklı "sol" oportünizmin artık eskisi kadar güç bulamayışı, bu güçlenmenin sonuçlarından birisidir. Oysa oportünizmin bu türünün kaynakları hâlâ var. Ama bugün dünden farklıdır. İşçi sınıfımızın sözkonusu ettiğimiz, bilinçli, sağlıklı, ağırlıklı bir gelişimi var. Sağ ve "sol", oportünizmin her türü, dünden daha kolay seçiliyor ve güçsüzleşiyor. İşte büyük gürültülerle çıkış yapmayı deneyen "İşçinin Sesi" adlı serüvenci akımın durumu. Bir çırpıda ve özellikle işçiler içinde, (ama dışında da) hiçbir iz bırakmadan kenara fırlatıldı. Onun çöküşü, çıkışıyla başladı. İşçi sınıfımızın göz bebeğine, onun politik öncüsüne saldırısı, onu toplumsal pratikten yalıtlayıverdi. Tüm potansiyel olanaklarına karşın şanssızlığı, üç-beş sene geç kalmasıydı.

Bilimsel sosyalizm dünden çok daha verimli koşullara sahiptir. Onun yolgösterici ilkeleri, yığınlar içinde hızla yayılıyor. Tüm baskılara karşın böylesine geniş olanakların varlığıdır ki, bilimsel sosyalizme inananları ötekilerden ayırıyor; onları bu koşullarda bile en iyimser yapıyor. Fabrikalara, mahallelere kulakvermek yeter. Ekonomik sorunlardan çok politik sorunlar tartışılıyor. Uluslararası gelişmeler konuşuluyor. Sosyalist dünya sisteminin, reel sosyalizmin başarıları üzerinde duruluyor. Barış savaşımı tartışılan güncel bir sorun oluyor. İşçi sınıfının politik bilinci büyük sıçramalar gösteriyor.

Biliyoruz ki eğer işçiler doğrudan kendi mesleksel sorunları dışındaki sorunlara karşı tepki gösteriyorlarsa gerçek politik bilince kavuşmuşlar demektir. Son yıllarda bunun açık örneklerine tanık olduk: Örneğin DGM direnişi, "Faşizme Uyarı" grevi gibi. Bu örneklerin yanısıra ülkemizde 1 Mayıs'lar bu gelişmenin en açık göstergeleri oldu. Denebilir ki, her 1 Mayıs, gelişmenin yeni yeni unsurlarını açığa çıkardı. Her 1 Mayıs sonrasında, 1 Mayıs'ın dersleri üzerine düşünülmesi, yazılması bir raslantı değildir. Bu, ülkemiz devrimci hareketi içinde gitgide olumlu, yararlı bir gelenek halini alıyor.

1 Mayıs'lar işçi sınıfımızın politik bilincinin gelişimini yansıttığı gibi, onun doğal bir yanı olarak deneyim ve savaşım biçimindeki —politik koşullara bağlı olarak— değişmeleri de yansıtıyor. Bir bakıma tüm bunların ülke çapında genel düzeyini, toplamını veriyor bize.

1 Mayıs 1980, işçi sınıfımızın gelişen politik bilincinin, deneyiminin, savaşım kararlılığının açık bir yansımasıydı. 1 Mayıs öncesindeki genel greve, işçi sınıfı, bilincinin damgasını bastı. Bu eylem, demokratik özgürlüklerin kısılmasına karşı yığınsal bir tepkiydi. Tüm olumsuz koşullara karşın 1 Mayıs'ın kutlanışı ise, savaşım kararlılığının arttığının en açık kanıtıydı.

Savaşım deneyimi de zenginleşmişti. Bir biçimden öbürüne kolayca geçilebiliyordu. Derslerle dolu bir tablo: Bir gün önce yüzbinlerin katıldığı örgütlü, merkezsel bir eylem; ertesi gün sokaklara çıkış. Bir gün önce en doğal hakları olan 1 Mayıs kutlamalarının engellenmesini protesto; ertesi gün her koşulda bu hakların fiilen kullanılması. Daha yumuşak biçimlerden daha sert biçimlere hızla geçiş. İşte Tariş direnişi, 30 Nisan genel grevi, 1 Mayıs 1980.

1 Mayıs eylemlerinin gösterdiği gerçeklerden çok önemli biri de bu eylemlerin yığınların düne göre daha doğrudan eylemleri biçiminde oluşuydu. Yani sendikaların, öbür demokratik örgütlerin planladığı eylem biçimleri değil, yığınların doğrudan eylem-

leriydi. Sendikaları baskı altına almak, demokratik örgütleri kapatmak, yöneticileri tutuklamakla yığınların savaşımlarını durduracaklarını sananlara iyi bir yanıt oldu. Burjuvazi legal olanakları kısmakla, yığınların burjuva legalitesine körükörüne bağlılıklarının kırılmasına yardımcı oluyor. Ama bu kırılış, küçükburjuva serüvencilerinin sandığı biçimlerde olmuyor. Burjuva legalitesine bağlılığın kırılışı yerini anarşizme bırakmıyor. Tersine bilince bırakıyor. Sınırları aşan yığınlar, bir yandan bu sınırlarını duvarın ne denli zayıf olduğunu kendi deneyimi ile anlıyor. Öte yandan, yine kendi deneyimi ile, en ufak demokratik özgürlüğün, kullanılabilir olan burjuva yasallığının sınıf savaşımındaki önemini kavrıyor. İşte 1 Mayıs günü bir yanda Mersin, Bursa ve Ordu'da merkezsel olarak 1 Mayıs'ın kutlanış biçimi, öte yanda yurdun tüm yörelerinde sokaklarda, mahallelerde kutlanış biçimi; ve her ikisinin aynı anda kullanılışı.

İşçi sınıfımızın bilinci ve eylemindeki bu gelişme hem nesnel koşulların getirdiği bir sonuç, hem de işçi sınıfımızın politik öncüsünün önderlik rolünün bir sonucudur. Onun cesur, atak, ama bilinçli, hesaplı politikasının, özverili ve ardıcıl tutumunun, bilimsel sosyalizmin ilkelerine sıkıca bağlanmasının bu olumlu gelişim üzerindeki etkisi gözle görülüyor. Yığınlar kendi deneyimleriyle hergün biraz daha açık biçimde gerçek umudu, gerçek kurtuluş yolunu görmeye başlıyorlar. Bu gelişme, onun önderlik rolünü hem güçlendiriyor, hem de bu role duyulan gereksinimi daha da artırıyor.

İşçi sınıfının savaşkanlığının, politik bilincinin artması, politik örgütlülüğünün güçlenmesi işçi sınıfı dışında kalan geniş yığınları da etkiliyor. Bunun pekçok örneği var. Köylerde ilerici köylülerin çıkışları, gittikçe etkinleşen gençlik ve kadın hareketi, öğretmen, teknik eleman, mühendis, memur kesiminde hızla artan örgütlülük ve eylemlilik. Tüm bu alanlarda ekonomik ve politik bunalımın getirdiği ve gitgide artan direniş potansiyeli de unutulmamalı.

Bütün bu gelişmeler başta işçi sınıfı içinde olmak üzere her alanda "birlik" eğilimini güçlendiriyor, bilince çıkarıyor. 1 Mayıs 1980'in dersleri içinde en önemlilerinden birisi de budur. 1 Mayıs çıkışlarına çok farklı politik eğilimde olanlar katıldı. Birlik Dayanışma, TİP, TSİP, Devrimci Demokratlar ve kimi yerde CHP'liler omuz omuza savaşım verdiler. Bunun anlamı sıradan değildir. Böylesine çetin koşullar altında eylem birliği yapanlar, güçlü bir savaş arkadaşlığı kurmuş oluyorlar. Onlar bu birliği daha da ötelere götürebilirler, götürmek istiyorlar. Fabrikalara kulak verenler tabanda bu istemin açıkça dile getirildiğini görecekler, duyacaklardır. 1 Mayıs 1980 ile somut biçimlerde, savaş boylarında kurulan savaş arkadaşlığı sürmelidir, sürecektir.

*
* *

Kapitalizm, işçi sınıfını parçalayan unsurları bağrında taşır, onları yaratır ve geliştirir. İşçilerin arasına "rekabet" sokar. Fabrikalardan, sendikalardan politik alana kadar, her düzeyde rekabetçi duygular aşılar. Sendikal birliğin yerini sendikal rekabet ve parçalanmışlık alır. Politik birlik yerine, farklı politik eğilimler ve oportünizm yeşerir. Bu nedenle de, kapitalizm yokolmadan "mutlak" anlamda birlik sağlamak olanaksızdır.

Kapitalizmin gelişimi hızlandıkça, birliğe zararlı eğilimler de artar. Ama öte yandan, birlik eğilimi de güçlenir. İşçilerin merkezselleşmesi, yoğunlaşması birlik psikolojisini geliştirir. Keskinleşen sınıf savaşımı ortak düşmana karşı savaşta birlik zorunluğunu dayatır. Birlik bilinci gelişir.

Özellikle günümüzde sosyalist dünya sisteminin başarıları ve gücü, her ülkedeki işçi sınıfı hareketi üzerinde birlik eğilimlerini güçlendiren nesnel bir etmendir. Uluslararası güçler dengesinde değişme, bunun bir sonucu olarak devrimci savaşımın olanaklarının artması, sınıf savaşımlarının daha elverişli koşullarda gelişmesi bu eğilimi geliştiriyor. Ayrıca çok önemli bir etmen olarak dünya komünist hareketinin, geçmiş ve günümüz deneyimlerini bilimsel ve titiz değerlendirmelerine dayalı olarak yolgösterileri, uyarıları da başta gelen bir rol oynuyor.

Tüm bu etmenler ülkemizdeki işçi sınıfı hareketini, devrimci hareketi etkiliyor, birlik eğilimini güçlendiriyor. Başta işçi sınıfının her düzeyde birliğini sağlamak, en geniş demokrasi güçlerini antiemperyalist, antitekel, antifaşist savaşımda birleştirmek başta gelen zorunluk, başta gelen güncel görev oluyor.

Gelişen işçi sınıfı hareketi içindeki birlik eğilimi, kendisini ilkin ekonomik savaşım içinde gösterir. Grev, politik eğilimleri farklı da olsa, işçilerin savaşkan birliği demektir. Ülkemizde son yıllarda hızla artan grevlerde milyonlarca işçi biraraya geldiler. Örneğin yalnızca Maden-İş'in uzun grevinde kırkbin metalurji işçisi, aylar boyu süren grevde birliğin şanlı, destansı bir örneğini verdiler. Bugün de veriyorlar. Aynı işkolunda, Maden-İş, Otomobil-İş tekellerin saldırılarına karşı eylem birliğini gerçekleştirdiler. Cam sanayii, petrol sanayii gibi işkollarında sendikal eylem birliğinin parlak örnekleri verildi. Bu temel giderek gelişiyor. Ancak gelişme bununla sınırlı değildir. Politik özlü eylemlerde de birlik eğilimi güçleniyor. Bunun son örneği, 30 Nisan genel grevi, 1 Mayıs eylemleri oldu.

Bu gelişmeler, kuşkusuz, kendiliğinden kalıcı sonuçlara varamaz, önündeki engelleri temizleyemez. Kaldı ki, birlik eğiliminin güçlenmesi yalnızca nesnel koşulların ürünü değildir. İşçi sınıfımızın politik öncüsünün başından beri izlediği eylem birliği ve cephe politikası ve işçi sınıfı partileri arasında gerçekleşen eylem birliği, devrimci demokratların bu birlik içinde etkin biçimde yeralmaları, demokratik örgütlerin, en başta kimi sendikaların bu

yolda aktif tutum içine girmeleri, gençlik ve kadın hareketi içinde kurulan eylem birliği bu gelişmede belirleyici bir rol oynadı.

Tabandan, alttan eylem birliği olmadıkça birlik çabaları kalıcı sonuçlara varamaz. Bu nedenle, tabanda eylem birliği daha da gelişmelidir. Ama yalnızca bu yetmez. Üstte eylem birliği kalıcı sonuçlara varmalıdır. Bu ise merkez noktaya işçi sınıfının politik birliği sorununu koyuyor. İşçi sınıfının politik birliğinin parçalanmışlığına son vermeyi gerektiriyor.

Bu sorun üzerinde güncel bir tartışma gelişiyor. Dikkatler bu noktada yoğunlaşıyor. Bu olumludur. Sorunun tartışılmasında farklı yaklaşımların, görüşlerin olması çok doğaldır, doğal karşılanmalıdır. Ne var ki, sağlıklı sonuçlara varabilmek için, politik birlik sorununu doğru kavramak kadar, hangi olumlu-olumsuz etmenler içinde sorunun ele alındığı da unutulmamalıdır.

İşçi sınıfımızın politik birliğini sağlama sorunu kağıt üzerinde ele alınmıyor, orada da kurulmayacak. Sorun, içinde bir dizi olumlu, olumsuz etmenin yeraldığı bir sürecin sorunudur. Sorun, bilimsel sosyalizmin baskı, yasak altında olduğu ve bir takım öznel tepkiler, itilimlerin varolduğu koşullar içinden geçilerek çözülecektir. Yani olumsuzluklar içinden geçerek olumluya varmak zorundayız. Bu nedenle, işçi sınıfı partileri arasındaki birlik sorunun önündeki olumsuzlukları, engelleri saymanın fazlaca bir anlamı yoktur. Onların varlığı koşullarında sonuca varmak, onları aşmaktır önemli olan.

İkinci önemli nokta, politik birlik istemi kimsenin öznel niyetine bağlı bir istem değildir. Sınıf savaşımının, yığınların ve en başta işçi sınıfının nesnel bir istemi olduğu görülmelidir.

Her geçen gün baş düşman yığınların gözünde netleşiyor. Emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazinin, yerli ve yabancı tekellerin, militarizmin, faşizm yanlılarının baş düşmanları olduğunu görüyor yığınlar. Her geçen gün kapitalizmin iflasını yaşıyorlar. Artan sömürü ve baskı, tekellerin saldırısı en derin uykuda olanları bile uyandırıyor. Antiemperyalist, antitekel, antifaşist güçler büyüyor, yığınların öfkesi birikiyor.

Toplumsal ilerlemeden yana istemler güç kazanıyor. Çağımızda toplumsal ilerleme, daha ileri bir demokrasi ve sosyalizm yoluna girmek demektir. Bir üçüncü yol yoktur. Bu gerçek her geçen gün daha geniş çevreleri sola çekiyor. Yığınlar yüzünü sola çeviriyor. Kapitalizm iflas ederken sosyalizm ona tek alternatif olarak yükseliyor. Bilimsel sosyalizme yaklaşanlar çoğalıyor. Tüm bu eğilimleri kucaklamak, toparlamak, birleştirmek görevi önde duruyor.

Artık hesap onlara, yüzlere, binlere göre değil; yüzbinlere, milyonlara göre yapılmalıdır. Bizim işimizin saksıda çiçek yetiştirmek olmadığı unutulmamalıdır. Kendi dar grubu dışında dünyayı göremeyen "sol" sekter grupçuklar, "saf" devrim hayaliyle

avunuyorlar. Milyonları devrime götürecek kanalları yaratmak, herbiri ayrı istemlerle savaşan, kimi yürüyen, kimi koşan güçleri bilimsel sosyalizmin temelleri üzerinde, çelik çekirdek etrafında toplayarak devrimin politik ordusunu bugünden kurmak görevini kavrayamıyorlar.

Bizim görevimiz, bilimsel sosyalizme inananlara, bunu sınıf savaşımı içinde kanıtlayanlara, onun ilkelerine sarılanlara kapıları açmaktır. Tüm ilerici güçleri işçi sınıfı etrafında toplamak, bu ülkedeki tüm namuslu, yurtsever insanları kendi yanımıza almaktır. Kısaca, başta işçi sınıfı olmak üzere halkın çoğunluğunu kazanmaktır. Ulusal demokratik cepheyi kurmak, ileri demokratik devrimi gerçekleştirmek, sosyalizme yönelmektir.

Bu amaçla yürüyenler için birlik istemi, açıktır ki, hiçbir dar çıkar kaygılarına, hegemonya arzularına dayanmaz. Böylesi geniş bir birlik perspektifi ile yürüyenler, hiçbir düzeyde, birlik sorununa dayatıcı biçimde yaklaşmazlar. Böylesi kaygılar yersizdir. Bu yöntemlere ancak kendine, kendi gücüne, bilimsel sosyalizme güvenilmediği zaman başvurulabilir. Oysa başta söylediğimiz gibi, işçi sınıfımızın gücü artıyor, politik bilinci gelişiyor; bilimsel sosyalizm kök salıyor. Tarlaya sağlıklı tohumlar ekilmiştir ve yeşermiştir; korku yersizdir.

Ama bu asla bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi ilkelerinin arıklığını korumak için titizlenilmeyeceği anlamına gelmez. Tersine, eğer geniş yığınlar içinde sola kaymalar oluyorsa, bilimsel sosyalizme yaklaşanlar çoğalıyorsa, bin kat daha dikkatli olmak zorundayız. Sağ ve "sol" oportünizme karşı, onun her belirtisine karşı savaş zorunluğu daha da artıyor.

Şunu belirtelim ki, "ilkeler" adına çok konuşanlar, gerçekte "ilke" kavramını anlaşılmaz hale sokuyorlar. İlkeyi, yolgösterici olmaktan çıkartıp, bir dogma, bir kalıp haline sokuyorlar. Oysa ilke, bir benzetme ile, kutup yıldızı gibidir, yol gösterir. Ama yol dümdüz değildir, dolambaçlıdır. Eldeki haritaya göre gitmek zorundasın. Pusula haritada yol bulmana yardım eder. Ama pusula haritanın kendisi değildir. Eğer haritan yoksa yalnızca pusula yetmez. İlke pusulaysa, harita, sınıf savaşımının her ülkenin özgün koşullarına göre çizilmiş programıdır. İşte kimileri böylesi bir program olmaksızın, "saf" istekleriyle sonuç alacaklarını sanıyorlar. Ne var ki, sonuçta, ilke de kalmıyor ortada. İşe yaramaz deyip onu da bir yana atıyorlar.

"İşçinin Sesi", "Kurtuluş" gibi kimi "sol" serüvenci görüşler işçi sınıfının bağlaşıklığını, "küçükburjuvazinin devrimci kanadıyla" sınırlıyorlar. "İşçinin Sesi"ne göre, TİP-TSİP ile eylem birliği yanlıştır. CHP'nin sol kanadıyla da düşünülemez. Geriye üçyüz, beşyüz kişilik dar, serüvenci gruplar kalıyor. Oysa bilimsel sosyalizmin en temel ilkesi, işçi sınıfının en geniş güçlerle bağlaşıklık politikasını gütmemizi söylüyor. Nerede kaldı onların "il-

kesi"?. CHP üst yönetimine bakıyoruz. Onlar da gerçek düşman yerine, kendi dışlarındaki ve kendi içlerindeki solu temizlemek hedefiyle yürüyorlar. Kısaca ortak noktalarda birleşiyorlar.

Sorunu ilkesel planda nasıl ele alacağımızı bilmeliyiz. Proletarya, ideolojisi, politikası ve örgüt anlayışı ile kendisini önce öbürlerinden net ve kesin çizgilerle ayırır. Bu ayrılma politikasıdır. Bu yapılmadan, birlik politikası uygulanamaz, uygulanırsa oportünizme yuvarlanılır. Proletaryanın Marksist-Leninist politikasında "ayrılma" ilkesi önce tüm farklılıkları dışlamak, ideolojik birliği oluşturmak anlamına gelir. Bu politika uygulanırken gözetilen ilke, "hangi noktalarda ayrılığındığıdır". Bu bir kez belirlendiğinde, bu kez "birlik" politikası öne çıkar. Şimdi eğer proletarya kendi dışındaki güçlere, onlarla hangi noktalarda ayrıldığı açısından bakarsa yanlış yapmış olur. Bu kez "kimlerle, hangi noktalarda anlaşabilirim?" sorusunun yanıtını aramalıdır. Bu sorunun en genel yanıtı, ortak düşmana karşı savaş olmalıdır.

Kapitalizme sonvermeyi, sosyalizme, sınıfsız topluma varmayı hedeflemiş, proleter enternasyonalizminin ilkelerini savunan işçi partileri arasında görüş farklılıklarının, bu genel yaklaşımımız içinde bakıldığında, aşılabilir, giderilebilir farklılıklar olduğu açıktır. Bunu saptamak ilk adımdır, ama önemlidir. Bu demektir ki, bu partiler arasında eylem birliği en geniş boyutlarda ve sınıf savaşımının her alanında kurulabilir. Bu konuda hiçbir ikircim, önyargı gerçekçi olamaz. Savaş arkadaşlığının en üst düzeyine çıkabilir bu partiler.

Ancak bu gerçek bir kez saptandıktan sonra, görüş farklılıklarını kuşkusuz önemle ele almak gerekir. Farklılıkları çözülebilir görmek, onları hafife almak anlamına gelmez. Görüş ayrılıklarının bilimsel sosyalizm temelinde giderilmesi bilimsel, titiz bir çalışmayı gerektirir. Bu süreci de, eylem birliğini derinleştirme ve özgül bir biçim altında politik birliğe dönüştürme çabalarının dışında görmemek gerekir.

İşçi sınıfımızın çıkarları, ülkemizin özgül koşullarında, her koşul altında savaşan güçlü bir politik partinin yanısıra, onunla omuz omuza savaşan, sosyalizme inananları en geniş biçimde kendine çeken, yasal olanakları sonuna dek değerlendiren, bilimsel sosyalizmin ilkeleri ışığında yürüyen, böylece işçi sınıfının partilerinin birliğini yansıtan, yığınsal bir parti yoluyla politik birliğin sağlanmasını gerektiriyor. Bu birlik, işçi sınıfının ve en geniş demokrasi güçlerinin birliğini sağlamada güçlü bir çekim merkezi oluşturacaktır.

Bunun olanakları vardır ve her geçen gün artıyor.

Barış ve Sosyalizme Düşman Bir Çizgi

Çin'deki son gelişmeler Pekin üst yönetiminin daha da tehlikeli, saldırgan ve emperyalist politikalar izlemekte olduğunu göstermiştir. Şimdiki Çin yönetiminin gerek yurtiçinde, gerekse yurtdışında tuttuğu yol bunu kanıtlıyor. En gerici emperyalist çevrelerle elbirliği eden Pekin, dünyada yumuşamayı yoketme ve dünyayı yeni bir evrensel savaşa sürükleme çabasını daha açıkça sürdürüyor. Bu maocu politika kendini en çarpıcı biçimde, Vietnam'a karşı açtığı silahlı savaşımda açığa vurdu. Çin yöneticileri Sosyalist Vietnam'a saldırarak, dünyanın yazgısıyla sorumsuzca kumar oynadıklarını bir kez daha gösterdiler.

Sovyetler Birliği'nde Rusça, İngilizce ve Japonca yayımlanan Uzak Doğu Sorunları (Far Eastern Affairs) **dergisinin 1979/3 sayısında, Sovyetler Birliği'nden ve bir dizi sosyalist ülkeden Sinologların * Çin'in bugünkü durumuyla ve özellikle Pekin yönetiminin günümüzde izlediği iç ve dış politikayla ilgili olarak yaptıkları yuvarlakmasa toplantısının sonuçlarını "soru-yanıt" biçiminde özetleyen bir yazı yayımlandı. Bu yazının Türkçe çevirisini aşağıda sunuyoruz.**

• **Soru :** Çin Halk Cumhuriyeti'nde bugünkü iç politik ortam nasıl değerlendirilebilir?

• **Yanıt :** Bugünkü Çin yönetiminin izlediği iç politika çizgisi tümüyle, bu yüzyılın sonlarına dek maoculuğun global hegemonyacı emellerine ulaşmakta gereksindiği iç önkoşulları oluşturma görevini yerine getirmeye yöneliktir. Ülke yönetiminde daha etkinlikli yöntemler bulmak amacıyla, kimi maocu önermelere düzeltmeler getiriyor. "Dört modernleşme" denilen program maocular tarafından, rejimi istikrara kavuşturmanın en yakıcı sorunlarına yöneltilmiştir. Pekin yöneticilerinin faaliyetlerinin kapsamını geliştirme uğraşlarında başvurdukları maoculuğun cilasını yenileme girişimi, denebilir ki, "kültür devrimi" döneminin sözde sol ortodoks maoculuğundan, kılıfsız sağcı ve sonderece pragmatik maoculuğa geçerek yerine getiriliyor; bu yeni kılığı Deng Hsiao-ping'in ortaya attığı şu özdeyiş belirliyor: «Önemli

* **Sinolog:** Çin konusunda uzman -ÇN.

olan kedinin siyah ya da beyaz olması değil; fare yakalayabilmesidir.» Başka bir deyişle, hegemonyacı amaçlara hizmet ettiği sürece, her araç kabul edilebilir. Sözde sol konumlardan ultra sağ konumlara bu geçiş, maoculuğun bilimsellikten uzak oluşunu ve geçersizliğini daha da aydınlığa kavuşturdu.

Aşırı ölçüde ortodoks maoculuktan, "modernleştirilmiş" bir maoculuk varyantına geçiş, Çin yönetimi içindeki savaşımı kızıştırıyor ve ülkenin politik güçlerini yeni bir ayrışma ve kutuplaşmaya uğratarak, ülkede yeni, kritik bir durum yaratıyor. Pekin yönetiminin pragmatik doğrultusu yalnızca maoculuğun iç çelişkilerini değil, ülkenin yönetim kadroları ve emekçi yığınlarında da bir ideolojik bulanıklık ve ayrışmayı da artırıyor. Çözülmemiş temel çelişkilerin yanısıra, yeni toplumsal ayrışmalar da boyveriyor. İşte bir iki örnek: 14-15 yaş arasında 170 milyon genç önünde hiçbir açık gelecek perspektifi göremiyor. "Öğrenim görmüş gençler"in bir kesimi hâlâ kırsal bölgelere gönderiliyor. Yeni üniversite giriş sınavlarının konması işçi ve köylü gençleri, aydın kesimlerinden gelen gençler karşısında üniversiteye girme ümidinden fiilen yoksun bırakıyor. Çin'de okuma-yazma bilmeyenlerin ve yarı cahillerin sayısı 400 milyon dolayında tahmin ediliyor. Sağlam bir ekonomi öğrenimi görmüş personel yetersizdir. Ülkedeki kadroların bir kesimindeki ideolojik belirsizlik duygusu, yokolmak şöyle dursun, "kültür devrimi"nin nasıl değerlendirileceği, "üç kızıl bayrak" politikası, vb. gibi çözülmemiş sorulara bağlı olarak daha da güçleniyor.

• **Soru** : Bugünkü Çin yönetiminin ekonomik politikası nasıl değerlendirilmelidir? Onlar, Çin emekçilerinin maddesel çıkarlarını gözönünde bulunduruyorlar mı?

• **Yanıt** : Çin yöneticileri ekonomik planlama ilkesinin belli bir ölçüde geri getirilmesini amaçlayan bir dizi önlem hazırladılar. Devlet ve kollektif iyeliği sağlaşlaştırma ve sanayinin toplumsallaşmasını hızlandırma niyetlerini belirttiler. Üleşim alanında belli düzeltmeler getiriyorlar ve yapılan işe göre para ödeme ilkesini yerleştirmeye çalışıyorlar. Üretimi artırmak için, işletmelere ve emekçilere ekonomik teşvik yoluna başvurma gereğini duyuyorlar. Fiyat ve ücret politikalarında yeni değişikliklerin düşünüldüğü bildirildi. Meta üretiminin her dalında artış sağlanması direktifi verildi. Toplumsal bilimler alanında ekonomik yasalar ve bunların nasıl kullanılacağı konusunda geniş bir tartışma sürüyor. Tüm bunlardan, Çin yöneticilerinin ekonomik politikalarını nesnel olarak işleyen ekonomik yasaların gereklerine uygun olarak yürütmeye hazır ve yetenekli oldukları anlamı mı çıkar?

Ekonomik politikaların çözümlemesi ve pratik gösteriyor ki, ekonomik politikada belirli değişikliklere gidildiyse de, bu politikanın özü ve amaçları değişmemiştir. Çin yöneticilerinin bütün faaliyetleri büyükgüç ve şovenist emellere ulaşmak için gerekli askersel ve ekonomik potansiyeli yapılandırmakta yoğunlaşmıştır. Bu uğurda, antisovyetizm belgisi altında üretimi artırarak, ülkenin askerselleştirilmesi ve yeni savaş hazırlıkları için rejimin maddesel temelinin sağlamlaştırılması öngörülüyor.

Çin'in bugünkü yöneticileri büyükgüç, şovenist, antisovyet ve antisosyalist planlarını, "güç konumlarından" politikasına dayanarak yürütmeye çabalıyorlar. Tüm ekonomik planlamaların belkemiğini savaş hazırlıkları oluşturuyor. Nitekim, **Hongqi** dergisinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin 29. kuruluş yıldönümüne ilişkin bir başyazıda şunlar yazıyordu: «Savaş başlayana dek, onun için gerekli herşeyin hazır olmasını sağlamalıyız. Dört modernleşmeyi yaşama geçirmek, en iyi ve en tam hazırlıktır.» Savunma Bakanı Hsu Hsiang-qian ülkeyi bir savaş kampına dönüştürme çağrısında bulundu: «Günümüz savaşında cephe ile cephe gerisi diye bir fark yoktur. ... Bu nedenle, uzak bir savaş süresince malzeme sağlayabilecek ve kendi başına girebilecek bir stratejik üs haline getirmek gerekir.» Dolayısıyla, Çin yöneticilerinin politikaları sosyalizmin temel yasasından değil, "dört modernleşme"yi Çin'i dünyada egemen konumlara yükseltebilecek bir güce dönüştürmek için kullanma çabasından hareket etmektedir.

Çin yöneticilerinin politikalarına getirdikleri belirli düzeltmeler, son yirmi yıllık maocu ekonomi doğrultusunun askersel-sınai potansiyelinin istikrarlı ve hızlı gelişmesini sağlayamaması ve özünde tüm üretim-yeniden üretim sürecini altüst etmesi nedeniyle atılmış bir zorunlu adımdan başka birşey değildir. Maocu politikalar ile emekçilerin çıkarları arasındaki çelişki öylesine şiddetlendi ki, bu, sanayinin gelişimine ciddi ölçüde sekte vurmaya başladı. ÇHC ile sınai bakımdan ileri ülkeler arasındaki uçurum derinleşmiş, bu da maoculuğun global emellerinin uygulanabilirliğini kuşkuya düşürmüştür.

Görüyoruz ki, bugünkü Çin yöneticilerinin ekonomik politikadaki değişikliklerini üç temel özellik belirliyor. Bunlardan **birincisi**, maocu ekonomi politika araçlarının modernleştirilmesi ve varolan devlet ve kollektif iyeliğinin Çin'in bugünkü askersel-sınai potansiyelinin hızlı geliştirilmesinde etkinlikle kullanılmasıdır. Uzun erimde, atılan tüm adımların amacı planlama ve ekonomi yürütmeciliğini sanayi, alışveriş, üleşim ve tüketim alanlarında iyice pekiştirmektir. Ne var ki, Çin yöneticileri sosyalizmin temel ekonomik yasasından tek bir sözcükle bile sözetmekten özellikle kaçınırken, sınıfsal bakış açısından bambaşka bir anlayışla, ekonominin planlı ve oranlı gelişmesi yasası, değerler yasası, yapılan işe göre ödeme yasası, vb. gibi başka ekonomik yasalar üzerinde duruyorlar.

Bu değişikliklerin **ikinci** özelliği de, bir yandan "teknokronik" tipte burjuva anlayışlarının bir kalıntısı olarak, üretici güçlerin fetişleştirilmesinde, öte yandan SSCB ile öteki sosyalist ül-

kelerin (Yugoslav özyönetim sistemine özel bir ilgi göstermeleri dışında) planlama, yönetim ve ekonomik teşvik önlemleri alanındaki birikmiş deneyiminin ilkesel olarak yadsınmasında ifadesini bulan pragmatik bir eğilimin belirmesidir. Bu eğilim sanayinin düzenlenmesi ve yönetiminde belli başlı emperyalist tekellerin deneylerinden yararlanma çabasının giderek yoğunlaşmasında kendini gösteriyor.

Değişikliklerdeki üçüncü özellik, Çin yöneticilerinin sosyo-ekonomik politikalarını yürütürken başvurdukları ödünlerden oluşuyor. Burada sözkonusu olan en başta, emekçilerin maddesel koşullarında belirli bir iyileşme sağlaması amaçlanan ve aynı zamanda köylülere özel araziler verilmesini öngören önlemlerdir.

Çin yönetiminin ödünleri, emekçilerin üretici faaliyetlerini artırmayı birincil amaç edinerek, emekçilerin maddesel çıkarlarını gözönüne almaya yöneliktir. **Renmin Ribao** gazetesinin özel bir yorumunda bununla ilişkili olarak şöyle deniyor: «Bu sorunu doğru çözemezsek, bu, emekçi yığınların sanayi faaliyetleri üzerinde istenmeyen bir etki yapacak; bu da "dört modernleşme"nin uygulanmasını engelleyecektir.» Çin yönetiminin en azından bir kesiminin, emeğin yeniden üretimi koşullarının ve aynı zamanda emekçilerin vasıflarının bu amaca karşılıklanan bir ölçüde iyileştirilmesinin "dört modernleşme" programı için zorunlu bir temel önkoşul olduğu sonucuna vardıkları anlaşılıyor. Aynı zamanda, elimizdeki bilgiler şunu gösteriyor: Örneğin, Çin yönetimi köylülere ödünler verirken, maocu halk komünleri fikrinden vazgeçmiş değildir.

Gerek yönetim içinde, gerekse halk arasında, ekonomik politikalara getirilen değişiklikler çevresinde keskin ve karmaşık bir savaşım sürüp gidiyor. Bir yanda teorik planda ve kısmen merkezsel yönermelerde, öte yanda ekonomik pratikte tartışılan şeyler arasında temelli farklılıklar vardır. Örneğin, ikramiye verilmesi sorunu henüz deneme aşamasındadır; işe göre ödeme konusu ise daha tartışma düzeyindedir.

Ekonomi politikadaki bu değiştirmelerin, maocu politikalar ile ekonomi tabanında ve sınıfsal yapıda sosyalist öğelerin pekiştirilmesi ve daha ileri geliştirilmesi yönündeki nesnel istemler arasındaki çelişkiyi ortadan kaldırmaya yaramadığı şimdiden söylenebilir. Tersine, bu unsurlar daha da cılızlaşma tehlikesiyle karşıkarşıyadır.

• **Soru** : 1978 yılı sonları ile 1979 yılının ilk ayları Çin emekçileri arasında hatırısayılır huzursuzluklarla damgalandı. Bu konuda neler söylenebilir?

• **Yanıt** : Çin halk yığınlarında hoşnutsuzluğun büyümesi, Mao Tse-tung zamanında varolan kurumların ve onun temel özelliklerini taşıyan bugünkü Çin yöneticilerinin yerinde kalmasının ürünüdür.

Çin'deki son olaylar, özellikle "duvar gazeteleri kampanyası" ve Pekin'deki köylü gösterileri, 1976 Nisanındaki karışıklıklarda da görüldüğü gibi, halkta güçlü bir hoşnutsuzluğun boyatmakta olduğunu ortaya koyuyor. Bu duvar gazetelerini yazanlar yalnız Mao Tse-tung'a ve bugünkü Pekin yöneticilerinden kimilerine karşı değil, rejimin kendisine karşı da yöneltilen sorular ortaya attılar. Sistemi ve Çin'deki kurumları "feodal-faşist", "karşıdevrimci", "barbarca" ve "zalimce" diye niteleyen duvar gazeteleri buna tanıklık ediyor.

Duvar gazetelerinde ülkede yaşamın demokratikleştirilmesi, halkın haklarının güvencelenmesi, yasalara uyulması, "kültür devrimi"nin sonucu ve Mao Tse-tung'un tarihteki yerinin gözden geçirilmesi, Çin Komünist Partisi'nin Sekizinci Kongre kararlarına geri dönülmesi, vb. gibi istemler dile getiriliyor. Bu istemler, henüz örgütlü bir hareket niteliğine kavuşmuş olmamakla birlikte, yine de ülkedeki tüm ortama belirli bir etki yapan ve belli bir ölçüde askersel-bürokratik diktatörlüğün temellerini aşındıran yeni yeni uç veren bir antimaocu eğilimi yansıtıyor.

Çin yöneticileri Hua Guo-feng ve Deng Hsiao-ping'in Kasım ayında duvar gezeteleri dalgasına gösterdikleri tepkinin biçimi üst zümrenin hiçbir zaman işlerin bu derece ileri gideceğini beklemediğini açığa vuruyor. **Renmin Ribao**'da yabancı gazetecilerin Deng Hsiao-ping ile Li Hsiann-ian'la yaptıkları görüşmede, "birlik ve dayanışma" çağrılarının yapıldığı, Mao Tse-tung'un faaliyetlerine ilişkin eleştirel yaklaşımların kınanarak, Mao Tse-tung'un kişiliğini ve "fikir"lerini savunma zorunluluğunun vurgulandığı bir yazının yayımlanması Çin için olağandışı bir olaydı. Deng Hsiao-ping, «Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Mao Tse-tung'un eleştirilmesine karşı olduğu»nu kesin terimlerle belirtti. Bunun ardından, ÇKP Merkez Komitesi'nin Mao'ya karşı her türlü eleştiriyi yasaklayan resmi yönermeler yayımladığını bildiren bir haber çıktı. Pekin'de toplantılar düzenlenerek, halka yöneticileri eleştiren hiçbir duvar gazetesinin asılamayacağı, demokratik haklarla, izinsiz ilişki kurmaya sonverileceği anlatıldı. Basın, "birlik ve dayanışmayı sürdürme ve savunma" zorunluğunun üzerinde ısrarla durmaya başladı.

Tüm bunlar, yönetimin halkın hoşnutsuzluğunun yarattığı baskıdan bir ölçüde kurtulduktan sonra, güvenlik subabını yine kapamakta olduğunu gösteriyor. Onların, askersel bürokratik diktatörlüğün kurumlarını Mao Tse-tung'un kurduğu gibi korumak niyetinde oldukları açık.

• **Soru** : Erk aygıtında ve ideoloji alanında ne gibi değişiklikler yeralmaktadır?

• **Yanıt** : 1979 yılı maocu rejimin erk aygıtında da yeni değişikliklere tanık oldu. Toplumun politik örgütlenmesi sistemi içinde Çin Komünist Partisi'ne etkinlik kazandırılıyor. Halk temsil-

cilerinin yerel meclisler sistemi, ayrıca Halk Politik Danışma Konseyi ve yargı organları restore ediliyor. Sendikalar, Genç Komünistler Birliği ve Çin Kadınlar Federasyonu'nun tüm Çin çapındaki konferansları yakın zamanlarda toplandı. Bilimsel ve kültürel yaşamda diriltilen maocu belgi altında yaygın ve çeşitli yeni önlemler alındı: «Yüz çiçek açsın, yüz fikir yarışsın.»

Bu değişiklikler, askersel-bürokratik diktatörlüğün çözülmekte ve maocu rejimin liberalleştirilmekte olduğu anlamına mı geliyor? Hayır, askersel-bürokratik otoritenin özü ve yapısı, üstyapının ayrı ayrı alanlarına (örneğin öğrenim ve kültür) getirilen değişikliklerin boyutları ne olursa olsun, yerinde durmaktadır.

Anayasa'ya göre bile ordu bu rejimin temel direğidir ve burada süren onca temizliğe karşın ordu yine de ülkenin en örgütlü ve etkili gücüdür. Yasal kurumlar da içinde, zor aygıtı, rejime karşı çıkan çeşitli muhalefet unsurlarını ezmek için genişletilip güçlendiriliyor. Aynı zamanda, özellikle işsiz gençler arasında suç oranının hızla artması ve gangsterliğin yaygınlaşmasıyla savaşmak ve tüm toplumu kesin bir denetim altında teslimiyete boyun eğdirmek amacıyla yapılan girişimler arasında, sözümona "halk milisleri"nin yeniden örgütlendirilip harekete geçirilmesini belirtebiliriz. Doğrudan orduya bağlı olan bu milisler onun gücünü de arttırıyorlar. "Halk milisleri"nin Tüm Çin Konferansı'nda Genel Kumandanlık Başkan Yardımcısı Yang Yong şunları söyledi: «Halk milisleri yalnızca savaşa aktif hazırlanmakla, yalnızca sanayinin ana gücü olmakla kalmamalı, kamu düzeninin korunması, "sınıf düşmanları"nın sabotaj faaliyetlerinin ezilmesi ve varolan sistemin güçlendirilmesi için de bir araç olarak etkinlikle kullanılmalıdır.»

Bugünkü yönetim ordunun belirleyici rolünü ve zor aygıtının genişletilmesini güvencelemek için alınan önlemlere "demokratik" bir görünüm vermeye çabalıyor. Burjuva yayıncıları arasındaki en azılı antikomünistler bile rejimde liberalleştirme diye birşeyin kesinlikle gözlenmediğini belirtmişlerdir.

Erk aygıtındaki değişiklikler ilk olarak ve en önce toplumun politik örgütlenme sisteminin genişletilmesi ve daha büyük ölçüinceltilmesinde yansıyor. Askersel-bürokratik diktatörlüğün gerici yüzü, Çin Halk Cumhuriyeti'nin demokratik halk yönetimi döneminde haklılık taşıyan kimi biçimlerin mutlaklaştırılmasında da daha da belirginleşiyor.

Bu süreçlerin karakteristik bir yanı da maocu partinin geliştirilmesidir. Çin'in şimdiki yöneticileri, kendi çizgilerinin oturtulmasında başta gelen bir ideolojik ve politik araç olarak partinin rolünü artırmaya uğraşıyorlar. Partiyi temizleme ve parti içinde nizamı sağlama kampanyasını sürdürerek, yerel parti organlarını baştan örgütlüyor ve harekete geçiriyorlar. 1978 yılında bir dizi ilde, kırsal ve bölgesel düzeylerde parti konferansları

düzenlendi, yeni parti okulları açıldı. Yerel parti komitelerinin tamüyeli oturumlar yaptıkları bildiriliyor.

Aynı zamanda, bir dizi parti il yöneticisinin, örneğin tarım politikasına ve aydınlar karşısında tavır sorunlarına ilişkin olarak merkezden gelen yönermeleri uygulamadığı ortaya çıkıyor; ortodoks maoculuğun etkisiyle, ÇKP'nin 11. Kongresi'nin saptadığı çizgiye karşı belli bir direniş gözleniyor. Ayrıca, bugünkü Çin yönetimi içinde sağ ve pragmatik maoculuğun temsilcilerinin yerel parti aygıtı düzeyinde de konumlarını genişlettiği gün ışığına çıkıyor. Bu eğilimin parti aygıtında yaygınlaşması, bugünkü Çin Komünist Partisi'nin küçükburjuva şovenist özünün hiçbir değişikliğe uğramamış olduğunu gösteriyor.

İdeolojik alanda süreçler daha çelişkili, karmaşık ve uzun erimli olmakla birlikte, aynı eğilim burada da gözleniyor. Bu eğilim, yeniden faaliyete geçen toplumsal bilimler tarafından da yaşama geçiriliyor.

Meydana gelen toplumsal çatışmalar ve teorik tartışmalar, küçükburjuva milliyetçiliği ve gerçek sosyalizmden tam bir kopuş temelinde ortaya çıkan bugünkü Çin toplumunun derin çelişki ve çatışkılarının kökteki nedenine açıklık kazandırmıyor. Bunlar yine de maoculuğun büyükgüç ve şovenist emellerinin bilincine varılmasından kaynaklanıyor. Sözde solcu maoculuğun pratiğini yadsıma gereğinin kaçınılmazlığı, böylece başka bir uç yaratıyor: Şimdi sağ ve pragmatik maocu ideoloji ve felsefeyi kurumsallaştırma yönünde bir eğilim biçimleniyor. Mao'nun kişiliği relativist bir anlayışla gözden geçirilyor, Mao'nun bir çok önermesi terkediliyor ve maoculuk bir bütün halinde bugünkü çizginin gereksinimlerine uyarlanıyor.

Bu ideolojinin büyük manevra yeteneğinin günümüz Çin yönetimi içindeki maocu güçlerin saflarında yeni çelişkiler doğurduğu ve aralarında yeni bir ayrışmayı ürettiği de aydınlığa çıkıyor. Bugün bu gelişme, maoculuk ile nesnel gerçeklik arasındaki somut ilişki sorununda özellikle belirgindir; amaç, büyükgüç ve şovenist politikayı elden gelen en büyük etkinliğe kavuşturmaktır. Ekonomizme gömülerek, böylece maocu politikaların belli bir ideolojisizleştirilmesini (de-ideologisation) getirecek olan güçlerle, maocu "sınıf savaşı" belgisine sarılarak, "ana halka" olarak askersel ve sınai potansiyeli güçlendirmeye yönelen güçler arasında bir ayrım çizgisi beliriyor. Şu sırada "gerçeğin biricik ölçütü" denerek "pratikte" sürdürülen tartışma, sağ güçlerin daha da ilerlemesinin ve bu karşıtlıkta yeni bir evrenin başlangıcının yansıması olabilir pekala.

Bu gelişme çizgisi ve yabancı burjuvazi de içinde olmak üzere, tüm uygun güçlerin geniş ölçüde ulusal seferberliği ve antisovyetizm ve antikomünizm temelinde emperyalizmle ekonomik, bilimsel ve kültürel alanlarda, ayrıca eğitim alanında da işbirliği-

ni geliştirme çizgisi nesnel olarak, burjuva ideolojisi için geniş olanaklar açmıştır.

• **Soru :** Şimdiki Çin yöneticilerinin erke geçmesinden sonra burjuva sinolog ve propagandacıları Çin'de bir "Maoculuktan uzaklaşma" sürecinin yeralmakta olduğu savına sarıldılar. Bu konuda neler söylenebilir?

• **Yanıt :** Deng Hsiao-ping grubunun baskısıyla, maoculuğu daha kabuledilebilir bir görünüme kavuşturmak amacıyla, maoculuğu "modernleştirme" yönünde ciddi adımlar atılıyor. Bu düzeltmeler pragmatizmin tam gelişimini engelleyen ideolojik kısıtlamaların kaldırılmasını hedefliyor. Maoculuğun bir din gibi görülmesi artık kınanıyor, Mao'ya tapınma son bulmuştur. Ne var ki, bu değişiklikler maoculuğun özünü etkilememiştir: Marksizme yabancı çarpık sınıfsal görüşler; büyük han şovenizmi ve antisovyetizm. Üstelik, tek tek savların yeni yorumu, doğrudan doğruya maoculuk ile emperyalizm arasında bir bağlaşıklık kurulmasına ideolojik aklama getirme çabalarına hizmet ediyor.

Bu bakımdan biz, maoculuktan uzaklaşmadan sözetmek için yeterli gerekçelerin varolmadığına kesinlikle inanıyoruz. Bizim yargımız odur ki, yolalmakta olan süreç şu iki nedenle kayda değerdir: Birincisi, bu süreç maocu düşünceler sisteminin geçerliğini artırmaya yöneliktir; ikincisi, maocu politikalara bugün getirilen düzeltmelere tek bir ortak yaklaşım bulunmaması, bu sürecin tüm toplumda yeni bir bölünme ve bir de ideolojik ayrılık doğurmasını, ayrıca olasılıkla yönetimde yeni bir bunalım yaratmasını olanaklı kılıyor. Bu bunalım, emekçi yığınların çıkarları ile şimdiki Çin'in bütün yöneticilerinin politikaları arasında tam bir çelişkinin varlığına bir kez daha tanıklık edecektir.

Karmaşık ideolojik ortam, birlik yokluğu ve kızışan çelişki, yönetimin "partide topyekün nizamı" kurmayı baş hedef edindiği halde başaramamasından kaynaklanıyor. Ordu, hâlâ başta gelen örgütlü politik güç ve belirleyici etmen olarak duruyor ve orduda kontrolü sağlama savaşımı yolalıyor.

• **Soru :** Bugünkü Çin yöneticilerinin bilimin geliştirilmesine sözde özen gösterdiği biliniyor. Bu kampanyanın Çin'deki politik ortam üzerinde ne gibi bir etkisi olabilir?

• **Yanıt :** Çin'de bilim ve yüksek öğrenimin etkinliğe kavuşturulmasının politik yönleri son on yıldır maocu iç politika çizgisinin en belirgin görüntüleri arasındadır. Öğrenimdeki sayısız reformlar ve bilim emekçilerinin yığınlar halinde kovuşturulması Çin Halk Cumhuriyeti'ni bilim alanında kendi, yeni aydınlarını üretmekten kesinlikle alıkoymuştur ve bunun sonucu olarak da, bugün yeniden canlandırılmakta olan bilim ve yüksek öğrenim sistemi, çoğu ABD ya da Batı Avrupa üniversiteleri ve araştırma merkezlerinden mezun olanlar ve buralarda danışmanlık yapanlardan oluşan 70-80 yaşındaki kişilerden oluşuyor. Şu anda Çın'in aktif ve etkili öğretim üyelerinin çoğu uzun bir süredir ABD askersel araştırma enstitülerinde çalışmalara katılmıştı. Örneğin, ABD ordusunun eski bir binbaşısı ve 1969'dan sonra ÇKP Merkez Komitesi üyesi olan Profesör Qian Hsuesen Çin'in atom bombasının yaratıcılarından biriydi.

Bilim ve yüksek öğrenimin baştan yapılandırılması sisteminin karakterini, bir zamanlar Çin Halk Cumhuriyeti'nin politikalarını salt ulusal nedenlerle desteklemiş olan bir grup eski aydın, belirleyici diyemesek bile, güçlü bir şekilde etkiliyor. Apaçık Batı yanlısı bir doğrultuyu benimseyen bu grup ABD'nde ve öteki gelişmiş kapitalist ülkelerdeki bilim merkezleriyle bağları genişletme yolundadır. Bilim topluluğunun toplumsal ve ideolojik niteliği, bunların yığınların bilincine çeşitli biçimler altında Çin milliyetçiliğini, büyükgüç şovenizmini ve Çin'in dünyanın merkezi olduğu fikrini yerleştirmeye çalışacaklarını gösteriyor. Üstelik, bu kapsamı günümüz burjuva ideolojisiyle yoğurmaya çabalayacaklardır ki bu, gerçek ve sonderece ciddi bir tehlikedir. Kısacası, Çin bilim topluluğunun şimdiki durumu Çin'de daha da sağa kayış tehlikesinin varlığını ortaya seriyor. Bu tehlikenin açıkça kavranması ve gözönünde bulundurulması gerekir.

• **Soru :** Son zamanlarda Çin'in dış politikasında daha büyük bir faaliyet görülmeye başlandı. Pekin'in uluslararası faaliyetleri şu aşamada genel hatlarıyla nasıl tanımlanabilir?

• **Yanıt :** Çin'in dış politikası uluslararası ilişkilerin gelişimine niteliksel bakımdan yeni ve sonderece olumsuz özellikler getiriyor. Sorun yalnızca eski maocu çizginin sürdürülmesinden ibaret değildir: Bugün bu çizginin en gerici ve şovenist yanları kalınlaştırılırken, daha büyük bir esneklik ve daha ince bir demagojiye başvuruluyor. Pekin yönetiminin politikaları sağa doğru keskin bir kayma göstermiştir; Çin yöneticilerinin dış gezilerinin oldukça sıklaşması ve dünyanın tüm alanlarını kucaklayan uluslararası arenada faaliyetlerinin yoğunlaşması bunun göstergesidir.

Çin yönetiminin "global antisosyalist doğrultusu"ndan ve başta ABD olmak üzere emperyalizmle bir "global stratejik bağlaşıklığa" girme çabalarından sözetmek için hertürlü neden vardır. Emperyalist politikalarla Çin'in politikaları arasındaki karşılıklı ilişkinin bu yöndeki gelişmesi dünyanın tüm alanlarında giderek daha da belirginleşiyor.

Bu temelde, Mao Tse-tung'un ardıllarının böylesine aktif bir biçimde izledikleri dış politika iç politikaları gibi, tümüyle Çin'in gücünü artırma amacına yöneliktir. Dış politika alanındaki bu aktifleşme, Çin'in askersel ve ekonomik potansiyelinin gelişimini hızlandırma stratejisiyle uyumludur. Bu aktifliği bir propaganda manevrası ya da ancak uzak gelecekte sonuç verebilecek bir seferberlik çağrısı olarak değerlendirmek tehlikeli bir miyopluk olur. Batı, "Sovyet tehdidi" dedikleri karalamaları yayarken, aynı za-

manda yalnızca Çin'deki militaristleşmeyi aklamakla kalmıyor, Pekin'in bilimsel ve teknolojik askersel yardım isteklerine de karşılık veriyor. Nitekim, eski ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger 2 Kasım 1978'de Batı Berlin Aspen Enstitüsü'ne sunduğu bir raporda "Çin kardını" kullanırken dikkatli olma çağrısında bulunurken, açıktan açığa "Çin'in savunma gücünün büyümesi"nden yana olduğunu bildiriyordu. Çin yönetiminin zaman kazanma gereğine ilişkin savları da en yüksek bir dikkati gerektiriyor. Çin yöneticilerinin Çin'i dünyanın merkezi sayma geleneklerine uygun olan stratejilerinin "uzun soluk" dedikleri strateji olduğuna kuşku yok. Yüzyılın sonlarına dek olabildiğince zaman kazanma çabasını, Çin'in büyük güç emellerine ulaşması için elindeki maddesel araçların yetersizliğini ortaya koyan Çin'deki gerçek durum zorunlu kılıyor. Bununla birlikte, Çin yöneticileri bugün bile, sosyalizm ile emperyalizm arasında dünya çapındaki sınıf savaşının karmaşık süreçlerinden dünyadaki kendi konumları açısından olabildiği ölçüde yararlanmaya da bakıyorlar.

Sosyalist ve emperyalist ülkeler arasında, başta da SSCB ile ABD arasında silahlı çatışmalar provoke etme, silahsızlanma yönündeki tüm yapıcı adımları suyadüşürmek ve gerginliği artırarak hem varolan ya da yeni başlayan uluslararası çatışmaları körüklemek üzere provokatif manevralara kalkışma politikası şaşmazca uygulanıyor. Yeni bir dünya savaşının kaçınılmazlığı yolundaki karaünlü sav da bu amaca hizmet ediyor. Tüm bunlar bugünkü Çin yöneticilerinin Mao'nun "eski dünyanın yıkıntıları üzerinde yeni bir dünya kurma" fikrine bağlılıklarını sürdürdüklerini gösteriyor.

• **Soru :** SSCB ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin devletlerarası ilişkilerinin bugünkü durumu hakkında ne söylenebilir?

• **Yanıt :** Çin yöneticileri sık sık Sovyetler Birliği'nin ÇHC'ne karşı takındığı sözümona düşmanca tavırdan sözedip duruyorlar. Leonid Brejnev bunun ancak ahmakların inanacağı bir karalama olduğunu belirterek, sağduyu sahibi hiçkimsenin Sovyetler Birliği'nin Çin'e niye düşmanlık beslediğini, ÇHC'ni dost ve bağlaşıkları arasına niye almayacağını anlamadığını söyledi.

Sovyetler Birliği herzaman Sovyet-Çin ilişkilerinin olağanlaştırılmasından yana olmuştur. Ne var ki, bu soruna eşitlik temelinde yaklaşmaya, büyükgüç emellerinden —heryerde, herkes üzerinde Çin'in üstünlüğünü kurma amacı— başka birşeyi gözleri görmeyen Çin yöneticilerinin yanaşmadığı bugüne dek herkesin gözünde açıklık kazanmış olmalıdır. Çin yöneticileri bu amaçla, askersel ve ekonomik potansiyellerini elden geldiğince hızlı geliştirmek ve ilerde yayılma olanağını sağlama almak hesabıyla, emperyalizmin en gerici güçleriyle elbirliği yapıyorlar.

Yine de, zaman zaman şöyle bir soru yöneltiliyor: Sovyetler

Birliği Çin Halk Cumhuriyeti'yle ilişkileri iyileştirmek için herşeyi yaptı mı?

Bu bağlamda, SSCB'nin Çin'le ilişkilerin olağanlaştırılmasını ısrarla ve ardıcıl olarak savunduğunu bir kez daha anımsatalım. Sovyetler Birliği'nin girişimiyle 1969'da sınır sorununu çözüme bağlamak amacıyla Sovyet-Çin görüşmeleri başladı. Bu görüşmeler şimdiye dek bir çözüme bağlanabilmiş değildir; herhangi bir sonuç alınamamasında Sovyetler Birliği'nin hiç bir suçu yoktur; Çin tarafının engelleyici tavrı görüşmelere sekte vurmuştur. SSCB Dışişleri Bakanlığı'ndan bir Sovyet delegasyonu Pekin'de aylarca Çin'in yapıcı bir önerisini boşuna bekledi.

1970 ve 1973 yıllarında SSCB, Sovyet ve Çin yöneticileri arasında, doruk ta içinde olmak üzere her düzeyde, iki ülke arasındaki ilişkilerin olağanlaştırılmasına ilişkin sorunların tartışılacağı yeni toplantılara başlanmasını önerdi, SSCB iki ülke arasındaki ilişkilerde zora başvurmama anlaşması (1971), bir saldırmazlık anlaşması (1973) ve ayrıca ticaretin genişletilmesi önerilerinde bulundu. Gelgelelim, tüm bu Sovyet önerileri geri çevrildi.

Sovyet-Çin ilişkilerindeki atmosferin iyileştirilmesi için Sovyetler Birliği açık polemiklere son verilmesi yönünde defalarca öneri getirdi. Çin propagandası, SSCB örneğini izlemek şöyle dursun, yalnızca istenen karşılığı vermemekle kalmadı, Sovyetler Birliği'ne karşı karalama ve düşmanca saldırılar kampanyasını daha da şiddetlendirdi.

Ayrıca Pekin, SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu'nun ÇHC Ulusal Halk Kongresi Daimi Komitesi'ne 24 Şubat 1978 tarihli sonderece önemli Çağrısı'nda SSCB ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında barış içinde yanyana yaşama, eşitlik, egemenlik ve toprak bütünlüğüne karşılıklı saygı ve birbirinin iç işlerine karışmamaya dayanan ilişki ilkeleri konusunda ortak bir bildiri metni hazırlamayı amaçlayan görüşmelere başlama önerisini de kabaca geri çevirdi.

SSCB'nin ÇHC'yle ilişkileri olağanlaştırmaya, barış içinde yanyana yaşama ilkeleri ve ayrıca bu amacın gerçekleştirilmesi için uzun yıllar boyunca atılacak fiili adımlar da içinde olmak üzere, hazır olduğunu ortaya koyan sözleri Çin tarafında en küçük bir olumlu yankı bulmadı. ÇHC 3 Nisan 1979'da SSCB ile ÇHC arasında 1950'de imzalanan Dostluk, Bağlaşıklık ve Yardımlaşma Antlaşması'nı uzatmama kararını bildirdi.

• **Soru :** Bugün Pekin'in dış politika öğretisinde "üç dünya teorisi"nin tuttuğu yer nedir?

• **Yanıt :** Bugünkü Çin yönetimi erke geçtiğinden bu yana, "üç dünya teorisi" Pekin'in resmi bildirileri ve propaganda deklarasyonlarında büyük bir yer kaplamaya başladı. Kasım 1977'de **Renmin Ribao**'da «Başkan Mao Tse-tung'un üç dünya teorisi Mark-

sizm-Leninizm'e büyük bir katkıdır» başlığıyla yayımlanan başyazı belirtmeye değer. Apaçık antimarksist bir niteliğe sahip olan bu yazı Pekin yöneticilerinin büyükgüç politikalarına "ideolojik ve teorik taban" sağlıyordu. Yazı onların niyetlerini, ilkelerini ve çabalarını, Çin'in daha da militaristleştirilmesinde kendini gösteren şovenist, hegemonyacı çizgisini ve uluslararası ilişkiler atmosferini zehirleyerek yeni bir dünya savaşı provoke etme emellerini ele veriyordu.

Pekin'in "üç dünya teorisi"ni bu bağlam içinde ele almak gerekir. Bu teori, ülkelerinin dünyanın merkezi olduğu yolundaki Çin görüşünü yansıtıyor. Bunun kökeni, 1940'larda Mao'nun Çin'i iki dünya sistemi arasında özel bir konuma yerleştirerek, böylece Çin'e tüm dünyada üstünlük kurma olanağı sağlama çabalarına dek uzanır. Bu planlar o zaman uygulanamadığı ve gelişmeler farklı bir kanalda yolaldığı için, başka bir yol, yani aynı amaca SSCB'yle oluşturulacak geçici bir bağlaşıklığın yardımıyla ulaşma yolu tutuldu. Bu politikanın sonuçlarını hepimiz biliyoruz.

Bugün en başta SSCB'nin kudreti ve etkisinden güç alan dünya sosyalizmi tarihin seyrini daha büyük ölçüde belirlerken, Pekin'in dünyada üstünlük kurma planlarının uygulanmasının önündeki başlıca engel haline gelmiştir. Politik egemenlikten başka bir bakışaçısı bilmeyen Çin yöneticileri, emperyalizme kıyasla dünya sosyalizminin yükselen bir güç olduğunu kabul etmek zorunda kalmıştır.

Mao'nun "ana darbenin ana düşmana indirilmesi" yolundaki stratejik önermesine uygun olarak, "üç dünya teorisi"nin temelini antisovyet bir birleşik dünya cephesi kurma fikrinin oluşturmasının nedeni budur. Amaca ulaşmak için bağlaşıkların seçimi "üçüncü dünya"yı, "ikinci dünya"yı ve hatta "birinci dünya"yı, yani ABD'ni, kapsamına almıştır. Pekin "üçüncü dünya"nın "emperyalizm, sömürgecilik ve hegemonyacılıkla savaşta ana güç" olduğu yolundaki kendi teorisine karşın, bugün pratikte emperyalizmi, yani "ikinci dünya"yı bağlaşık seçtiğini ortaya koymuştur. Ama bu yalnızca görünüşte çelişkidir, çünkü sözkonusu olan "üçüncü dünyanın bir parçası" olduğu savlanan Çin'in kudretini artırmaktır. Çin yöneticilerinin, dünya sosyalizmi ile ülkelerinin ilerici gelişimi uğrunda savaşan ve antiemperyalist konumlarda yeralan ulusal kurtuluşçu güçler arasındaki dayanışmaya emperyalistlerle birlikte karşı çıkmalarının nedeni burada yatmaktadır. Üstüne üstlük, Çin yöneticileri bu politikayı yaşama geçirirken, bu güçleri, kendi emelleri için sosyalizmle bağlaşmalarından daha az tehlikeli gördükleri yenisömürgecilerin kucağına itmektedirler. Bunların bağlantısızlar hareketine ilgilerinin artması ve bu hareket içinde sosyalizmin çıkarlarını savunan devletlere şiddetle saldırmaları hep bundandır.

Ne var ki, son zamanlarda Pekin'in emperyalizme yakınlığı

öylesine hızla yolalmıştır ki, şu sıralarda Çin yöneticileri "üç dünya teorisi"nin propagandasını hafifletmişlerdir. Maocuların bugünkü doğrultularının görevlerine olabildiğince güzel bir şekilde uyarlamak istedikleri bu teoriye bazı düzeltmeler getirme niyetinde oldukları açıktır.

• **Soru :** Herkesçe bilindiği gibi, Afrika kıtası uzun bir süredir Pekin'in başlıca ilgi alanlarındandır. ÇHC ile Afrika devletleri arasındaki ilişkiler son zamanlarda nasıl gelişmektedir?

• **Yanıt :** Pekin'in Afrika ülkelerine ilişkin politikasını, bu ülkeleri doğal bağlaşıklarından yalıtlayarak, kıtada kendi büyükgüç emellerinin gerçekleşmesine —kendileri öyle olacağını düşünüyor— ve sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketi güçlerini olabildiğince büyük zararlara uğratmasına elverişli bir ortam yaratmak çabasıyla, emperyalizmi ve öbür gericilik güçlerini aktif destekleme çizgisi belirliyor.

Pekin'de Afrika delegasyonlarını ağırladıkları, ya da kendileri Afrika'yı ziyaret ettikleri zaman Çin yöneticileri Afrika'lılara sosyalist ülkelere ilişkin kendi çizgilerini dayatmaya kalkışmışlar ve Batı'yla bağlarını sıkılaştırmalarını "öğütlemişler"dir; Bağlantısız Ülkeler Devlet ve Hükümet Başkanları'nın 6. Konferansı'nın Havana'da toplanmasının gerekliliğine kuşku düşürmeye ve Pekin'in Afrika politikasını hedef alan eleştirilerin büyümesini önlemeye çalışmışlardır. Ne varki bu ziyaretler Afrika'lı politikacıların büyük çoğunluğunun, Afrika Boynuzu'nda olsun, Angola'da ya da kıtanın güneyinde olsun Afrika'daki olaylara ilişkin Çin yönetiminin yorum ve görüşlerine katılmadığını göstermiştir. Afrika'lı politikacıların bir kesiminin bu tavrı Çin yöneticilerini Afrika gezisi sırasında kaba antisovyet sözler etmekten kaçınmak zorunda bırakmıştır.

Çin yöneticileri aynı zamanda Afrika'da karşıdevrimci politikalarını tırmandırmışlar ve ulusal kurtuluş hareketlerine karşı savaşında emperyalistlere yardımlarını artırmışlardır. Sovyet hükümetinin 23 Haziran 1978 Bildirisi'nde belirttiği gibi, «Pekin yönetimi NATO ve Güney Afrika Cumhuriyeti ile birlikte, Afrika'da gerginliğin artırılmasına aktif katılıyor. Pekin yönetimi emperyalizmle, saldırgan ve gerici güçlerle yenisömürgecilik ve ırkçılık güçlerini birleştirmiş, böylelikle yalnız sosyalist ülkelerin değil, tüm ulusal kurtuluş hareketinin, Afrika halklarının birliğinin, Afrika ülkelerinin emperyalist egemenliğe karşı, bağımsızlık ve özgürlük savaşının düşmanları safında yer almıştır.»

ABD Başkanı'nın Ulusal Güvenlik Danışmanı Zbigniew Brzezinski, 1978 Mayıs'ında Çin Halk Cumhuriyeti'ne yaptığı ziyaret sırasında, Pekin'i Afrika'daki faaliyetlerini artırmaya çağırdı. Buna karşılık Deng Hsiao-ping, Çin'in "Afrika'da Sovyet politikasına karşı koymak için ne gerekirse yapacağı" yolunda ABD'ye gü-

vence verdi ve ABD'nin Afrika'daki olaylara gösterdiği tepkinin "yeterince kararlı" olmayışından yakındı.

Fiilen ABD ile üzerinde anlaşmaya varılmış bir çizgi izleyen Çin yöneticileri Angola'ya karşı düşmanca bir tavır aldılar. Pekin, Pretorya'dan tam destek alan emperyalizm yanlısı UNITA örgütünün bozguncu eylemlerini bir haklı savaş gibi sunmakla kalmadı, bu örgüte çeşitli silah yardımında da bulundu. Çin yöneticilerinin bu politikası 7 Ekim 1978 tarihinde yayımlanan Angola-Vietnam ortak Bildirisi'nde şiddetle kınandı. Bildiri, Çin makamlarının «en gerici emperyalist güçlerle bağlaşıklık halinde, ... Güneydoğu Asya, Afrika ve tüm dünyada barış ve güvenlik için ciddi bir tehdit oluşturan saldırı eylemleri ve manevralar» düzenlediğini söylüyordu. Afrika ve Arap Halklarının Emperyalizm ve Gericilikle Savaşıyla Dayanışma Uluslararası Konferansı'nın Bildirgesi (konferans) 1978 Eylül'ünde 100'ü aşkın ülkeden 130'dan fazla temsilcinin katılımıyla, Adis Ababa'da toplanmıştı) konferansa katılanların, Çin yöneticileri ile gerici emperyalist ve faşist rejimler arasındaki işbirliğini öfkeyle izlediğini belirterek, bunların Angola ve Etiyopya'ya karşı saldırıda suçortaklığı yapmalarını kınadı. Tropikal ve Güney Afrika Komünist ve İşçi Partileri'nin birinci toplantısı yayımladığı bildiride Pekin'in Afrika'daki politikasını şiddetle eleştirdi. Afrika ülkelerinin çeşitli halk organları ve anakaranın ilerici basınında yıl boyunca aynı doğrultuda eleştiriler boy gösterdi.

Çin yöneticileri Afrika halklarının dostu, ırkçı rejimlerinse düşmanı olduklarını ileri sürerken, aynı zamanda Pretorya'nın ve Salisbury rejimlerinin varlığını ... Sovyet politikasının bir ürünü olarak göstermeye ve Afrika'daki savaşımı sosyalist ülkelere karşı yöneltmeye yelteniyorlar. Aslında Pekin, Rodezya'ya ilişkin yenisömürgeci Anglo-Amerikan planını onayladı, Batı'nın Namibya'daki "girişim"lerini destekledi ve Güney Afrika ile ticari ilişkiler yürüttü. 20 Aralık 1978 tarihli **The New York Times**'da Güney Afrika sorunlarına ilişkin olarak Waşington ile Pekin arasında "karşılıklı anlaşma"nın sağlandığı ve Waşington'un Çin yönetiminden kimi ZANU yöneticilerini Rodezya'da "iç çözüm" anlaşmasını imzalayan beyaz ve Afrika'lı liderlerle güçbirliğine zorlamasını istediği bildiriliyor. ABD, Güney Afrika Cumhuriyeti ve ÇHC, Güney Afrika halklarına yönelik bir "Sovyet tehdidi"nin varlığına ilişkin emperyalist ve Pekin kaynaklı propaganda perdesinin ardında, Güney Afrika'da Batı'nın yenisömürgecilik temelinde etkisini koruyup sürdürmeyi amaçlayan bir bağlaşıklık oluşturmaya çabalıyorlar.

• **Soru** : Eskiden Çin yöneticileri Çin-Arnavutluk ilişkilerini bir "kardeşçe işbirliği" modeli diye tanıtırlardı. Çin Halk Cumhuriyeti ile Arnavutluk arasındaki ilişkilerin bugünkü durumu nasıldır?

• **Yanıt** : Çin ile Arnavutluk arasında belirli temel ideolojik ve

politik konular üzerindeki çelişkiler parti, ekonomi ve askersel düzeyde ilişkilerin kopmasına yolaçtı. Temmuz 1977'den sonra Çin'in Balkanlar'daki bağlaşığı Çin yönetiminin "teori" ve pratiğinin maskesini düşürmeye, emperyalizm ve gericilikle bağlarını, Balkanlar'daki amaç ve niyetlerini, Çin ile küçük ülkeler arasındaki ilişkilerin eşitsizliğini ve şovenizm ve hegemonyacılık politikasını açığa vurmaya başladı. Devletler arasındaki ilişkiler, biçimsel diplomatik ilişkiler düzeyinde kaldı.

Çin ile Arnavutluk arasında ekonomik alandaki işbirliği tümüyle sona erdi. Arnavutluk'taki tüm Çin'li uzmanlar geri döndü, yapım halindeki birçok proje tamamlanmamış durumda bırakıldı. Ticari alışverişler durdu. Görüşmeler kesildiği için, 1978 Protokolu imzalanmadı. Arnavutluk hükümeti 27 Eylül 1978'de Arnavutluk-Çin deniz taşımacılığı şirketinin çalışmalarına son verdi. Çin uçakları artık Tiran'a sefer yapmıyor. Kültür alanında da işbirliği tümüyle durdu.

Arnavutluk Pekin'in dış politika eylemini özellikle Vietnam'a saldırısını sonderece keskin bir dille eleştirdi.

Şimdi denebilir ki, Çin ile Arnavutluk arasında tam bir kopma oluşmuştur. Ve ilişkilerin olağanlaştırılması için yakın gelecekte hiçbir olasılık görünmemektedir. Aynı zamanda, Arnavutluk yönetiminin bugünkü Çin yöneticilerinin eylemlerini açığa vururken, SSCB'ye karşı kendi düşmanca tavırlarını da sürdürmekte olduğunu belirtmek gerekir.

• **Soru** : Çin toplumu yirmi yıldır süren uzun bir politik bunalım içindedir. Çin'in bilimsel sosyalizm konumlarına geri dönüş yolu sizce nereden geçmektedir?

• **Yanıt** : Maocu askersel-bürokratik rejim koşullarında emekçilerin tek çıkış yolu, maocu askersel-bürokratik yönetime karşı politik, ideolojik ve ekonomik alanda belirleyici ve ardıcıl bir savaşımdan geçer.

Bu savaşım politik planda, askersel-bürokratik rejimin tasfiyesini ve işçi sınıfının yolgöstericiliğinde, sanayi işçileri ile köylülerin bağlaşıklığına dayanan emekçi halk yönetiminin, bir demokratik halk sisteminin getirilmesini gerektiriyor; ayrıca Çin Komünist Partisi'ne Marksist-Leninist tipte bir parti olarak yeniden biçim verilmesi de gereklidir.

İdeoloji ve teori planında gereken ise, maoculuğun milliyetçi ideolojisine karşı savaşmak ve işçi sınıfının, tüm emekçilerin bilincine bilimsel sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi fikirlerini yerleştirmektir.

Ekonomi alanında ülkeyi militaristleştirme politikasının yadsınması, kentlerde ve kırda devlet ve kooperatif iyeliğinin tamamen eski toplumsal karakterine kavuşturulması, ekonominin yönetiminde sosyalist yöntemlere işlerlik kazandırılması gerekiyor.

Ekonomi sosyalizmin temel yasasına bağımlı kılınmalıdır: Emekçilerin gereksinimlerinin karşılanması.

Uluslararası plana gelince; yayılmacı, hegemonyacı çizginin yadsınması, sosyalist dış politika ilkelerine dönülmesi, sosyalist toplulukla ve tüm kardeş devletlerle dostluk ve heryönlü işbirliğinin geliştirilmesi gereklidir. Bizce, Çin'in sosyalist açınımı için savaşan Çin'li enternasyonalistlerin programı böyle olabilir.

• **Soru :** Şu aşamada maoculuğa karşı savaşımın başlıca doğrultuları nelerdir?

• **Yanıt :** Maoculuk ciddi ve hain bir düşmandır. Ona karşı yürütülecek savaş uzun ve zorlu olacaktır. Marksist bilimin, Sinologların ve sosyalist ülkelerdeki toplumsal bilimlerin maoculuğun eleştirilmesi ve onun Marksist-Leninist öğretiye, dünya sosyalizmine ve Çin halkının dirimsel çıkarlarına, bu dev ülkenin sosyalist gelişme açınımına karşı ilkesel düşmanlığının açığa çıkarılması alanında çok yararlı çalışmalar yapmış olduklarını rahatlıkla söyliyebiliriz.

Bu çalışmalar ürünlerini veriyor; Pekin'in politikalarını ve Çin'de ne olup bittiğini doğru anlamamızı sağlıyor.

Maoculuğun Marksist eleştirisi, Çin yönetimini Mao'nun kalıtına düzeltmeler getirmeye, vurgularını kaydırmaya, hatta kimi öğelerini yadsımaya zorlayan etmenlerden biridir.

Şimdiki durum, Çin sorununun çeşitli yönlerinin zamanında çözümlenmesi üzerinde ve maocu politika ve ideolojinin bugünkü durumunun sağlam temelli bir eleştirisi üzerinde sistemli, enine-boyuna bir çalışmayı gerektiriyor. Burada, maoculuğunun bilimsel sosyalizme sonderece düşman ve tüm halkların çıkarlarına karşı bir tehdit olarak ideolojik ve politik pratiğinin derin ve somut bir çözümlemeden geçirilmesi, Çin'e ilişkin yeni araştırmaların başlıca görevleri arasında yeralmalıdır.

Maoculuğun iç yüzünün açığa vurulması ve mahkum edilmesi yakıcı bir görev olarak gündemdedir. Bu ne denli belirleyici bir biçimde gerçekleştirilirse, Çin Komünist Partisi'nin dünya komünist hareketinde yine sağlam ve onurlu bir yer alabilecek bir proleter ve Marksist-Leninist parti halinde yeniden inşa edilmesi o denli çabuk olur, Çin Halk Cumhuriyeti'yle bütün sosyalist ülkeler arasında kardeşçe ilişkiler o denli çabuk kurulur ve Çin halkının gerçek ulusal çıkarları o denli sağlam bir biçimde sağlanabilir.

Doğrultumuz: Antiemperyalist Birlik

• İran Halk Partisi (TUDEH) MK Birinci Sekreteri Nureddin Kiyanuri'nin, **Horizont** dergisiyle yaptığı söyleşi, altı dilde yayımlanan **Information Bulletin** dergisinin 1980/10 sayısında yayımlandı. Bu söyleşinin Türkçe çevirisini aşağıda sunuyoruz.

• **Soru :** Kısa bir süre önce İran halkı, devrimin birinci yıldönümünü kutladı. Şah rejiminin devrilmesinden bu yana ülkenizde ne gibi değişiklikler oldu?

• **Yanıt :** Hepsinden önce, insanlık tarihinin en gaddar rejimlerinden biri olan şah diktatörlüğünü bir yıl önce alaşağı eden devrimci hareketin İran halkının tümü tarafından desteklendiğini vurgulamak isterim. Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nden bu yana en önemli dünya politik gelişmeleri arasında yeralan bu devrim, dünyanın stratejik bakımdan en önemli bölgelerinden birinde meydana geldiği için, emperyalizme, en başta da onun en güçlü ve en tehlikeli temsilcisi Birleşik Amerika'ya ekonomik, politik ve askersel bakımdan ağır bir darbe vurdu.

İran halkının büyük kazanımlar elde etmiş olduğunu kayda geçebiliriz. Halkımız, 2.500 yıl süregelen bir krallığa son vermiş ve bir cumhuriyet kurmuştur. İran, otuz yıldır ABD'nin sosyalist ülkelere karşı yönelik politikasının bir dayanağı olagelen gerici CENTO paktından çıkmıştır. 40.000 ABD askersel "danışmanı" yurtdışına çıkarılmıştır. İşverenlerinin ve Washington'lu efendilerinin yönermeleriyle, halkımızın en seçkin evlatlarına karşı iğrenç canilik suçları işleyen Şah'ın cellatları ya çarçabuk yurtdışına kaçtılar ya da devrim mahkemelerince layık oldukları biçimde cezalandırıldılar. Yılda 10 milyar doları bulan ABD, İngiltere, Batı Almanya ve Fransa'dan silah alımları durduruldu ve emperyalist güçlerle onların yararına olarak imzalanan milyarlarca dolarlık sayısız ekonomik anlaşma iptal edildi.

Bundan böyle İran petrolü ulusun denetimindedir. Devlet şimdi, Şah zamanında dışarıya satılan aynı miktarda petrolden, dayanıklı kur üzerinden iki katı para elde ediyor. Bir başka fark da bu gelirlerin artık Şah ve ailesinin cebine girmeyip, İran'ın

yararına harcanmakta oluşudur. Özel sanayiin %70'i ulusallaştırılmıştır ki bu, erkin büyük sermayenin elinden alınması demektir.

Yığınların emperyalizme karşı savaştaki tavrını, İran'ın politik gelişimi için özellikle elverişli olarak görmek gerekir. Kentlerde ve köylerde milyonlar "Kahrolsun ABD emperyalizmi" belgisi altında aylar boyunca gösteriler yaptı. Bu yoldan, İran halkının baş düşmanını suçladılar ve devrimci hareketin antiemperyalist doğrultusunu bir kez daha onayladılar. Bu, en önemli bir olgudur.

Daha öte bir ilerleme de, şimdi ülkemizde düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne sahip bulunmamızdır. Partimiz, 30 yıllık en sıkı gizlilikten sonra, açıkça faaliyet yürütebilecek durumdadır ve ülkenin dörtbir köşesinde aktiftir. Partimiz, adım adım yeni zeminler kazanan, güç toplayan ve hem nitelik hem de nicelik bakımından gelişen biricik politik örgüt diye tanımlanabilir. Politik haber yayınları çıkarıyoruz, ulusal günlük gazetemiz **Mardom** ülkenin en ilginç ve en çok okunan gazetelerinden biridir. Şimdi, Tudeh Partisi ulusal politik alanda saygın bir yere sahiptir.

Ne var ki, devrimin utkusundan kısa bir süre sonra kendimizi son derece karmaşık bir durum içinde bulduk. Şah rejimi, ülkenin ilerici güçlerine ve sosyalist dünyaya karşı dizginsiz antikomünist propagandasıyla, halk arasında önyargılar, hatta nefret yaymıştı. Bunun da ötesinde, yöneticiler her zaman dinci güçleri, toplumsal ilerleme için çalışan halkçı güçlere karşı kullanmasını biliyorlardı. Bu kalıta karşı koymak ve önyargıları aşmada en azından kısmi başarılar kazanmak çok çaba gerektirdi. Şii mezhebinin demokratik köklere sahip olması ve sık sık ulusal, antiemperyalist güçlerle bağlanmasından ötürü, kendi paylarına, bizim halkın çıkarları uğrundaki özverili savaşımımızı bilen, bize ciddiye alınması gereken bir politik güç gözüyle bakan ve yapıcı rolümüze değer veren birçok İslam lideriyle gittikçe daha çok ortak zeminler buluyoruz.

• **Soru :** Tudeh Partisi İran devriminin ikinci aşamasına girdiği görüşünde. Bu aşamanın belirleyici özelliği nedir?

• **Yanıt :** Nefret edilen şah rejiminin devrilmesinden sonra, ulusal demokratik devrimi sonuna dek götürmek için, ülkenin nasıl bir yol izleyeceği sorusu gündeme geldi. Tudeh, şu ana değin kazanılmış olanları pekiştirecek ve daha öte ilerlemeyi sağlayacak bir programa sahip olan ülkenin biricik politik örgütüdür. Bu, Partimiz en zorlu gizlilik yıllarında bile yığınlarla sıkıca bağlı olduğu için, onların çıkarlarını çok iyi bildiği için, onlar arasında güçlü bir desteğe sahip olduğu için böyledir.

Devrimin birinci evresi, Bazergan yönetimindeki sağcı liberal burjuva hükümetinin alaşağı edilmesiyle sona erdi. Yığınların

durumunun iyileştirilmesi ve bir politik bağımsızlık ve ulusal egemenlik politikası için öne çıkan Ayetullah Humeyni'nin yönetimindeki devrimci merkezin ilan edilen ilerici ereklerin tersine, ulusal burjuvazinin sağ kanadı gittikçe artarak kendi çıkarlarını kollamaya çalıştı ve devrimci hareketin yolunu tıkamaya başladı. Bazergan hükümetinin yıkılmasıyla, İran devrimi, halkın devrimci coşkusunun güçlü bir itki verdiği ikinci evresine girdi. Bu gelişme daha şimdiden, toplumun yoksul kesimlerinin yararına çeşitli toplumsal iyileştirmeler sonucunu vermiştir. Örneğin, bir toprak reformu, toprak üzerinde büyük ölçekli iyeliği yıkmaya, yani feodalizmin artıklarını süpürmeye başlamıştır. Geçtiğimiz üç ay içinde topraksız köylüler 200.000 hektar toprağa kavuştu. Kentlerde yetkililer taşınmaz mallar üzerindeki spekülasyonu durdurdular, terkedilmiş topraklara elkoyarak, evsiz yurttaşlara dağıttılar; bu insanlar bu topraklar üzerinde ev kurmak için hükümetten kredi alıyorlar.

Devrimin ikinci evresi tüm olarak, şimdiye değin izlenen doğrultunun ilerletilmesi olarak tanımlanabilir ve herşeyin üzerinde, halkın yararına, antiemperyalist, demokratik bir evredir.

• **Soru :** Öncelikle ulusal azınlıkların yaşadığı ülkenin çeşitli bölgelerinde silahlı çatışmalar oluyor. Bu olayların ardında kim var?

• **Yanıt :** İran çokuluslu bir devlettir. Çoğunluğu oluşturan Fars'lıların yanısıra Azeriler ve Kürtler gibi güçlü azınlıklar; ayrıca Beluciler, Araplar, Türkmenler ve ek olarak daha küçük etnik gruplar var. Tudeh Partisi bu ulusal azınlıkların özerklik özlemini herzaman desteklemiştir. Biz hâlâ, onların İran devleti içinde, özerklik hakkına sahip oldukları inancındayız; bu hak gerçek bir ulusal ve yurtsever hareket tarafından destekleniyor.

Bununla bağlı olarak, emperyalizmin karşıdevrimle elbirliği halinde, ulusal azınlıkların kavgasını kendi amaçları için sömürmeye, yani onu merkezsel hükümeti böylelikle de devrimci erki zayıflatacak bir araç olarak kullanmaya çalıştığı olgusunu görmezden gelmek olmaz. Bu düzenbazca faaliyetlere dur demeliyiz. Partimiz ulusal azınlıkların hareketine destek olmak ve karşıdevrimci güçleri yalıtlamak için elinden geleni yapıyor. Milliyetler sorunu ancak İran halkının emperyalizme karşı ortak savaşımı çerçevesi içinde çözülebilir. Antiemperyalist ve demokratik devrimin utkusu, aynı zamanda ulusal azınlıkların sorunlarının çözümünün de bir güvencesidir.

• **Soru :** İran devriminin yönetimi yeni politik yapılar yaratmaya koyulmuş bulunuyor. Bununla ilişkili olarak yeni Anayasa ve yaklaşan genel seçim hakkında bir yorumda bulunabilir misiniz?

• **Yanıt :** Yeni Anayasa'nın, öbürlerinin arasında dış ticaretin

ulusallaştırılmasını öngörmesi bir raslantı değildir. Bu, bizim görüşlerimize tümüyle uygundur. Biz kapitalist ekonomik sistemi gitgide daha çok kısıtlama, kamu sektörünü genişletme ve ülkeyi kapitalist olmayan gelişmeye yöneltme isteğimizi gizlemiyoruz.

Genel olarak yeni Anayasa halkın, özellikle de emekçilerin haklarını ve gönencini sağlamayı amaçlayan birçok öngörü içeriyor. Bunlar arasında sömürünün ortadan kaldırılması, kadınlara hak eşitliği, öğrenim hakkı, parasız sağlık bakımı ve ev edinme hakkı yeralıyor. Yeni Anayasa, orduya yabancı danışman alınmasını ve başka ülkelerle askersel antlaşmalar bağıtlanmasını yasaklıyor. Bunların hepsi olumlu, demokratik ögelerdir. Bu yüzden Partimiz, ana içeriği antiemperyalist olan ve halkın çıkarlarına uygun düşen Anayasa'yı onaylamıştır. Bununla birlikte, biz, Anayasa'nın kimi eksiklikler de taşıması nedeniyle, belirli çekinceler koyduk. Tudeh, kimi maddelerde değişiklikler önerme hakkını korumaktadır.

• **Soru :** Bu bağlamda Tudeh Partisi'nin bundan sonraki görevleri nelerdir?

• **Yanıt :** Şimdiki olaylar, emperyalizmin olanları zoraki biçimde kabullendiğini gösteriyor. Gerçekten de, nerede politik kayba uğrasa, —ister İran'da, ister Afganistan'da, isterse başka yerde olsun— tepkisi yoğun tehditler, zora başvurmak ve bir "ileri hamle" oluyor. Ülkemizin ilerici güçleri karşıdevrimin karşı darbe tehlikesine sıkı birlik içinde karşı koymalı, devrimin kazanımlarını korumalı ve ulusal demokratik gelişmeyi kararlılıkla ileri götürmelidirler. Bu nedenle Partimiz, sağlam bir birleşik cephe oluşturmayı bugün başgörevi sayıyor. Biz, gericilik ve karşıdevrimle savaşım bayrağı altında, halka hizmet eden tüm devrimci, antiemperyalist ve demokratik güçlerin birliğini sağlamak istiyoruz. Biz, bilimsel sosyalizmi emekçi halk arasında yayıyor ve devrimci yığınları güçlendirmek için politik programımızı açıklıyoruz.

Horizont (Sayı: 10, 1980)

★

BÖLGEMİZDE BARIŞ VE GÜVENLİĞİ TEHDİT EDEN AMERİKAN EMPERYALİZMİNİN SALDIRGAN EYLEMLERİNE KARŞI, TÜM BÖLGE HALKLARIYLA BİRLİKTE SESİMİZİ YÜKSELTELİM!

★

Salvador'lu Sol Güçlerin Eylem Birliği ve Ortak Programı

• 1980 başlarında, **Salvador Komünist Partisi, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Hareketi** ve **Ulusal Direniş Silahlı Güçleri** gibi politik ve askersel örgütler, güçlerini birleştirerek **Ulusal Devrimci Koordinasyon Komitesi**'ni oluşturdular. Bu ve benzeri eylem birlikleri, yeni katılmalarla sürekli büyüyor, güçleniyor. Geçtiğimiz Şubat ayı içinde de, güçlerini birleştirmekte olan sol güçlerin ortak programı açıklandı.

Aşağıda, **Salvador Komünist Partisi**'nin, **Farabundo Marti Halk Kurtuluş Hareketi**'nin ve **Ulusal Direniş Silahlı Güçleri**'nin tüm dünya halklarına yaptıkları ve eylem birliğinin hedeflerini, amaçlarını ortaya koyan ortak bildirisini; ve en geniş sol güçlerin üzerinde birleştikleri, Devrim Hükümeti Programı'nın ana noktalarını sunuyoruz.

*
**

SALVADOR'LU SOL GÜÇLERİN TÜM DÜNYA HALKLARINA BİLDİRİSİ

Devrimci zor, Salvador Halkının Vazgeçilmez Hakkıdır

Devrimci Birlik : Kahraman Halkımızın Kazanımı

Salvador Komünist Partisi, Farabundo Marti Halk Kurtuluş Hareketi ve Ulusal Direniş Silahlı Güçleri, tarihsel sorumluluklarının ve birliğin halkın savaşımının utkusu için zorunlu bir adım olduğunun tamamen bilincinde olarak, ulusal yönetimlerimiz arasında bir devrimci eşgüdüm organı oluşturmaya karar verdiler ve her üç örgütün politikasını ve eylemini gitgide eşgüdümlü kılma sürecini harekete geçirmeye koyuldular.

Bu anlaşma, en üst düzeyde birliğe adım adım ulaşmayı hedefliyor. Ülkemizin öteki devrimci örgütlerinin katılımını öngörüyor. Bizler, Salvador halkının, kurtulmak için tüm güçlerini birleş-

tirmek, devrimci ve demokratik güçlerinin, yurtsever, namuslu ve ilerici erkek ve kadınların tümünün savaşkan birliğini sağlamak zorunda olduğuna kesinlikle inanıyoruz.

Bu eşgüdüm organının oluşturulması, yurdu ezgiden, adaletsizlikten kurtarmakta ve barışı sağlamakta sonucu belirleyici bir adım, belirleyici bir katkıdır.

Örgütlerimizin birliği, halkımızın gücünü artırıyor, yurtsever yönelimini güçlendiriyor, onun kurtuluş anını yakınlaştırıyor. Ve bizler, Salvador halkının ve Orta Amerika halklarının özlemlerini, nüfusun gitgide daha geniş katmanlarının dayattığı bu istemi dile getiren bu anlaşmaya işte bu nedenle vardık.

Savaşımımızın Tarihsel Kökleri

Salvador halkının bugün yürüttüğü kahramanca savaşımın derin tarihsel kökleri vardır. Halkımızın savaşımının çetin ve onurlu sayfaları, İspanyol sömürgecilerinin boyunduruğuna karşı zorlu direniş ve ABD emperyalizminin egemenliğine karşı bağımsızlık, toprak, ekmek ve eğitim için, demokratik haklar için ve devrimci özlemlerinin sonul utkusu için yürüttüğü birçok savaşlar çağına dek gider.

Son onyıllar boyunca savaşımda şehit düşmüş devrimci kahramanların bitmez tükenmez listesi uzadıkça uzamıştır. Kimileri biliniyor, kimilerinin adı bile bilinmiyor. Onlar, yaşamlarını milyonlarca Salvador'lunun ve gelecek kuşaklarının sömürünün ve sefaletin olmadığı adil bir toplumda yaşamalarını sağlamak için verdiler.

Örgütümüz, halkımızın, aşağılananların ve sömürülenlerin tümünün bu yurtsever, demokratik ve devrimci geleneklerinin mirasçılarıdır. Örgütlerimiz, düşmanların ardı arkası kesilmedik ağır darbeleri altında doğup gelişmiştir. Yığınlarla sıkı sıkıya ve kopmaz bir biçimde bağlıdır. Halkın maddesel ve tinsel desteği sayesinde büyüyüp güçleniyor. Bizleri işte bu nedenle yıkamadılar, yıkamazlar. Bizler, yurdun ve halkın çıkarlarının kararlı ve en bilinçli savunucularını birleştiriyoruz ve öteki halk örgütleriyle birlikte bizler bu uzun tarihsel kavganın meyvasıyız.

Bu nedenle, ulusumuzun tarihinin bu sonucu belirleyici uğrağına, daha güçlü, daha deneyimli, daha kararlı ve Salvador halkının sonul utku savaşımını örgütleyip yönetecek güce sahip bir biçimde ulaştık.

Oligarşi, Barışçı Her Çözümün Yolunu Tıkayarak Halka Zoru Dayattı

Son 25 yıl boyunca, özellikle de 1960'lı yılların sonlarından beri, Salvador halkının savaşımı daha ardıcıl, sistematik ve örgütlü, daha bilinçli ve savaşkan bir nitelik kazandı.

Bu yoğun dönem boyunca, halkımız, toplumu yığınların genliği doğrultusunda dönüşüme uğratmak için, Anayasa'nın görünüşte kendisine sunduğu yolları kullanmaya çalışarak, başlangıçta barışçı bir takım yöntemlere başvurdu. Halk, hilelerle; ona kendi çıkarlarını dayatmak isteyen oligarşiyle, baskıyla karşılaştı. Oligarşi, onun askersel ve politik işbirlikçileri ve araçları, barışçı yolu kapadılar; Salvador halkını tarihsel özlemlerini ve hedeflerini kan akıtmaksızın gerçekleştirme olanağından yoksun bıraktılar.

Bu tarihsel deneyim boşa gitmiş değildir: Geniş halk yığınları için bu deneyim yeri doldurulamaz zorlu bir okul haline gelmiştir. Geniş halk yığınları, ülkenin dönüştürülmesinin, özgürlüğün ve toplumsal adaletin ancak erki bir avuç açgözlü sömürücüden, kaatilden ve hainden kopartıp alarak kazanılabileceğini kavramışlardır. Geniş emekçi yığınlar, bu hedeflerin gerçekleştirilmesinin, her halkın en yüce hakkının, ayaklanma hakkının kullanılarak, silah elde savaşmayı gerektirdiğini kavramışlardır.

Salvador halkı zor istemiyordu, bunu ona oligarşi ve onun emrindeki kandökücü askersel tiranlık dayatmıştır. Otoritelerce meşrulaştırılan bu şiddet, emekçileri açlığa, sefalete, okuma-yazma bilmezliğe ve işsizliğe mahkum ediyor, evlatlarımızı kötü beslenmeye itiyor, halkımızı en ilkel haklardan yoksun bırakıyor. Bunlara, silahsız halka karşı güvenlik kuvvetlerince devamlı yürütülen sürekli askersel saldırıyı da eklemek gerekir. "Karşı ayaklanma savaşı" adı verilen şeyi başlatmakla, onlar halk yığınlarının savaşımını kanla boğmaya yeltendiler.

Bu, halkımızın, bu saldırıya karşı silahlanmaktan, örgütlenmekten ve kazanımlarını ve toplumu dönüşüme uğratma hakkını böylece savunmaktan başka bir yolu olmadığını kavramasını sağladı.

Bu nedenle silahlı savaşım, politik ve sendikal savaşımla genel ve kopmaz bir biçimde birleşti; devrimci gerilla doğdu ve sürekli olarak gelişti, özsavunma organları geniş bir ölçekte boyattı ve halk milisinin ve ordusunun ortaya çıkışına dek vardı. Bugün tüm yönleriyle devrimci zor, Salvador halkının vazgeçilmez bir hakkıdır!

Oligarşi ve onun uşakları büyük bir ikiyüzlülükle "barış" çağrısı yapıyorlar ve halkımızı savaşımı terketmeye ve onların kıyıcı egemenliklerine boyun eğmeye, yurdun talan edilmesine ve ihanete karşı çıkmamaya zorlamaya çalışıyorlar.

Bu "barış"ı, onlar cinayetlerle, tutuklamalarla, yurtseverlerin "kaybolması"yla, sürgünlerle dayatmak istiyorlar. Bu "barış", bir mezarlık barışıdır. Halk Kurtuluş Güçleri, Ulusal Direniş Silahlı Güçleri ve Salvador Komünist Partisi, halkla birlikte adalet, bağımsızlık ve özgürlük içinde bir barış için, sağlam ve kalıcı bir barış için, savaşım veriyorlar.

Ulusal Bunalım Derindir ve Yüzeysel Önlemlerle ya da Baskıyla Çözülemez

Bugünkü Salvador toplumu, azınlığın çoğunluk üzerinde ezici bir egemenlik kurarak refah içinde yüzmesine ve emperyalist devletlerin bizi alabildiğine yağmalamasına olanak veren bir yapıya sahiptir. Ama bu sosyo-ekonomik yapı, derin bir bunalım içindedir.

Bu bunalım, iyelik ilişkilerini, üretim ilişkilerini ve bölüşüm ilişkilerini etkiliyor. Ülkemiz, emperyalizmin ekonomik, finans ve teknolojik egemenliği altındadır. Topraklarımıza yerleşmiş çokuluslu şirketler ülkemizi sömürüyor. Kapitalist dünyanın bütününü etkileyen ekonomik bunalım, ulusal bunalımı derinleştiriyor.

48 yıldır bizi ezen ve emperyalizmin ve oligarşinin sadık bir uşak haline getirdiği askersel diktatörlük, onmaz bir bunalım geçiriyor. Uzun zamandır halkımız bu elikanlı askersel diktatörlüğün boyunduruğu altında yaşamayı reddediyor. Politik bunalım ekonomik bunalımı derinleştiriyor, sermayenin kaçışını hızlandırıyor, durgunluğa, hatta ulusal ekonominin gerilemesine yol açıyor.

Egemen sınıfların geleneksel hukuksal ve ideolojik araçları, emekçi yığınları artık etkileyecek güçten, bu yığınlara başeğdirecek güçten yoksundur. Halkın yükselen direnişi, içinde bulunduğumuz dönemin karakteristiğidir. Egemen sınıfların kendileri ve onların askersel aygıtı her yanıyla çatırdıyor.

Savaşan halkın yiğitliği, burjuvazinin bunalımdan faşist bir modeli ya da devrimci örgütlerin ve onların militanlarının ezilmesine ve kanlı bir biçimde yokedilmesine dayalı benzer bir egemenlik modelini dayatarak çıkma girişimini bozguna uğrattı.

Sözümona üçüncü tarihsel alternatife, reformizme başvurma yeltenişlerinin boşa çıktığı görüldü. 15 Ekim Darbesi'ni izleyen olaylar, emperyalizmin, burjuvazinin ve orta katmanların kimi çevrelerinin dayatmaya çalıştıkları bu yolla da bunalımdan çıkılamayacağını son derece çarpıcı bir biçimde gösterdi.

ABD hükümetince ısrarla desteklenen reformist planı kurtarmaya yönelik çabalar, bozguna uğramaya mahkumdur.

Aynı zamanda, oligarşinin ve emperyalizmin en gerici çevreleri, karşıdevrim yanları reformist planı desteklemek istemiyor ve ülkeye kanlı bir savaşı, onbinlerce emekçiyi, aydını ve sıradan yurttaşı katledecek bir savaşı dayatmaya çalışıyor.

"Uyanık ol" çağrısı yapan bizler, aynı zamanda, karşıdevrimin, devrimci ve halkçı hareketi ortadan kaldıramayacağını; ve kendisine birleşik ve silahlı halkın indireceği üstesinden gelinemez bir darbeyle ezileceğini belirtiyoruz.

Tek Gerçek Çözüm : Halk Devrimi

Artık yanılgıya yer yok: Bunalımı halktan yana çözmenin tek doğru ve etkili alternatifi, güçleri hızla olgunlaşmakta olan silahlı halk devrimidir.

Bu devrim bir intikam davranışı değil, bir adalet ve kurtuluşçu dönüşüm davranışı olacaktır; tüm halka özgürlüğü ve demokratik hakları sağlayacaktır; böylece gerçek bir demokrasi kuracaktır; toprağı köylüye, yani onu işleyenlere verecektir; devrim gerçek ulusal bağımsızlığı elde edecek, halkımıza kendi yazgısını özgürce belirleme hakkını sağlayacaktır; devrim bu ve öteki köklü önlemleriyle, emekçi halka yaraşır maddesel ve kültürel yaşam koşullarını güvence altına alacaktır.

Bu büyük görevler, ancak devrimin utkuya ulaşmasıyla; bir başka deyişle devrimin erki ele geçirmesiyle, askersel tiranlığın tiksindirici, yozlaşmış ve kandökücü aygıtını parçalamasıyla ve halk erkine dayalı devrimci, demokratik ve antiemperyalist bir hükümeti kurmasıyla gerçekleştirilebilir.

Halkın en ileri kesimleriyle birlikte örgütlerimizin uğrunda savaşım yürüttüğü devrimin stratejik hedefleri işte bunlardır.

Bizler, birleşik anlaşmamız temelinde, devrimci güçlerin tümünü birleştirme sürecini ve bu güçler ile, sivil ve asker, dinsel ve laik demokratik güçlerin tümünün birliğini harekete geçirme kararını işte böylesi bir devrimi utkuya ulaştırmak için aldık.

Devrimci güçler ile demokratik güçler, Salvador halkının savaşımından doğmuş iki akımdır. Bu akımları birleştirmek, halkı birleştirmek demektir; ona tüm potansiyelini ve kapasitesini gerçekleştirmesi ve güçlü bir düşmanı yalıtlayıp yenmesi için en büyük uluslararası dayanışmayı kazandırmak demektir.

Devrimci güçler ile demokratik güçlerin birliği ivedi bir zorunluk, Salvador halkının kurtuluşu için vazgeçilmez bir önkoşuldur; bu birlik en kısa zamanda sağlanmalıdır.

Bizler, Kilisenin ve askerlerin, muhalefet partilerinin ilerici kesimlerine; bağımsız örgütlere, sendikalara, tüm aydınlara, partili-partisiz demokrat kişilere, bugün bunalımdan yurtseverce bir çıkış yolu arayan ve oligarşinin sömürü ve baskı politikasına boyuneğdirme çabalarına karşı yükselen bir bilinçle tepki gösteren küçük ve orta işverenlerin birçok kesimine sesleniyor ve şöyle diyoruz: Aramızdaki ideolojik farklar ne olursa olsun, bizler sizin, halkımız için demokrasi ve toplumsal adalet sağlama yönündeki çabalarınızı kabul ediyoruz ve sizleri kurtuluş savaşımını daha da etkili kılmak için halkın birleştirilmesine katkıda bulunmaya çağırıyoruz. Size süregitmekte olan tarihsel birleşme sürecine aktif olarak katılmayı, saygı göstereceğimiz fikirlerinizle, yetenek ve

yetilerinizle, etkinizle ve özgürlüğe adanmışlığınızla bu sürece yardımcı olmayı öneriyoruz.

Salvador halkının bu tarihsel birliği, onun utkusunu, büyük özveriler gerektirse bile hiçkimsenin ve hiçbirşeyin engelleyemeyeceği kurtuluşunu daha hızlandıracak bu utkuyu daha kolay ve daha az kanlı yapacaktır.

Kahraman ve savaşkan Salvador halkı, hiçbir zaman başıeğik yaşamayı kabul etmeyecektir. Vakit tamamdır ve Salvador halkı devrimci örgütlerinin yönetimi altında kendini kurtaracak, 50 yıldan uzun bir süredir erkte bulunan gerici askersel diktatörlüğün zincirlerini kıracak, bu diktatörlüğe son verecektir.

Namuslu Askerler Halkın Savaşımına Katılmalıdır

Namuslu, yurtsever ve demokrat askerler, halkımızın savaş tarihine onurlu sayfalar yazmışlardır. 1932'de askersel tiranlığın kuruluşuyla birlikte ordunun rolü, yurdu köleleştirip satanları savunmaktan, halkı hergün ezmekten ibaret hale gelmiş, bu da ordu ile içinden geldiği halk arasında derin antagonizmaların ortaya çıkmasına yolaçmıştır.

Ordu oligarşisinin, büyük kapitalistlerin ve büyük toprak sahiplerinin bir parçası haline getirilmiştir. Ama askerlerin her kuşağında yurtseverler, başkaldıranlar ve düşmanlarına karşı halkın savaşımına katılanlar olmuştur.

Genç subayların büyük bir bölümü arasında şu son aylarda kendini gösteren halkla birleşme eğilimi, bunların bu yurtsever gelenekleri hâlâ koruduklarını ortaya koyuyor. Oligarşi ve gericilik, onların köklü değişiklikleri gerçekleştirme çabalarını yine boşa çıkarmaya çalışıyor.

Namuslu askerler, ordu ile silahlı halk arasında bir çarpışmayı istemiyorlar. Bu duyguyu biz de paylaşıyoruz ve onların namusluluklarının ve yurtseverliklerinin, halktan gelmelerinin onları yeni bir toplumun kuruluşunda kendilerine düşen rolü oynamaya ittiğine güveniyoruz. Halkın neyin uğrunda savaştığını en iyi anlayanlar, erler ve erbaşlardır; çünkü onlar da emekçidirler, emekçi çocuklarıdırlar. Onlar, halk ordusunda önceden belli olan yerlerini alacaklardır. Ordunun halkın gerçek silahlı gücü haline geldiği, özgürlüğün ve adaletin savunucusu olduğu, şimdi ayaklar altına alınan egemenliğin ve bağımsızlığın güvencesi olduğu toplumu onlarla birlikte kuracağız.

Tüm Halkların Devrimci Savaşımlarını ve Demokratik Güçlerini Destekliyor ve Onlardan Öğreniyoruz

Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi'nce utkan bir biçimde yönetilen Nikaragua halkının kahramanca savaşı, birliğimizi ve ut-

kuya kadar kavga verme kararlılığımızı esinleyen büyük bir kaynaktır.

Sandinist'lerin utkusu, Orta Amerika'da bir devrim dönemi açtı. Onların deneyimini özümsüyoruz ve bu deneyimden onu somut durumumuza uygulayarak, sorunlarımızı gözönünde bulundurarak yararlanabiliriz.

Somoza'ya karşı savaşımda Orta Amerika Savunma Konseyi'nin ve ABD emperyalizminin müdahalesine nasıl karşı koyduysak, bugün de halkımızın kurtuluş savaşımını boğmaya yönelik her müdahale girişimini mahkum ediyoruz.

Bizler Salvador'daki devrimi, Orta Amerika'daki devrimci sürecin bir bileşeni olarak ve halkımızın anakara halklarının kurtuluş savaşımına bir katkısı olarak görüyoruz. Latin Amerika halklarının gitgide benimseyip ilerlettikleri demokratik konumları destekliyoruz. Panama, Meksika ve Kosta Rika, And Paktı ve Karayipler ülkeleri halklarının ve hükümetlerinin antiemperyalist konumlarına, demokratik ilerlemelerine ve uluslararası barışın savunulmasını desteklemelerine yüksek değer biçiyoruz. Porto Riko, Beliz ve Panama halklarının, kendi yazgılarını belirleme hakkı için, kendi toprakları üzerinde egemen olmak için yürüttükleri savaşımı destekliyoruz.

Orta Amerika'nın birliğini savunuyoruz, ama bu birliğin yabancı müdahalesine ve halklarımızın köleleştirilmesine dayalı olarak kurulmasına kesinlikle karşı çıkıyoruz. Orta Amerika ülkelerinin tümüyle bağlarının güçlendirilmesini benimsiyoruz. Kendi yazgısını belirleme hakkına saygı temeli üzerinde, tüm dünya halklarıyla dostça ve kardeşçe ilişkiler kurmak istiyoruz.

Sömürgeciliğin tüm biçimlerini mahkum ediyor, dünya halklarının dış baskıya ve ırkçılığa karşı savaşımını, özellikle Filistin halkının siyonizme ve Afrika halklarının ırkçılığa ve ırk ayrımcılığına karşı yürüttükleri savaşı destekliyoruz.

Havana'da yapılmış olan bağlantısız ülkeler devlet ve hükümet başkanlarının 6. Konferans kararlarını tümüyle destekliyoruz. Yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulmasının kararlı savunucularıyız.

Halkın Birliğiyle Sonul Utkuya Doğru

Eşgüdüm ve birlik anlaşmamızın önemi, ülkemizin tarihinde, halkımızın kesin kurtuluşu için savaşımda yeni bir sayfa açmış olmasıdır.

İşçiler, köylüler, öğrenciler, öğretmenler, memurlar, ilerici aydınlar, gecekondu halkı, küçük ve orta işverenler, ilerici dinadamları, demokratik kesimler, yurtsever erler ve subaylar, halkımızın erkek-kadın tüm evlatları! Halkın kesin utkusu için büyük birliği birlikte kuralım.

Devrim utkusunu sağlamak için tüm çabaları harcama anı

gelip çatmıştır! Sonucu belirleyici evreler zorlu ve acılı olacaktır; ama utku kesindir!

*
* *

Sol Güçlerin Ortak Programı

Devrimin Görevleri ve Amaçları

• Bundan 50 yıl önce oligarşinin ve ABD emperyalizminin Salvador halkına dayatmış olduğu askersel gerici diktatörlüğü devirmek; onun elikanlı askersel politik aygıtını parçalamak ve yerine devrimci ve demokratik güçlerin, Halk Ordusu'nun ve tüm halkın birliğine dayanan devrimci demokratik hükümeti kurmak.

• Büyük kapitalistlerin ve toprak beylerinin politik, ekonomik ve toplumsal erkine son vermek.

• Ülkemizin ABD emperyalizmine olan ekonomik, politik ve askersel bağımlılığına kesin olarak son vermek.

• Tüm halk için, özellikle demokratik haklardan ve özgürlüklerden en az yararlanabilmiş yığınlar için bu hakları ve özgürlükleri sağlamak.

• Şu anda oligarşinin ve ABD tekellerinin elinde bulunan başlıca üretim ve dağıtım araçlarını, büyük mülk sahiplerinin elindeki toprağı, elektrik üreten ve dağıtan şirketleri, petrol rafinerilerini, sanayi, ticaret ve hizmet tekellerini, dış ticareti, bankaları ve belli başlı ulaşım şirketlerini devletleştirmeler ve kollektif girişimler kurma yoluyla halka devretmek. Bütün bunları, ulusal ekonominin çeşitli alanlarındaki etkinlikleri teşvik edilecek ve desteklenecek olan küçük ve orta işverenlerin çıkarlarına zarar vermeden yapmak.

• Halkın yaşam ve kültürel düzeyini yükseltmek.

• Devrimci süreç içinde ortaya çıkmış olan Halk Ordusu temeli üzerinde yeni bir ordu kurmak. Bu ordu şimdiki ordunun sağlam, yurtsever unsurlarını içerecektir.

• Halkın devrimci sürece aktif, yaratıcı ve demokratik katılımını sağlamak üzere çeşitli biçimler altında ve bütün düzeylerde halk örgütlerinin kurulmasına yardımcı olmak. Halkla onların hükümeti arasında en yakın birliği sağlamak.

• Dış politikayı ve dış ilişkileri bağımsızlık, ulusların kendi yazgılarını belirlemesi, dayanışma, barış içinde yanyana yaşama, eşitlik ve uluslar arasında karşılıklı saygı ilkeleri üzerinde yürütmek.

• Bu yolla barışı, özgürlüğü, halkın genliğini ve toplumsal ilerlemeyi güvence altına almak.

Devrimci Demokratik Hükümetin Bileşimi ve Politik, Yapısal ve Toplumsal Dönüşümler Platformu

Devrimci demokratik hükümet öngörülen dönüşümlerin yaşama geçmesine katılacak demokratik partilerin, örgütlerin, grupların temsilcilerinden ve önderlerinden kurulacaktır.

Bu hükümet, geniş bir tabana, özellikle işçilere, köylülere, orta katmanların ilerici unsurlarına; ve onlara yakından bağlı olan ve bu platformu uygulamaya hazır olan toplumsal katmanlara dayanacaktır: Küçük ve orta işverenlere ve sanayicilere, esnaflara, zanaatçılara ve mülk sahibi köylülere (küçük ve orta kahve üreticilerine ve tarım ve hayvancılığın öteki alanlarında çalışanlara.)

Bu hükümet aynı zamanda dürüst meslek sahiplerine, dinadamlarına, Ulusal Devrimci Hareket gibi demokratik partilere, Hristiyan Demokrat Parti'nin ilerici kesimlerine, halkın çıkarlarına hizmet etmeye hazır dürüst ordu subaylarına; ve yığınlar için geniş bir demokrasi, ülkenin bağımsız kalkınmasını ve halkın özgürlüğünü isteyen bütün öteki çevrelere, gruplara ve önderlere ya da akımlara dayanacaktır.

Şimdi bütün bu güçler birbirlerinin politik ve dinsel inançlarına tam bir saygı içinde devrimci demokratik bir bağlaşıklık içinde birleşmek için çalışıyorlar. Halkın çıkarlarına hizmet eden bu gönüllü bağlaşmanın örgütsel yapısı, onu oluşturanların görüş birliğinin ürünü olacaktır.

İvedi Politik Önlemler

• Her türlü halk düşmanı baskılara son vermek ve bütün politik tutukluları serbest bırakmak.

• Bütün mahkum ve tutukluların ve 1974'den bu yana kayıp olanların durumlarını açıklığa kavuşturmak ve ister asker, ister sivil olsun halka karşı işlenmiş suçların sorumlularını cezalandırmak.

• Bütün baskı aygıtlarını dağıtmak ve parçalamak.

• Varolan devlet organlarını (yürütme, yasama ve yargı organlarını) dağıtmak. Anayasa'yı ve onu tadil eden bütün kararnameleri yürürlükten kaldırmak.

Devrimci demokratik hükümet, anayasa yerine geçecek bir yasa çıkartacak; ve devleti ve onun faaliyetlerini, halkın haklarını ve özgürlüklerini güvence altına alacak, devrimin öteki görevlerini ve amaçlarını yerine getirecek bir biçimde düzenleyecektir. Hükümet, Birleşmiş Milletler'in İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ne bağlı kalacaktır.

Bu yasa, halkın kendi çıkarlarını yansıtan yeni bir Anayasa kabul etmesine kadar yürürlükte kalacaktır.

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: C. Ali ADIR • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Cad. Özaydın İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu-İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: ÜRÜN, PK. 41, Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sokak, Bayoğlu Han, No: 5/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Dizgi - Baskı: BAŞARAN MATBAASI • Kapak Filmleri: TAB GRAFİK • Kapak Baskı: TAB OFSET • **Yurtiçi Abone Koşulları:** Altıaylık 300, Biryıllık 600 Lira • **Yurtdışı Abone Koşulları:** F. Almanya - 40 DM, Hollanda - 40 Fl, Belçika - 700 Fr, İngiltere - 10 £, Fransa - 100 Fr. İsviçre - 40 Fr, İsveç - 100 Kron, ABD - 25 $.

• Yerel erk yeniden biçimlendirilecek ve yığınların hükümete en geniş katılımının bir aracı, halkın kendi erkinin gerçek aracı olacaktır.

• Devrimci demokratik hükümet, halkı, kurtuluş fikirleri ruhunda yönlendirmek, yığınlar arasında kültürü yaymak ve onların devrimci süreci ilerletmeye, pekiştirmeye ve onu savunmaya bilinçli olarak katılmalarını sağlayacak biçimde örgütleyecektir.

• Bugünkü ordunun temiz geçmişe sahip olan erlerini, erbaşlarını ve komutanlarını içerecek, devrimci sürece dışarıdan müdahaleye karşıduracak ve halkımızın kurtuluş savaşımını destekleyecek Halk Ordusu'nu güçlendirmek ve geliştirmek. Yeni ordu halkın gerçek silahlı gücü olacaktır. Halka, onun çıkarlarına ve onun devrimine hizmet edecektir. Bu ordu egemenliğimizin ve kendi yazgımızı kendimizin belirlemesinin gerçek yurtsever silahlı savunucusu ve ulusların barış içinde yanyana yaşamasının kararlı destekçisi olacaktır.

• Ülkemiz, Orta Amerika Savunma Konseyi'nden, Uluslararası Karşılıklı Yardımlaşma Antlaşması'ndan ve müdahale araçları olan bütün öteki askersel ve polisiye aygıtlardan çekilecektir.

• Devrimci demokratik hükümet, toplumsal sistemleri ne olursa olsun bütün öteki ülkelerle, eşit haklar, yanyana yaşama ve ulusların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesi ilkeleri temeli üzerinde diplomatik ve ticari ilişkiler kuracaktır.

Ülkemiz bağlantısızlar hareketinin üyesi olacak ve dünya barışını ve yumuşamayı savunan bir politika izleyecektir. (...)

Halkçı ve demokratik güçler, ülkemizin içinde debelendiği derin yapısal ve politik bunalımdan ancak bu platformda ortaya konan önlemlerle çıkılabileceğine inanıyorlar.

Bu dönüşümlere karşı çıkanlar oligarşiden, ABD emperyalizminden ve bunların yurt düşmanı çıkarlarına hizmet edenlerden başkası değildir.

15 Ekim 1979'dan bu yana çeşitli partiler ve gruplar bu önlemlerin büyük bir kısmının hükümet tarafından uygulanması için boşuna uğraştılar. Onlar bunu gerici ve baskıcı rejime el sürmeden yapmak istediler. Bu da açıkça gösterdi ki, böylesi dönüşümler ancak tüm demokratik güçlerle bağlaşıklık içindeki birleşik devrimci bir hareket tarafından gerçekleştirilebilir.

Salvador halkının uğrunda savaşageldiği ve bunca kan döktüğü tarihsel kurtuluşun utkusu yakınlaşıyor. Hiç kimse ve hiçbir şey onu durduramaz.

Devrimci ve demokratik güçlerin birliği için ileri!

Devrimci demokratik hükümetin utkusu için ileri!

Güneşli Dünya

15 günlük gazete

5. sayısı

ÇIKTI

Yazışma ve Havale Adresi

ÜRÜN YAYINCILIK, P.K. 41 Sirkeci/İSTANBUL

Türkiye Dağıtımı: **TEMEL DAĞITIM**

Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5/2 Cağaloğlu/İSTANBUL

60 Lira